

Az EASO életkor meghatározásáról szóló gyakorlati útmutatója

Második kiadás

EASO gyakorlati útmutatók sorozat

2018

Az alábbi információk esetleges felhasználásáért sem a(z) [intézmény/szerv/szolgálat], sem pedig a(z) [intézmény/szerv/szolgálat] nevében eljáró más személy nem tehető felelőssé.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2018

© Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal, 2018

A többszörözés a forrás feltüntetése esetén engedélyezett.

Az európai uniós szerzői jogi védelem alatt nem álló fényképeket és más anyagokat a szerzői jog tulajdonosának előzetes engedélyével lehet csak felhasználni vagy többszörözni. Engedélyért közvetlenül a jogtulajdonosokhoz kell fordulni.

Print	ISBN 978-92-9476-974-9	doi:10.2847/940628	BZ-02-18-896-HU-C
PDF	ISBN 978-92-9476-968-8	doi:10.2847/32613	BZ-02-18-896-HU-N

Az EASO
életkor
meghatározásáról
szóló gyakorlati
útmutatója
Második kiadás

EASO gyakorlati útmutatók sorozat

Az *EASO életkor meghatározásáról szóló gyakorlati útmutatója az EASO életkor meghatározására vonatkozó gyakorlata Európában (2013)* című kiadványban már elemzett, az életkor-meghatározási eljárással kapcsolatos információkon és iránymutatásokon, valamint az életkor meghatározására vonatkozó módszerek áttekintésén alapul. Gyakorlati útmutatót, kulcsfontosságú ajánlásokat és eszközöket kínál a gyermek mindenképp felett álló érdekének végrehajtásához egy személy életkorának multidiszciplináris és holisztikus megközelítéssel történő meghatározásakor. Emellett naprakész információkat is nyújt az EU+ államok által alkalmazott módszerekről, valamint a még mindig nem használt lehetséges vagy jövőbeni alternatívaként szolgáló új módszerekről.

Tartalomjegyzék

Rövidítések.....	6
Összefoglaló.....	9
Bevezetés.....	11
1. fejezet Az életkor meghatározásának körülményei.....	15
Az életkor meghatározása alapjogi szempontból.....	17
2. fejezet A gyermek mindenek felett álló érdeke és az eljárási biztosítékok.....	20
A gyermek mindenek felett álló érdeke.....	20
A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata az életkor meghatározása céljából.....	21
Kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének alkalmazása.....	23
Gyám/képviselő.....	27
A tájékoztatáshoz való jog.....	28
A véleménynyilvánításhoz és a meghallgatáshoz való jog.....	29
Tájékoztatáson alapuló beleegyezés és a megtagadáshoz való jog.....	30
Titoktartási elv és adatvédelem a biztonsági megfontolások szempontjából.....	31
A gyermekek terén tapasztalattal rendelkező képzett szakemberek.....	32
A legkevésbé beavatkozó jellegű módszer.....	32
Pontosság és hibahatár.....	35
A beavatkozás jellegének és pontosságának egyesítése.....	37
Hatékony jogorvoslathoz való jog.....	38
3. fejezet Az életkor-meghatározási eljárás: multidiszciplináris és holisztikus megközelítés végrehajtása.....	39
Holisztikus és multidiszciplináris megközelítés végrehajtása az életkor-meghatározási eljárás során.....	39
Az életkor meghatározásának folyamatábrája.....	40
Az életkor-meghatározási eljárásról szóló iránymutatások.....	42
Annak megállapítása, hogy az életkor meghatározása szükséges-e.....	42
Az életkor meghatározása során.....	43
4. fejezet Az életkor meghatározására vonatkozó módszerek áttekintése.....	46
A módszerek folyamatábrája.....	47
Útmutató a módszerek fokozatos végrehajtásához.....	47
A. Nem orvosi módszerek.....	50
B. Orvosi módszer (sugárzásmentes).....	55
C. Orvosi módszerek (sugárzás használatával).....	60
5. fejezet Végleges ajánlások.....	64
1. melléklet Szójegyzék.....	68
2. melléklet A gyermek mindenek felett álló érdeke és az életkor meghatározása: gyakorlati eszközök.....	76
A. Formanyomtatvány a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatához.....	78
B. Ellenőrző lista a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatához az életkor meghatározása céljából.....	80
3. melléklet Jogi és politikai keret.....	84
4. melléklet Az életkor-meghatározási eljárások során alkalmazott módszerek és eljárási biztosítékok áttekintése.....	113
5. melléklet Bibliográfia.....	122

Rövidítések

ADCS	Az „Association of Directors of Children’s Services Ltd” az angliai gyermekszolgálatok törvényes igazgatóinak, valamint azok felső vezetői csoportjainak nemzeti vezetői társasága.
AGFAD	Német Igazságügyi Orvostani Társaság
ALARA	sugárbiztonságban használt fogalom, jelentése: „észszerűen elérhető legalacsonyabb szint”
AMIF	Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap
Átdolgozott APD	Az Európai Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról. Átdolgozott „menekültügyi eljárásokról szóló irányelv”-ként is említik.
APR	Javaslat az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre.
AT	Ausztria
ATD	Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról. „Emberkereskedelem elleni irányelv”-ként is hivatkoznak rá.
BE	Belgium
BG	Bulgária
BIA	a gyermek mindenképp felett álló érdekének vizsgálata
BIC	a gyermek mindenképp felett álló érdeke
BID	a gyermek mindenképp felett álló érdekének meghatározása
KEMR	közös európai menekültügyi rendszer
CFR	az Európai Unió Alapjogi Chartája
COI	származásiország-információ
CRC	Egyezmény a gyermekek jogairól
CT/CAT	komputertomográfia/számított axiális tomográfia
CY	Ciprus
DE	Németország
DK	Dánia
Az átdolgozott III. dublini rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete (2013. június 26.) egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (átdolgozás)
EASO	Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal
EE	Észtország
EMH	Európai Migrációs Hálózat

ES	Spanyolország
EU+ államok	az EU-tagállamok plusz Norvégia és Svájc
EU	Európai Unió
Eurodac	európai menekültügyi ujjnyomat-azonosító adatbázis
Átdolgozott Eurodac-rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács 603/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 604/2013/EU rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló 1077/2011/EU rendelet módosításáról (átdolgozás)
FRA	Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége
FI	Finnország
FR	Franciaország
1951. évi Genfi Egyezmény	Az ENSZ menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi egyezménye (és a menekültek jogállásáról szóló 1967. évi jegyzőkönyv)
HU	Magyarország
ICRC	Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága
IE	Írország
118/2014/EU végrehajtási rendelet	A Bizottság 118/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. január 30.) az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó szempontok és eljárási szabályok megállapításáról szóló 343/2003/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 1560/2003/EK rendelet módosításáról
IOM	Nemzetközi Migrációs Szervezet (az ENSZ migrációs ügynöksége)
IP	nemzetközi védelem
IT	Olaszország
JRC	Közös Kutatóközpont, az Európai Bizottság tudományos szolgálata és tudásközpontja, amely az uniós szakpolitikai döntéshozatalt kutatási eredményeken alapuló, független tudományos tanácsadással segíti
Litvánia	Litvánia
Luxemburg	Luxemburg
LV	Lettország
MRI	mágneses rezonanciás képalkotás
MS	EU-tagállam(ok)
MT	Málta
NGO	nem kormányzati szervezet

NIDOS	NIDOS Alapítvány (holland gyámhivatal nemzetközi védelmet kérelmező kísérő nélküli kiskorúak számára)
NL	Hollandia
NO	Norvégia
OHCHR	Az ENSZ Emberi Jogok Főbiztosának Hivatala
PL	Lengyelország
Átdolgozott kvalifikációs irányelv	Az Európai Parlament és a Tanács 2011/95/EU irányelve (2011. december 13.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról (átdolgozás). Átdolgozott „menekültügyi eljárásokról szóló irányelv”-ként is hivatkoznak rá.
Átdolgozott RCD	Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás). Átdolgozott „befogadási feltételekről szóló irányelv”-ként is hivatkoznak rá.
RO	Románia
SCEP	kísérő nélküli kiskorúak Európában program
SE	Svédország
SIS	egy nagyméretű információs rendszer, amely támogatja a külső határellenőrzési és bűnüldözési együttműködést a schengeni térségben
SI	Szlovénia
SK	Szlovákia
SLTD	olyan adatbázis, amely lopott, elveszett vagy visszavont úti okmányok, például útlevelek, személyazonosító igazolványok, ENSZ laissez-passer vagy vízumkérelmezők adatait tartalmazza
THB	emberkereskedelem
UAM	kísérő nélküli kiskorú(ak)
UK	Egyesült Királyság
UNHCR	az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosa
UNICEF	az Egyesült Nemzetek Gyermekalapja
VIS	Vízuminformációs Rendszer

Összefoglaló

Az életkor meghatározása továbbra is egy összetett eljárás, amelynek messzemenő következményei lehetnek az eljáráson keresztülmenő kérelmezők számára. Az életkor meghatározására vonatkozó módszerek és eljárások tagállamonként eltérőek, továbbá a megbízható, multidiszciplináris és a jogi követelményeknek megfelelő életkor-meghatározási eljárások nem mindig garantáltak. Ezekre a kihívásokra való tekintettel a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a migráns gyermekek védelméről (COM(2017) 211, 2017.4.12.) szorgalmazta, hogy az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) tegye naprakésszé az életkor meghatározására vonatkozó útmutatóját 2017-ben.

A kiadvány fő célja, hogy iránymutatást adjon a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételéhez az életkor meghatározására irányuló vizsgálatok szükségességének felmérésekor, illetve a holisztikus és multidiszciplináris megközelítést alkalmazó életkor-meghatározási eljárás kidolgozása és végrehajtása során is, különös tekintettel a személy szükségleteire és körülményeire.

Annak érdekében, hogy a hatóságokat támogassa a gyermek mindenek felett álló érdeke elvének végrehajtásában, e kiadvány:

- elemzi az életkor meghatározásának hatását a kérelmező egyéb jogaira, valamint annak motivációját;
- útmutatást ad a szükséges elvek és biztosítékok alkalmazásához az életkor-meghatározási eljárás során;
- leírja, hogyan kell végrehajtani az életkor-meghatározási eljárást holisztikus és multidiszciplináris megközelítés alkalmazásával;
- vizuális modellt biztosít a potenciális eljárásról, kiemelve a módszerek fokozatos használatát a szükségtelen vizsgálatok elkerülése érdekében;
- megvizsgálja a kérelmező életkorának meghatározására vonatkozó új módszereket, a már alkalmazott módszerekkel kapcsolatos legújabb fejleményeket és az egyes módszereknek a kérelmező biztosítékaira és jogaira gyakorolt hatását;
- kulcsfontosságú ajánlásokat fogalmaz meg a gyakorlati kihívások kezelésére, amelyek az eljárás előtt, után és különböző szakaszaiban is jelentkezhetnek;
- eszközöket és referenciadokumentumokat tartalmaz, amelyek kiegészítik az ebben a gyakorlati útmutatóban szereplő információkat, úgymint:
 - kulcsfontosságú kifejezéseket tartalmazó szöveget;
 - a témával kapcsolatos nemzetközi, európai és nemzeti jogi keretet és politikai iránymutatásokat tartalmazó dokumentáció;
 - gyakorlati eszközök a gyermek mindenek felett álló érdekének biztosítására (egy formanyomtatvány és egy ellenőrző lista);és
 - az EU+ államok területén alkalmazott módszerek és eljárási biztosítékok áttekintésének frissített változata.

Az életkor-meghatározási eljárás során számos kihívást azonosítottak, amelyekkel ez a kiadvány is foglalkozik, mint például az életkor meghatározásához szükséges elégséges/elégtelen motiváció, az alkalmazott módszerek korlátai a beavatkozó jelleg és pontosság tekintetében, kizárólag a fizikai megjelenésen alapuló hiányos becslések, az orvosi (egyes esetekben csak ionizáló) módszerek elsődleges használata, az ugyanazon kérelmezőn folytatott ismétlődő vizsgálatok a különböző tagállamokban vagy a kulcsfontosságú biztosítékok alacsony szintű végrehajtása az eljárás során (azaz a gyám/képviselő vagy a hatékony jogorvoslat hiánya).

E kihívásokra válaszul az EASO kulcsfontosságú ajánlásokat dolgozott ki, amelyeket ez a kiadvány részletesen tárgyal. Ezek a következőképpen foglalhatók össze.

- A gyermek mindenek felett álló érdekét nemcsak akkor kell figyelembe venni, amikor gyermekként azonosítják, hanem abban az esetben is, ha kétség merül fel, hogy a kérelmező gyermek-e.
- Az életkor meghatározása nem lehet rutinszerű gyakorlat. Az életkor meghatározásának szükségességét kellőképpen indokolni kell a bevallott életkorra vonatkozó megalapozott kétségek alapján.
- A gyermek mindenek felett álló érdeke elvének végrehajtása olyan gyermekközpontú életkor-meghatározási eljárást igényel, amely a gyermeket a központba helyezi, és a kérelmező sajátos igényeihez igazodik (nem, vitatott korosztály, kulturális háttér stb.).
- Amint a bevallott életkorral kapcsolatban kétség merül fel, továbbá az életkor meghatározása során és ameddig kielégítő eredmény nem születik, a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét kell alkalmazni. A kérelmezőt gyermeknek kell tekinteni és akként kezelni, amíg be nem bizonyítják, hogy felnőtt.
- A gyermek vagy a feltételezhetően gyermek mellé egy gyámot/képviselőt kell kinevezni, aki biztosítja, hogy a gyermek részt vehessen az életkor-meghatározási eljárásban, hogy gyermekbarát módon, nemek szerint differenciáltan és életkornak megfelelően, az általa megértett nyelven tájékoztassák az életkor-meghatározási eljárásról, és hogy teljes mértékben megértse az eljárást. Ez az információ elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek kifejezhesse álláspontját, kívánságait és véleményét, és tájékozott döntést hozhasson az eljárásban való részvételről.
- Az életkor-meghatározási eljárást holisztikus és multidiszciplináris megközelítéssel kell végrehajtani, amely biztosítja, hogy minden szükséges biztosíték és elv érvényesüljön, és a kérelmező jogai védve legyenek.
- Mivel egyetlen, jelenleg rendelkezésre álló módszer sem alkalmas egy személy pontos életkorának meghatározására, a kérelmezőnek nemcsak a fizikai fejlődését, hanem érettségét és pszichológiai fejlődését is meghatározó módszerek kombinációja leszűkítheti a kérdéses korosztályt.
- Az életkor meghatározása céljából semmiféle meztelenséget vagy a nemi szervek vagy intim részek vizsgálatát, megfigyelését vagy mérését magában foglaló módszer nem alkalmazható.

Bevezetés

Miért dolgozták ki ezt a második kiadást?

Ahogy az a kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó uniós cselekvési tervben (2010–2014) említésre került, illetve a kérelmezők életkorának meghatározására alkalmazott módszerek megbízhatóságával és beavatkozó jellegével kapcsolatos aggodalmak miatt az EASO-t egy olyan kiadvány kidolgozásával bízták meg, amely összegyűjti az életkor meghatározása terén alkalmazott legjobb gyakorlatokat. Az első kiadás 2013 decemberében jelent meg. Az életkor-meghatározási eljárás kihívásaira vonatkozóan hasonló aggályokat fogalmaztak meg a nemzeti hatóságok is az EASO harmadik, gyermekekről szóló éves konferenciáján, amelyet 2015 decemberében Máltán rendezett meg. A gyakorlatban az életkor meghatározása és különösen néhány módszer gyorsan fejlődött 2013 óta. Ezért időszerűnek tekinthető a legújabb fejlemények további mérlegelése és elemzése. A konferencia következtetéseivel és a migráns gyermekek védelméről szóló bizottsági közleménnyel összhangban ⁽¹⁾ az EASO kidolgozta ezt az új kiadást, amely naprakész információkat és továbbfejlesztett ajánlásokat tartalmaz az életkor-meghatározási eljárással kapcsolatban. Ebből a célból az EASO a 2016-ban az EU+ államok területén alkalmazott életkor-meghatározási módszertanok és eljárási biztosítékok tekintetében további feltérképezést végzett. A kutatás főbb megállapításai megtalálhatók a kiadványban az „EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai” című szövegdobozokban, és adott esetben, valamint a 4. mellékletben gyakorlati példákkal is kiegészülnek.

Hogyan kapcsolódik ez a második kiadás az EASO többi támogatási eszközhöz?

Az EASO feladata, hogy támogassa az uniós tagállamokat és a társult országokat (Liechtenstein, Norvégia és Svájc) a közös európai menekültügyi rendszer (KEMR) végrehajtásában. Ezt a támogatást részben közös képzés, közös minőségi szint és közös származásiország-információ (COI) által biztosítja. Az EASO valamennyi támogatási eszközhöz hasonlóan ez a kiadvány is a KEMR közös normáin alapul. Továbbá ezt a kiadványt a többi, a gyermekek érdekét szem előtt tartó menedékjogi eljárással foglalkozó EASO-eszköz, különösen az *EASO család felkutatásáról szóló gyakorlati útmutatója* ⁽²⁾ és az EASO gyermekek meghallgatásáról szóló oktatási modulja ⁽³⁾ kiegészítésének kell tekinteni.

Mit tartalmaz ez a kiadvány?

A második kiadás referenciaanyagot és útmutatást tartalmaz az életkor meghatározásával kapcsolatban, valamint információkat az EU+ államok jelenlegi állásának feltérképezéséről.

Röviden összefoglalva a kiadás öt egymással összefüggő pillér köré épül.

- **„Az életkor meghatározásának körülményei”** című első fejezet bevezetést nyújt a témába, és az életkor-meghatározási eljárás előfeltételeivel, motivációjával és célkitűzéseivel foglalkozik.
- **„A gyermek mindenek felett álló érdeke és az eljárási biztosítékok”** című második fejezet azzal foglalkozik, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekének elvét – ahogyan azt az ENSZ-egyezmény a gyermekek jogairól (CRC) és az EU menekültügyi vívmányai előírják –, valamint az eljárási biztosítékokat hogyan lehet végrehajtani az életkor-meghatározási eljárás során.
- **„Az életkor-meghatározási eljárás: multidiszciplináris és holisztikus megközelítés végrehajtása”** című harmadik fejezet azt elemzi, hogyan kell az eljárást multidiszciplináris és holisztikus

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A migráns gyermekek védelme (COM(2017) 211, 2017.4.12.), elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0211&from=EN>.

⁽²⁾ Elérhető az [EASO](#) weboldalon.

⁽³⁾ További információk az [EASO](#) honlapján.

megközelítéssel és a kiadványban foglalt útmutatás szerint elvégezni. Ezenkívül egy folyamatábrát is tartalmaz, amely bemutatja az életkor meghatározása során követendő legfontosabb lépéseket.

- **„Az életkor meghatározására vonatkozó módszerek áttekintése”** című negyedik fejezet az első kiadásban már vizsgált módszerek legfrissebb fejleményeit, valamint az új módszereket, és azoknak a biztosítékokra gyakorolt potenciális (pozitív és negatív) hatásait foglalja magában. A kiadvány különös figyelmet szentel a 2013-ban nem használt módszerekre, illetve azokra, amelyek azóta jelentősen fejlődtek.
- A **„Végleges ajánlások”** című ötödik fejezet a legfontosabb ajánlásokat foglalja össze, amelyek célja egy hatékony életkor-meghatározási eljárás előmozdítása a gyermekek jogainak biztosítása mellett.

Ezt a kiadványt számos **melléklet** egészíti ki.

- 1. melléklet: Szójegyzék
E melléklet célja, hogy megkönnyítse az életkor-meghatározási eljárás során használt legrelevánsabb kifejezések azonosítását és/vagy azok közös megértésének kialakítását.
- 2. melléklet: A gyermek mindenképp felett álló érdeke és az életkor meghatározása: gyakorlati eszközök
Ez a melléklet a gyermek mindenképp felett álló érdekének vizsgálatához való formanyomtatványból és egy ellenőrző listából áll, amelyek segítik annak felmérését, hogy az adott életkor-meghatározási eljárás garantálja-e az egyes gyermekek jogainak megfelelő védelmet biztosító szükséges eljárási biztosítékokat.
- 3. melléklet: Jogi keret és politikai iránymutatás
E melléklet célja, hogy referenciapontként szolgáljon a megfelelő eszközök és rendelkezések azonosításához nemzetközi, európai és nemzeti szinten. Ezenkívül magában foglalja a nem kötelező erejű normatív eszközöket („soft law”) és a vonatkozó ítélkezési gyakorlatot. Továbbá kitér a témával kapcsolatos politikai iránymutatásokra is.
- 4. melléklet: Az EU+ államok életkor meghatározására vonatkozó gyakorlatának áttekintése
Ez a melléklet tartalmazza az EU+ államok által az eljárás során alkalmazott módszertant és eljárási biztosítékokat.
- 5. melléklet: Bibliográfia
A kiadvány tartalmának fejlesztése vagy inspirációszerzés céljából konzultált források gyűjteménye.

Mire terjed ki ez a második kiadás?

Ez a kiadvány további útmutatást nyújt az életkor-meghatározási eljárás lényeges aspektusairól, mint például a holisztikus és multidiszciplináris megközelítésről, a gyermek mindenképp felett álló érdeke elvének végrehajtásáról és a kiadvány első kiadása során gyűjtött információk frissítéséről. Bár ez a kiadvány az életkor meghatározásával a nemzetközi védelmi eljárások konkrét céljából foglalkozik, hasznos hivatkozást jelenthet más összefüggésekben is, ahol szükség van az életkor meghatározására (migráns gyermekek, a büntetőjogi felelősség alsó korhatára stb.).

Mivel az eljárás jelentős szempontjai, például az alkalmazandó módszerek gyorsan fejlődnek, ez az útmutató nem tekintendő kimerítőnek az életkor meghatározása terén. Ezért, a célcsoport igényeitől függően, szükség lehet ezen útmutató újabb kiadására.

Hogyan dolgozták ki ezt a második kiadást?

Ezt a kiadványt az EASO dolgozta ki, és az Európai Bizottság, az uniós ügynökségek, az EU+ államok szakértői, valamint nemzetközi és nem kormányzati szervezetek (NGO-k) vizsgálták felül. Értékes hozzájárulással szolgált tovább két *ad hoc* munkacsoportos ülés, amelyeket 2016 szeptemberében tartottak. A munkacsoportok sokszínű összetétele biztosította a szakértők átfogó és multidiszciplináris hozzájárulását. Az ülésen részt vettek szociális munkások, igazságügyi antropológusok és radiológiai kutatók, valamint szakpolitikai tisztviselők és befogadási tisztviselők. Részt vettek továbbá a gyermekek terén szakértelemmel

rendelkező menekültügyi vizsgálatot végző tisztviselők az EU+ államok képviselőiben (BE, IE, NL, LT, NO), az Európai Unió Alapjogi Ügynökségétől (FRA) és az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalától (UNHCR), valamint a területen szakértelemmel rendelkező érintett nemzetközi szervezetek és nem kormányzati szervezetek, mint például a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM), a Nidos Alapítvány (NIDOS), a Brit Vöröskereszt és a kísérő nélküli kiskorúak Európában program (SCEP) a Defence for Children International nemzetközi szervezet képviselőiben. Ez a kiadvány együttes szakértelem eredménye, amely tükrözi a közös szabványokat és a közös célkitűzést, hogy a magas színvonalú nemzetközi védelmi eljárások során biztonságos és hatékony életkor-meghatározási eljárásokat alakítsanak ki.

Hogyan kell használni ezt az útmutatót?

Ennek az útmutatónak az alkalmazásában a jelen kiadványban gyakran használt kifejezések (életkor meghatározása, biológiai életkor, kronológiai életkor, gyermek, gyám, EU+ államok) és azok konkrét jelentései az alábbiakban kerülnek meghatározásra a jobb megértés céljából. A szöveget (a kiadvány 1. melléklete) további információkat tartalmaz ezekről a kifejezésekről és a kiegészítő terminológiáról, amelyek hasznosak lehetnek az életkor meghatározásában érdekelt felek számára.

Az **életkor meghatározása** az az eljárás, amely során a hatóságok megpróbálják megbecsülni egy személy kronológiai életkorát vagy korosztályát, annak megállapítása céljából, hogy az adott egyén felnőtt- vagy gyermekkorú-e.

A **biológiai életkort** az egyén jelenlegi pozíciója határozza meg a potenciális élettartama tekintetében, ami azt jelenti, hogy az egyén fiatalabb vagy idősebb lehet, mint a kronológiai életkora.

A **kronológiai életkort** a személy születésének időpontjától számítják évben, hónapban és napban.

A **gyermek** és a **kiskorú** egymás szinonimái (bármely 18 év alatti személy), és mindkét kifejezést használják ebben a kiadványban. Az EASO a „gyermek” kifejezést részesíti előnyben, azonban a „kiskorú” kifejezést is használja, ha arra egy jogi rendelkezés kifejezetten hivatkozik. A menedékjogot igénylő gyermekekre összpontosító jelen kiadvány alkalmazásában a **kérelmező** kifejezést használják arra a személyre, akinek életkorát nem állapították meg.

Amint az a fentiekben említésre került, a **kísérő nélküli gyermek** kifejezést a **kísérő nélküli kiskorú** szinonimájaként alkalmazzák, és olyan gyermeket/kiskorút jelöl, aki az EU+ államok területére érte – akár a törvény, akár az érintett állam gyakorlata által – felelősséggel tartozó felnőtt kísérő nélkül érkezik, mindaddig, amíg ténylegesen az érintett személy/felnőtt gondozásába nem kerül. A kifejezés arra a gyermekekre/kiskorúra is vonatkozik, aki kísérő nélkül maradt az EU+ államok területére való belépés után.

Nincs általános konszenzus a **gyám** meghatározásáról; a gyakorlatban a gyámot gyakran a gyermek **képviselőjének** vagy a szociális munkás alakjához társítják. Ennek az útmutatónak az alkalmazásában azonban a **gyámot** egy olyan nemzeti hatóság által kijelölt független személynek kell tekinteni, aki biztosítja a gyermek mindenek felett álló érdekét és általános jólétét. A KEMR reformjának⁽⁴⁾ kontextusában az Európai Bizottság azt javasolta, hogy a jelenlegi uniós menekültügyi jogi eszközökben a „képviselő” kifejezést „gyámra” cseréeljék. Mivel a KEMR reformja még a jelen kiadvány közzétételének időpontjában is vita tárgyát képezte, a szövegben a **gyám/képviselő** kifejezések szerepelnek.

Az **uniós menekültügyi vívmányok** az alábbi uniós jogi eszközökből állnak: az átdolgozott „befogadási feltételekről szóló irányelv”, az átdolgozott „menekültügyi eljárásokról szóló irányelv” (APD), az átdolgozott „kvalifikációs irányelv”, az „ideiglenes védelmi irányelv”, a „III. dublini rendelet és az átdolgozott „Eurodac-

⁽⁴⁾ Javaslat Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (COM/2016/0467 final, 2016/0224 (COD)), elérhető itt: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-467-EN-F1-1.PDF>.

A jelen kiadvány szerkesztése idején még nem ismert, hogy a Bizottság javaslata új szabályozást eredményez-e, vagy hogy melyek lesznek a pontos kifejezései. Az olvasónak ezért egyszerűen tisztában kell lennie azzal, hogy a jövőben fennáll annak a lehetősége, hogy az átdolgozott APD-t hatályon kívül helyezik és azt, néhány rendelkezéssel kiegészítve, felváltja egy másik rendelet.

rendelet”⁽⁵⁾). Az életkor meghatározásával kapcsolatos nemzetközi, európai és nemzeti rendelkezések és jogi eszközök gyűjteménye megtalálható a kiadvány „Jogi keret és politikai iránymutatás” című 3. mellékletében.

Ezen útmutató alkalmazásában az EU tagállamaira plusz Norvégiára és Svájcra EU+ államokként hivatkozunk.

⁽⁵⁾ A jogi szövegek és fordításaik az alábbi linkeken érhetők el:
„a befogadási feltételekről szóló irányelv” (átdolgozás);
„a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv” (átdolgozás);
„kvalifikációs irányelv” (átdolgozás);
„a III. dublini rendelet”;
„Eurodac-rendelet”.

1. fejezet Az életkor meghatározásának körülményei

Az életkor a gyermek identitásának egyik alapvető eleme. Az uniós vívmányok ⁽⁶⁾ és a CRC (1. cikk) az életkor alapján határozzák meg a gyermekkort:

Gyermeknek/kiskorúnak számít minden 18 év alatti személy.

Ennek a meghatározásnak két fő következménye van. Az első az, hogy az egyezmény minden 18 év alatti személyre vonatkozik. Másodsor, amint azt az uniós vívmányok megállapítják, a 18 év alatti nemzetközi védelmet kérelmezők jogosultak a gyermek érdekét szem előtt tartó eljárási garanciákra és különleges befogadási feltételekre.

Annak ellenére, hogy folyamatosan változik, az életkor **az egyén személyazonosságának** egyik legfontosabb jellemzője. Az egyén személyes státuszának részeként meghatározza az állam és a személy közötti kapcsolatot. Tekintettel a fentiekre, az életkor változása konkrét jogokat és kötelezettségeket vonhat maga után, például felnőttnek tekintik a 18. életévét betöltött személyt.

A 18. életév betöltése azonban nem mindig meghatározó tényező az új jogok és kötelezettségek vagy a teljes kapacitás megszerzésében, mint például a katonai szolgálat, az emancipációhoz kötött életkor és a büntetőjogi felelősség alsó korhatára, a házasságba való beleegyezés korhatára vagy a foglalkoztatás vagy a szexuális kapcsolat alsó korhatára tekintetében. A nemzeti jogszabályoktól függően ezek a határértékek korábbi kronológiai életkorban is elérhetők.

- Ha ismert, a személy életkora szabályozza a személy és az állam közötti kapcsolatot, és következésképpen meghatározza a CRC 7. és 8. cikkét, amely az érintett államoknak a következő, az életkorhoz kapcsolódó kulcsfontosságú kötelezettségeit állapítja meg:
- a gyermek születésének anyakönyvezése;
- a gyermek azon jogának tiszteletben tartása, hogy megőrizze személyazonosságát;

a gyermek személyazonosságának gyors helyreállítása.

Ezeknek a rendelkezéseknek megfelelően minden gyermeket születésekor anyakönyvezni kell, és személyazonosságukat igazoló dokumentumokkal kell ellátni. Az Egyesült Nemzetek statisztikai adatai ⁽⁷⁾ azonban azt mutatják, hogy a 2003–2007-es időszakban az afrikai országok kevesebb mint 10%-a ⁽⁸⁾ jelentette az élve születések teljes számát, szemben az európai országok arányával (90%). Az alacsony születési anyakönyvezési arány a származási országokban az egyik oka annak, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezők az EU-ba **dokumentumok nélkül** vagy nem megbízható dokumentumokkal érkeznek. A születési anyakönyvezési arány nem egységes a nemzetközi védelmet kérelmezők fő származási országaiban; például Szomáliában csak az 5 év alatti gyermekek 3%-át anyakönyvezték, míg Afganisztánban ez a szám 37%-ra emelkedik ⁽⁹⁾ (ezek a százalékok a jelenlegi születési arányra vonatkoznak). Az ENSZ statisztikai részlege szerint ez a szám 6–10% alá csökken a 14-18 évvel ezelőtt született gyermekek esetében (az Európába érkező kísérő nélküli gyermekek életkora). Továbbá más tényezők, mint például a vidéki származás vagy egy kisebbséghez vagy egy bizonyos társadalmi csoporthoz (kasztok, törzsek stb.) való tartozás is akadályozhatja a születési anyakönyvezést. A születési anyakönyvezésben az országok között mutatkozó eltéréseket mélyítik az olyan okok, mint például a születési anyakönyvezés jelentőségére vagy módjára vonatkozó ismeret hiánya. Az alacsony születési anyakönyvezési arányok azt eredményezik, hogy a gyermekek nehezen tudják

⁽⁶⁾ Lásd az RCD 2. cikkének d) pontját, az APD 2. cikkének l) pontját, a QD 2. cikkének k) pontját, a III. dublini rendelet 2. cikkének i) pontját és az ATD 2. cikkének (6) bekezdését.

⁽⁷⁾ http://unstats.un.org/unsd/demographic/CRVS/VS_availability.htm

⁽⁸⁾ Ibid., teljes nyilvántartásba vételi rendszerek alapján.

⁽⁹⁾ http://data.unicef.org/wp-content/uploads/2015/12/Birth_registration_May-2016.xlsx

igazoló dokumentumokkal bizonyítani személyazonosságukat és életkorukat, és ennek következtében védelem nélkül maradhatnak és eleshetnek az őket megillető jogoktól. Az anyakönyvezés hiánya mellett előfordulhat, hogy a születési anyakönyvi kivonatok kibocsátása nem lehetséges olyan országokban, ahol háború vagy fegyveres konfliktus van, vagy ahol a hatóságok nem hajlandók azokat biztosítani. Azoknak a dokumentumoknak hiánya, amelyek bizonyítják, hogy a gyermek 18 év alatti, közvetlen hatással lehetnek a gyermek jogosultságának elismerésére. Következésképpen a gyermekeket felnőttként kezelhetik többek között olyan ügyekben, mint például a katonai szolgálat, a házasság és a munkaerőpiacra való belépés, valamint az igazságszolgáltatás.

Mivel a kronológiai életkor nem minden kultúrában játszik fontos szerepet a felnőtt státusz megszerzésében, fontos figyelembe venni a kulturális tényezőket. Bizonyos kultúrákban a gyermekeket felnőttként kezelik, amint bizonyos fizikai változásokat tapasztalnak, vagy egy másik család részévé válnak (például a korai házasság gyakorlása révén). Ezen okok miatt gyakori, hogy nem ismerik saját kronológiai életkorukat, és nehezen tudják megérteni annak jelentőségét a nyugati kultúrákban. Mivel a kronológiai életkor nem minden esetben azonosító tényezője az egyén közösségben való helyzetének vagy másokkal való kapcsolatának (egyes régiókban a gyermekeket mindig születési évükben, január elsejével anyakönyvezik, függetlenül attól, hogy melyik hónapban születtek), ez a **kulturális különbség** kissé homályos nyilatkozatokat eredményezhet a születési dátumokra vagy az életkorra vonatkozóan.

A nemzetközi védelem kontextusában a kérelmező életkora a különleges **védelmi szükségletek** kulcsfontosságú mutatója⁽¹⁰⁾ (gyermekek, idősek). Bizonyos korosztályokhoz való tartozás különleges/ kiegészítő eljárási garanciák alkalmazását eredményezi a nemzetközi védelmi eljárások során, valamint különleges befogadási feltételeket (úgy mint megfelelő és biztonságos szálláshoz való jog, oktatáshoz és speciális egészségügyi ellátáshoz való jog, a migrációs célú őrizet korlátozása kivételes esetekben és az őrizet helyett elsődlegesen megfelelő alternatívák keresésének kötelezettsége). A gyermekek esetében, vagy addig, amíg kétségek állnak fenn a kérelmező életkorával kapcsolatban, a gyermek mindenek felett álló érdekét elsődlegesen figyelembe kell venni az eljárás során. Továbbá az életkor különösen releváns a gyermekspecifikus igények (kényszer- vagy korai házasság, kényszerszertoborzás, női nemi szerv megcsonkítása, gyermekkereskedelem, családon belüli vagy kapcsolati erőszak, kényszermunka, prostitúció és gyermekpornográfia) esetében⁽¹¹⁾.

A nemzetközi védelem kontextusán kívül egy személy életkora hatással van a hatóságok más eljárásokba történő bevonása esetén is, mint például a házasságkötésbe való beleegyezés, a kiskorúak szexuális kapcsolatának bejelentése, az egészségügyi kezelések elfogadása vagy visszautasítása, a munkaerőpiacra való hozzáférés, a jogokhoz való hozzáférés (az oktatáshoz való jog stb.) és a büntetőjogi felelősségre gyakorolt hatás (a büntetőjogi felelősség alsó korhatára stb.).

Következésképpen, ha az életkor ismeretlen és az életkorral kapcsolatban **megalapozott kétségek** merülnek fel, szükség lehet arra, hogy a hatóságok meghatározzák a személy életkorát annak megállapítása céljából, hogy a személy felnőtt vagy gyermek. Abban az esetben, ha a kérelmező nyilvánvalóan gyermek, vagy ha ellentmondó bizonyítékok hiányában a kérelmező fizikai megjelenése, viselkedése és pszichológiai érettsége kétségtelenül azt jelzi, hogy a kérelmező életkora jelentősen meghaladja a 18 évet, az életkor meghatározása nem szükséges. Azonban, ha a fizikai megjelenésen túlmutató bizonyíték van, például ha a személy 18 évesnél idősebbnek tűnik, de rendelkezik olyan dokumentummal, amely azt jelzi, hogy gyermek, szükség lehet az életkor meghatározására. Valójában az életkor meghatározásának szükségessége azt jelenti, hogy kétség merül fel az életkorral kapcsolatban, és ezáltal annak lehetőségével, hogy a kérelmező gyermek.

Kétségek nemcsak abban az esetben merülhetnek fel, ha a kérelmező azt állítja, hogy gyermek, hanem akkor is, ha azt, hogy felnőtt. A vándorló gyermekek felnőttként adhatják ki magukat, hogy **elkerüljék a hatóságok védelmi intézkedéseit**. Ezt különböző okokból tehetik: például szeretnék folytatni a célállomásra tartó útjukat, és így szeretnék elkerülni a felügyelt szállást, bizonyos esetekben a korlátozott mozgásszabadságot, vagy azokat az eseteket, amikor elválasztják őket a kísérő felnőttektől. Gyakran előfordulhat, hogy

⁽¹⁰⁾ Lásd például a kiszolgáltatott helyzetben lévő kérelmezők nem kimerítő felsorolását, amelyet az átdolgozott RCD 21. cikke tartalmaz.

⁽¹¹⁾ UNHCR: *Guidelines on international protection: child asylum claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 convention and/or 1967 protocol relating to the status of refugees*, 2009. december 22., HCR/GIP/09/08, elérhető itt: <https://www.refworld.org/docid/4b2f4f6d2.html>.

a gyermekek felnőtteknek vallják magukat, hogy munkát vállalhassanak, házasodhassanak, vagy mert felnőttként tekintenek magukra, akik felelősek a hátrahagyott családtagok jólétéért. Más esetekben azonban a gyermekek csak az embercsempészek vagy emberkereskedők utasításait követik. Ilyen esetekben az embercsempészek vagy emberkereskedők megpróbálják a gyermekeket a látókörön kívül tartani, hogy védelem nélkül maradjanak, és könnyebb prédává váljanak a későbbi kizsákmányoláshoz. E jelenség tudatosítása megkönnyítheti az emberkereskedelem áldozatainak vagy potenciális áldozatainak korai azonosítását ⁽¹²⁾, és gátat szabhat a kizsákmányolásnak.

Összefoglalva, az **életkor meghatározása** az az eljárás, amely során a hatóságok megpróbálják megbecsülni egy személy kronológiai életkorát vagy korosztályát, annak megállapítása céljából, hogy az adott egyén felnőtt- vagy gyermekkorú-e. Az egyén gyermekként vagy felnőttként való helyes azonosítása alapvető fontosságú annak biztosítása érdekében, hogy védjék és garantálják a gyermekek jogait, valamint hogy megakadályozzák, hogy a felnőtteket a gyermekek között helyezték el, ezáltal kihasználva a további jogokat vagy biztosítékokat (pl. oktatásban való részvétel, gyám/képviselő kinevezése), amelyek nem biztosítottak számukra.

Az életkor meghatározása alapjogi szempontból

A CRC és az Európai Unió Alapjogi Chartája (CFR) ⁽¹³⁾ által rögzített számos alapjog különösen fontos az életkor-meghatározási eljárás szempontjából.

A gyermek mindenképp felett álló érdeke (a CRC 3. cikke és a CFR 24. cikke)

A gyermekekkel kapcsolatos intézkedések során a gyermek mindenképp felett álló érdekét kell elsősorban figyelembe venni. Ezért azt alkalmazni kell az életkor meghatározása során, amennyiben az eljárás szükséges, attól a pillanattól kezdve, hogy felmerül annak lehetősége, hogy a kérelmező 18 év alatti, egészen addig, amíg a végleges eredmények azt nem mutatják, hogy a kérelmező felnőtt.

Megkülönböztetésmentességhez való jog (a CRC 2. cikke és a CFR 21. cikke)

Minden személyt objektíven kell kezelni, és egyénileg figyelembe venni. Az életkor meghatározása során kötelezően el kell kerülni a nemzetiségek, az etnikai származás stb. szerint történő megkülönböztetést.

Személyazonosságához való jog (a CRC 1., 7. és 8. cikke)

Az életkor ugyanolyan része az egyén személyazonosságának, mint a neve, a nemzetisége, az állampolgársága vagy a családi állapota. Meghatározza a személy jogait és kötelezettségeit, valamint az államnak a személy felé fennálló kötelezettségeit (például védelem, oktatás, egészségügyi ellátás biztosítása). Ezen kötelezettségek egyike az, hogy helyreállítsa azon személy személyazonosságát, akit jogellenesen megfosztottak tőle, ténylegesen kötelezve az államot a személyazonosság igazolására, valamint e jogok mások által történő elismerésének és tiszteletben tartásának garantálására. Az életkor helytelen meghatározása maradandó kárt okozhat, amennyiben akadályozza a személyt a jogaihoz való hozzáféréseben és azok gyakorlásában, valamint akadályozza e jogok mások általi elismerését. Az életkor meghatározásának helytelen elvégzése következtében a gyermekek kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek. Ez azt jelentheti, hogy a gyermekek végül kapcsolatba kerülnek a felnőttekkel vagy a felnőttek között helyezik el őket, vagy a felnőttek helytelenül kerülnek a gyermekek között elhelyezésre, amely forgatókönyv különösen aggasztó.

⁽¹²⁾ Az EASO egy online eszközt fejlesztett ki a nemzeti hatóságok számára a különleges eljárási és/vagy befogadási igényekkel rendelkező személyek időben történő azonosításához (IPSN).

⁽¹³⁾ Az Európai Unió Alapjogi Chartája az alábbi linken érhető el: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>.

A szabad véleménynyilvánítás joga és a meghallgatáshoz való jog (a CRC 12. és 14. cikke, valamint a CFR 24. és 41. cikke)

Ez egy alapjog, amely messzemenő hatásokkal bír. Magában foglalja a gyermek azon jogát, hogy szabadon kifejezze saját véleményét, és hogy véleményét figyelembe vegyék életkorának és érettségének megfelelően. Abban az esetben, ha a kérelmező életkora kétséges, különös óvatossággal kell eljárni a szubjektív vagy önkényes megfontolások megelőzése érdekében (például, hogy a gyermek mely életkorban képes saját véleményének megformálására), amikor figyelembe veszik a gyermek véleményét érettségi szintjének megfelelően. Különös figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élőkkel és más sajátos nevelési igény esetén (például írástudatlanság) történő eljárás során.

A meghallgatáshoz való jog szorosan kapcsolódik a véleménynyilvánításhoz való joghoz és a hatékony jogorvoslathoz való joghoz, ezért az adminisztratív vagy bírósági eljárások során a gyermeket hátrányosan érintő egyedi intézkedés megtétele előtt alkalmazandó.

A tájékoztatáshoz való jog

A tájékoztatás kulcsfontosságú ahhoz, hogy valaki megértse az életkor-meghatározási eljárást, valamint az eljáráshoz kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket. Továbbá, ha szükséges a személy hozzájárulása, azt pontos és átfogó tájékoztatás alapján, szabadon kell tudnia megtenni, bármilyen nyomás vagy feltétel nélkül.

Az emberi méltóság és a sérthetlenséghez való jog tiszteletben tartása (a CRC 3. és 37. cikke, valamint a CFR 1., 3. és 5. cikke)

Az életkor-meghatározási eljárásnak tiszteletben kell tartania a kérelmező méltóságát és testi sérthetlenségét. Mivel az intim testrészek megmutatását vagy meztelenséget igénylő életkor-meghatározási vizsgálatok meglehetősen beavatkozó jellegűek és nem rendelkeznek orvosi céllal, ezeket el kell kerülni. A testrészek megmutatása különösen traumatizáló és nehezen érthető a különböző kulturális háttérrel rendelkező gyermekek, serdülők és kérelmezők számára. Ezek a vizsgálatok különösen terhesek lehetnek és újra traumatizálhatják azokat a gyermekeket, akik migrációs tapasztalataik során visszaélésnek vagy más kockázatos helyzeteknek, üldöztetésnek vagy súlyos sérülésnek voltak kitéve.

A magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme (a CRC 16. cikke és a CFR 7. és 8. cikke)

Ez a jog védi a gyermekek magánéletét a közigazgatási szervek és a magánszervezetek, például a média önkényes beavatkozása ellen. Ez a védelem négy különböző területre terjed ki: magánélet, családi élet, otthon és kapcsolattartás. A hatóságok személyes életbe való beavatkozását indokolni, a lehető legteljesebb mértékben korlátozni és pontos normák által szabályozni kell. Az uniós jog értelmében a személyes adatokat csak szigorú jogi feltételek mellett lehet törvényes céllal gyűjteni, az érintett személy vagy képviselőjének hozzájárulása alapján, vagy jogilag indokolt módon. Ellenkező esetben a beavatkozás önkényes vagy jogellenes lesz. A személyes adatokat gyűjtő és kezelő személyeknek vagy szervezeteknek biztosítaniuk kell a védelmet a visszaélésektől, és tiszteletben kell tartaniuk adattulajdonosoknak az uniós jog által garantált jogait. A gyermekeket és gyámjaikat/képviselőiket tájékoztatni kell, hogy mely adatokat gyűjtik a vonatkozó nemzeti jogi keret alapján. A nemzetközi védelem kontextusában óvatossággal kell eljárni az adatgyűjtés során, hogy megakadályozzák az információk megsértését, amely a kérelmezőt vagy annak családját veszélyeztetheti.

A hatékony jogorvoslathoz való jog (a CFR 12. és 47. cikke)

Ez a jog azt jelenti, hogy az eljárás eredményei megtámadhatók, és hogy e jog gyakorlásához szükséges információk és segítség a gyermekek rendelkezésére állnak. A kérelmezőt nem terhelik az életkor-meghatározási határozat megtámadásával kapcsolatos pénzügyi költségek, ellenkező esetben a hatékony jogorvoslathoz való jog gyakorlása nem tekintendő hatékonynak.

Ezen alapvető jogok többségét a nemzetközi és európai jogszabályok, különösen az uniós menekültügyi vívmányok elvei (a gyermek mindenképp felett álló érdeke) és eljárási biztosítékai tükrözik, amint azt a következő fejezet mutatja.

2. fejezet A gyermek mindenek felett álló érdeke és az eljárási biztosítékok

A gyermek mindenek felett álló érdeke

A gyermek mindenek felett álló érdeke elvének alapját az európai emberi jogi és menekültügyi jogszabályok, valamint a nemzetközi jog kerete adják ⁽¹⁴⁾.

„A hatóságok és a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységében a gyermek mindenek fölött álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie.” (A CFR 24. cikke)

A gyermek mindenek felett álló érdeke – mint átfogó elv – folyamatos mérlegelést követel meg attól a pillanattól kezdve, hogy a gyermeket megtalálják, addig, amíg a gyermek számára nem találnak tartós megoldást.

A nemzetközi védelem összefüggésében minden olyan jel, amely arra utalhat, hogy a kérelmező gyermek, a gyermek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartását idézi elő az őt érintő valamennyi intézkedés tekintetében, és így a menekültügyi eljárás egésze során. E tekintetben a fogadó EU+ államok felelősek a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételéért nemcsak a menekültügyi eljárások során, hanem minden más, a gyermekeket érintő eljárás és döntés, például az életkor-meghatározási eljárás során.

Amint azt az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága megállapította ⁽¹⁵⁾, a gyermek mindenek felett álló érdeke egy három összetevőből álló koncepció.

(a) Alanyi jog: a gyermek azon joga, hogy mindenek felett álló érdekét megvizsgálják és elsődleges szempontként figyelembe vegyék, amikor különböző érdekeket vesznek számba a szóban forgó kérdésre vonatkozó döntés meghozatala érdekében, és annak garantálása, hogy ez a jog érvényesül minden olyan esetben, amikor egy gyermekről, egy azonosított vagy azonosítatlan gyermekcsoportról vagy általában gyermekekről születik döntés.

(b) Jogértelmezési alapelv: ha egy jogi rendelkezésnek több értelmezése is lehet, azt az értelmezést kell választani, amely a gyermek mindenek felett álló érdekét a leginkább szolgálja.

(c) Eljárási szabály: minden olyan döntés meghozatalakor, amely egy adott gyermekre, egy meghatározott gyermekcsoportra vagy általában a gyermekekre vonatkozik, a döntéshozatali eljárásnak tartalmaznia kell a határozat lehetséges (pozitív vagy negatív) hatásának értékelését az érintett gyermekre vagy gyermekekre vonatkozóan.

A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatához és meghatározásához eljárási garanciákra van szükség. Továbbá a határozat indokolásának bizonyítania kell, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét kifejezetten figyelembe vették. E tekintetben a hatóságoknak magyarázatot kell adniuk arra, hogy milyen módon valósult meg a jog tiszteletben tartása, azaz mit tekintettek a gyermek mindenek felett álló érdekének; milyen kritériumokra épült; hogyan mérlegelték a gyermek érdekeit egyéb szempontokkal szemben, legyen szó tágabb értelemben vett politikai vagy egyedi esetekről.

Következésképpen, és az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának általános megjegyzésével összhangban, az életkor-meghatározási eljáráson való részvételről és az életkor meghatározásához kiválasztott módszerekről is a gyermek mindenek felett álló érdeke elsődleges figyelembevételével kell dönten.

⁽¹⁴⁾ A CRC 3. cikke, a CFR 24. cikke; Az uniós menekültügyi vívmányok: az átdolgozott RCD 23. cikke, az átdolgozott RCD 11. cikke, az átdolgozott APD 25. cikkének (6) bekezdése, a QD 20. cikkének (5) bekezdése és az átdolgozott III. dublini rendelet 6. cikke.

⁽¹⁵⁾ 14. sz. átfogó kommentár (2013) a gyermek ahhoz való jogáról, hogy a mindenek felett álló érdeke elsődleges szempont legyen, elérhető itt: https://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata az életkor meghatározása céljából

A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata ellenőrzi, hogy az életkor-meghatározási eljárás a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja-e, hogy a szükséges eljárási garanciák biztosítottak-e, hogy az egyes gyermekek jogai védve vannak-e, és hogy az eredmények várhatóan eloszlatták-e a kérelmező életkorára vonatkozó kétségeket. A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata során figyelembe kell venni a gyermek sajátos körülményeit, valamint biztosítani kell, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét elsődlegesen figyelembe vegyék annak megállapításakor, hogy az életkorának meghatározására szükség van-e, és ha igen, milyen módszert alkalmazzanak. Emiatt az életkor-meghatározási eljárásnak gyermekközpontúnak kell lennie, figyelembe véve a kérelmező sajátos körülményeit és szükségleteit.

Mindezek fényében a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatát a gyermekre vonatkozó bármilyen döntés meghozatala előtt kell elvégezni, tehát még az életkor-meghatározási eljárás lefolytatásáról való döntés előtt.

Amennyiben további intézkedésekre van szükség, a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata nyomon követést igényel a gyermek mindenek felett álló érdeke figyelembevételének biztosítása érdekében. Az életkor-meghatározási eljárás szükségességére vonatkozó döntés meghozatalakor figyelembe kell venni a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatok lefolytatott interjú eredményét és a gyermek aktájában szereplő összes információt. Ha a várt eredmények tekintetében nem tartják szükségesnek és hasznosnak az életkor meghatározását, **azt nem szabad elvégezni.**

Ezen túlmenően a következő tényezők különösen fontosak a gyermek mindenek felett álló érdekének az életkor-meghatározási eljárás céljából történő figyelembevételkor a nemzetközi védelem kontextusában.

- **Biztonsági és védelmi megfontolások** ⁽¹⁶⁾: érkezéskor vagy egy későbbi szakaszban a gyermekek néha felnőttnek vallják magukat, hogy elkerülik a gyermekek szálláshelyén történő elhelyezésüket. Az ilyen szálláshelyekre több védelmi intézkedés vonatkozik, úgymint a mozgásszabadság korlátozása és a gyermekekről gondoskodó kihelyezett személyzet. Ennek számos különböző oka lehet, például az, hogy észrevétlenül akarnak maradni a célállomásra való továbbhaladás érdekében. Más esetekben az állítólagos felnőttkor is része lehet annak a háttértörténetnek, amelyet azért mondanak a hatóságoknak vagy más szereplőknek, amikor megkérdezik az életkorukat, mert arra utasították őket. Ezeknek a háttértörténeteknek a forrása igen változatos lehet. Utasíthatják őket a rokonok vagy a kísérő felnőttek, akik meg akarják akadályozni az elválasztást, de akár az embercsempészek is; ugyanakkor egy emberkereskedelmi hálózat tagjától is származhat az utasítás, aki a területükön való tartózkodása alatt ellenőrzése alatt akarja tartani, és könnyen hozzá akar férni a gyermekhez. Ezért nagyon fontos szem előtt tartani, hogy a bevallott felnőtt életkorral kapcsolatos kétségek azt is jelezhetik, hogy a kérelmező az emberkereskedelem potenciális áldozata, és a hatóságoknak ennek megfelelően kell cselekedniük (jelzés és irányítás a vonatkozó nemzeti szolgálatokhoz, beleértve az emberkereskedelem áldozataként történő lehetséges vizsgálatot).
- **A gyermek jólléte** ⁽¹⁷⁾: ha az életkor meghatározása indokolt, az alkalmazott módszereknek a gyermek számára a legkevésbé beavatkozó jellegűnek, a korosztály meghatározásához a legpontosabbnak, átláthatónak és a hitelesített szabványoknak megfelelően meghatározottnak, valamint ellenőrizhetőnek és felülvizsgálhatónak kell lenniük. Annak érdekében, hogy a módszerek eredményeire vonatkozó elvárások reálisak legyenek, a hibahatárt meg kell határozni, és dokumentálni kell. Figyelembe kell venni a gyermek kétségeit és aggályait, és meg kell vizsgálni az életkor-meghatározási eljárás megtagadásának okait, és alternatívákat kell biztosítani, ha rendelkezésre állnak. A gyermek vagy a gyám/képviselő kéréseit a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni a gyermek jólétének megőrzése és a vizsgálatok okozta terhek csökkentése érdekében (a vizsgálaton vagy az interjún részt vevő személyek számának korlátozása, a gyám/képviselő jelenlétében, ha a gyermek ezt megköveteli stb.).

⁽¹⁶⁾ Az RCD 23. cikkének (2) bekezdése, a III. dublini rendelet 6. cikke és (13) preambulumbekendése és a QD (18) preambulumbekendése.

⁽¹⁷⁾ Amint azt az RCD 23. cikkének (2) bekezdése, a III. dublini rendelet 6. cikke és a QD (18), az APD (33) és az APR (20) preambulumbekendése előírja.

- **A gyermek háttere** ⁽¹⁸⁾: fontos, hogy az eljárást a gyermek kulturális hátteréhez (a vizsgálatot végző személy és a tolmács előnyben részesített neméhez), valamint tapasztalataikhoz igazítsuk (a szökés és az Európába való migráció, amelyen a gyermek átment, okozhatja vagy súlyosbíthatja sebezhetőségét).
- **Különleges körülmények**: a hatóságoknak mérlegelniük kell a kérelmező sajátos körülményeit (a vitatott életkor, a kérelmező neme stb.) és szükségleteit, a lehetséges pozitív és negatív hatásokat, a kérelmező véleményét, valamint azt, hogy a konkrét módszerek megfelelnek-e az adott esetnek.

A fentiek tükrében mind a nemzetközi, mind az európai jogi keretek azonosítják az életkor meghatározásához szükséges alábbi normákat és biztosítékokat.

A kísérő nélküli gyermekek esetében, akik kevésbé rendelkeznek igazoló dokumentummal, a **kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét** a lehető legszélesebb körben kell alkalmazni.

Azonnali hozzáférés egy képzett, független **képviselőhöz és/vagy gyámhoz**, aki a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja, biztosítja az általános jólétét és jognyilatkozatot tesz helyette.

Életkornak megfelelő, a kérelmező számára érthető nyelven történő **tájékoztatáshoz** való jog.

A kérelmező részvételhez és **véleményének meghallgatásához** való jogának figyelembevétele életkorának és érettségének megfelelően.

Tájékoztatáson alapuló beleegyezés és az orvosi vizsgálatok **megtagadásának joga**.

Titoktartás, adatvédelem és biztonsági megfontolások.

Gyermekbarát eljárások, amelyeket **szakképzett szakemberek** végeznek, akik tisztában vannak a kulturális és etnikai sajátosságokkal.

A legkevésbé beavatkozó jellegű módszer, a legkevésbé beavatkozó jellegű eljárás (fokozatos végrehajtás), nemi és kulturális szempontból megfelelő.

Pontosság és a kérelmező javára alkalmazandó **hibahatár**.

Adott esetben **hatékony jogorvoslathoz** való jog.

Ha az eljárás és a rendelkezésre álló erőforrások nem garantálják a hivatkozott biztosítékokat, amint az nagyszámú beáramlás vagy partot érés esetén előfordulhat, az életkor meghatározása későbbi szakaszban vagy két szakaszban (előzetes szűrővizsgálat érkezéskor és teljes körű életkor-meghatározási eljárás, amikor a feltételek adottak) is történhet. Ebben az esetben a kétség esetén a kérelmező javára döntés elve teljes mértékben alkalmazandó, és a bevallott életkort mindaddig el kell fogadni, amíg a feltételek nem biztosítják a biztonságos és hatékony életkor-meghatározási eljárást lebonyolítását ⁽¹⁹⁾.

Meg kell jegyezni, hogy míg a kiadványban megadott útmutatók és eszközök csak az életkor-meghatározási eljárásra összpontosítanak, a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatát addig kell folytatni, amíg tartós megoldást nem találnak a gyermek számára. Továbbá a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata nem szándékozik helyettesíteni a gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározását, amelyre akkor van szükség, amikor a gyermek számára a tartós megoldásokat veszik fontolóra.

⁽¹⁸⁾ Az RCD 23. cikkének (2) bekezdése és az APD (33), a III. dublini rendelet (13) és a QD (18) preambulumbekzdése.

⁽¹⁹⁾ További útmutatás és gyakorlati ajánlások találhatóak a 4. fejezetben és a 2. mellékletben (BIC-eszközök).

Kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének alkalmazása

A kétség esetén a kérelmező javára döntés kulcsfontosságú alapelv és biztosíték az életkor meghatározása területén, mivel a jelenlegi életkor-meghatározási módszerek egyike sem tudja meghatározni az egyén pontos életkorát.

Ennek az elvnek a jelentősége miatt a kétség esetén a kérelmező javára döntés többször is kulcsfontosságú eljárási biztosítékként jelenik meg a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben, valamint az EU menekültügyi vívmányainak életkor-meghatározási eljárásaiban (az átdolgozott APD 25. cikkének (5) bekezdése). Ezen túlmenően az emberkereskedelem elleni irányelv⁽²⁰⁾ egyértelműen kimondja, hogy a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazni kell, amikor az egyén életkora nem egyértelmű, az alábbiak szerint.

„A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az emberkereskedelem áldozatainak életkora bizonytalan, és okkal feltételezhető, hogy az említett személy gyermek, akkor gyermeknek kell tekinteni annak érdekében, hogy a 14. és 15. cikkkel összhangban haladéktalanul segítségben, támogatásban és védelemben részesülhessen.” (Az ATD 13. cikkének (2) bekezdése)

A kérdés bonyolultabbá válik, mivel a kérelmező életkorára vonatkozó kétség gyakran az igazoló dokumentumok hiányának következménye. Ez különösen gyakori a gyermekek esetében. Azonban az életkor-meghatározási eljárás nem minden esetben oszlatja el az összes kétséget (az eredmények gyakran körülbelül 1 vagy 2 évvel vannak 18 év alatt vagy fölött) a jelenlegi módszerek korlátai miatt.

Az életkor meghatározása nem lehet rutinszerű gyakorlat. Az életkor meghatározásának szükségességét **kellőképpen indokolni kell** a bevallott életkorral kapcsolatban felmerült **megalapozott kétségek** alapján, és csak akkor kell alkalmazni, ha nincs bizonyíték és/vagy olyan esetekben, amikor az összegyűjtött bizonyítékok több eleme ellentmond a kérelmező bevallott életkorának. Ha a rendelkezésre álló bizonyítékok nem mondanak ellent az életkornak, vagy megerősítik a bevallott életkort, akkor azt el kell fogadni.

Igazoló dokumentumok hiányában (például útlevelek, személyazonosító okmányok, tartózkodási kártyák vagy úti okmányok, mint például az UNHCR által kiadott okmányok, más országok tanúsítványai, illetve a családi állapotot vizsgáló vallási vagy anyakönyvi igazolások – házasság, születés, a kérelmező vagy bármely családtag családi kiskönyve –, amelyek a kérelmező életkorára vonatkozóan tartalmaznak információkat) a hatóságok bizonytalanok lehetnek, vagy **egyszerű kétségeik** lehetnek a személy életkorával kapcsolatban.

Egyszerű kétségek

Érvényes dokumentumok hiányában, ha a bevallott életkort (a kérelmező nyilatkozatait) a hatóságok által összegyűjtött következő bizonyítékok legalább egyike alátámasztja vagy megerősíti, akkor a bevallott életkor az életkor meghatározása nélkül elfogadható.

- Egyéb adatbázisokból származó információk.
- Más családtagok, rokonok vagy a gyermek gyámjának nyilatkozatai.
- A fizikai megjelenésre vonatkozó első becslés

Az elemeket eltérően súlyozhatják annak függvényében, hogy az adott elem a többihez képest mennyire megbízható.

Más esetekben, amikor a dokumentumok hiányoznak és a bevallott életkort nem támasztják alá a hatóságok által gyűjtött bizonyítékok vagy azok több eleme ellentmond, a kétségek **megalapozottnak** tekinthetők. Ha a személy felnőttként vagy gyermekként helytelenül történő azonosítása káros következményekkel

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról, elérhető az alábbi linken: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:HU:PDF>.

járhat, akkor az életkor-meghatározási eljárás kezdeményezését szükségesnek kell tekinteni, amennyiben az gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.

Megalapozott kétségek

Érvényes dokumentumok hiányában, ha a bevallott életkort (a kérelmező nyilatkozatait) a hatóságok által összegyűjtött bizonyítékok nem támasztják alá vagy ellentmondanak annak, akkor a bevallott életkor nem fogadható el, és szükségeltetik az életkor meghatározása.

- Egyéb adatbázisokból származó információk.
- Más családtagok, rokonok vagy a gyermek gyámjának nyilatkozatai.
- A fizikai megjelenésre vonatkozó első becslés (önmagában nem, csak a korábbi elemekkel összefüggésben lehet figyelembe venni).

Az elemeket eltérően súlyozhatják annak függvényében, hogy az adott elem a többihez képest mennyire megbízható.

A korábbi elemek elemzése után a hatóságoknak megalapozott kétségei lehetnek a bevallott életkor tekintetében, így életkor-meghatározási eljárásra lehet szükség a kérelmező életkorának becsléséhez.

A kérelmező életkora mint lényeges tény

Bizonyos esetekben, például a nemzetközi védelmet indokoló gyermekspecifikus ügyekben (kényszerházasság, gyermekkatonák stb.) a kérelmező életkora lényeges tény⁽²¹⁾, és így releváns a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálata tekintetében. Ezekben az esetekben, még akkor is, ha a kérelmező életkorra vonatkozó állításait nem támasztják alá okirati vagy egyéb bizonyítékok, a nyilatkozatokat hitelesnek tekintik, és további (életkorra vonatkozó) vizsgálat szükségessége nélkül elfogadásra kerülnek, ha a következő feltételek teljesülnek (a QD 4. cikkének (5) bekezdése szerint).

Szükséges feltételek ahhoz, hogy a kérelmező nyilatkozatait hitelesnek találják akkor is, ha nem támasztják alá bizonyítékokkal

 Valódi erőfeszítés a kérelem alátámasztására

 A vonatkozó és rendelkezésre álló elemeket benyújtották, és kielégítő magyarázatot adtak a hiányzó elemekről

 Koherens és valós nyilatkozatok
Például a fizikai megjelenés és a pszichológiai érettség megfelel a bevallott életkornak, az információk összhangban vannak a származásiország-információkkal stb.

 A kérelmező a lehető leghamarabb benyújtotta a nemzetközi védelem iránti kérelmét,
vagy kellően megindokolta ennek elmulasztását.

 Általában hiteles

Ez egy meglehetősen fontos rendelkezés a kísérő nélküli gyermekek esetében, akik kevésbé rendelkeznek igazoló dokumentumokkal, továbbá különösen fontos a nemzetközi védelmet kérelmezők esetében.

⁽²¹⁾ Az EASO bizonyítékok értékeléséről szóló gyakorlati útmutatójának meghatározása szerint: a lényeges tények azok a (felhozott) tények, amelyek kapcsolódnak a menekült vagy kiegészítő védelemre jogosult személy meghatározásának legalább egy feltételéhez.

Az információkat a menekültügyi vagy migrációs tisztviselőknek kell megvizsgálniuk, továbbá figyelembe kell venniük a kérelmező egyéni és az adott kontextusban lévő helyzetét. A gyermekek vagy a feltételezhetően gyermekek, és különösen a kísérő nélküli gyermekek esetében, a rendelkezésre álló bizonyítékokkal és a magyarázatok következetességével kapcsolatos elvárások szintjének alacsonyabbnak kell lennie.

A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének alkalmazása az életkor-meghatározási eljárás egésze során

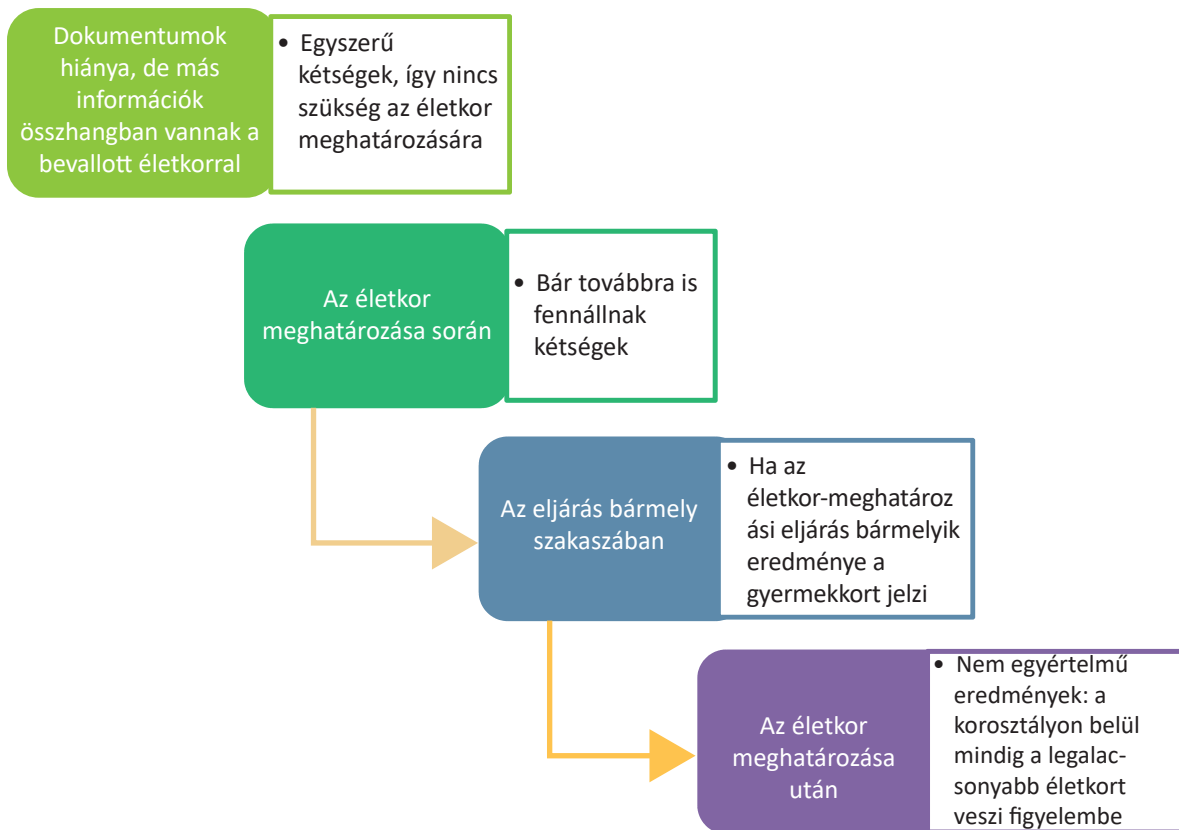
A jelenleg használt módszertanok pontatlansága és potenciális beavatkozó jellege miatt döntő fontosságú a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének szisztematikus alkalmazása az életkor-meghatározási eljárás egésze során. Szükséges elismerni és megállapítani az eljárásban levő jelenlegi módszerek hibahatárát és annak az eredményre gyakorolt hatását. Ezek a hiányosságok nem károsíthatják a kérelmező jogait vagy nyilatkozatait; éppen ellenkezőleg, a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének megfelelő végrehajtása a hatóságokat arra ösztönzi, hogy a nem egyértelmű eredmények esetén a kérelmező javára, *in dubio pro refugio* vagy *in dubio pro minore* döntsenek.

„A tagállamok a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálata során orvosi vizsgálatot is igénybe vehetnek a kísérő nélküli kiskorú életkorának meghatározásához, amennyiben az általános nyilatkozatok vagy egyéb erre utaló jelek alapján is kétségük marad a kérelmező életkora felől. Amennyiben mindezek után is maradnak fenn kétségek a kérelmező életkora felől, a tagállamok feltételezik, hogy a kérelmező kiskorú.”
(Az APD 25. cikkének (5) bekezdése)

Ennek az elvnek a gyermekek azonosítására szolgáló fázisban történő alkalmazásának végső előnye, hogy ez az elv azonnali választ ad minden kétségre, és nem igényel költséges vagy hosszadalmas eljárást annak eléréséhez. Ezenkívül az életkor-meghatározási eljárás előtt és annak bármely szakaszában alkalmazható és alkalmazandó, amennyiben az eljárásban részt vevő szakértőkben (az életkor meghatározását végző szakértőkben vagy az eredmények értelmezése során) kétségek merülnek fel. Ez különösen fontos a jelentős beáramlások esetében, ahol a hatóságoknak gyors döntéseket kell hozniuk, és az erőforrások túlterheltek. Mindazonáltal, amíg fennáll annak a lehetősége, hogy gyermekkel állnak szemben, az érintett személy nem tekinthető felnőttnek, ezért nem szabad felnőtt szállásra vagy idegenrendészeti fogdába helyezni, sem az eljárás előtt, sem az eljárás során.

A következő lépések során **a kérelmezőt gyermeknek kell tekinteni és akként kell kezelni:**

A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének gyakorlati végrehajtása

A kétség esetén a kérelmező javára döntés elve tehát a következő esetekben alkalmazandó:

Ha a bevallott életkort (a kérelmező nyilatkozatai) nem támasztják alá dokumentumok, de összhangban van a hatóságok által gyűjtött egyéb bizonyítékokkal, a kétség esetén a kérelmező javára döntés elve közvetlenül érvényesül, ami azt jelenti, hogy nincs szükség az életkor meghatározására.

- Azokban az esetekben, amikor az életkor-meghatározási eljárást elvégzik, az egyén számára biztosítani kell a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét és az **eljárás időtartama alatt és mindaddig, amíg fennáll a kétség**, gyermekként kell kezelni.
- Ha **az életkor meghatározása során** alkalmazott módszerek valamelyike kimutatja a gyermekkort, a vizsgálatot be kell szüntetni, és **a korosztályon belül a legalacsonyabb életkort** kell érvényesnek tekinteni.
- Végül, ha **az eljárás befejezése után** az eredmények még mindig **nem véglegesek**, az életkor meghatározása során **a korosztályon belül a legalacsonyabb életkort** kell érvényesnek tekinteni ⁽²²⁾

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

A kérelmezőt 17 EU+ államban gyermeknek tekintik az életkor meghatározása során.

Az egyik tagállam a kérelmező javára 2 éves hibahatárt alkalmaz az eredmények kézhezvételét követően. Két EU+ állam nem alkalmazza a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

⁽²²⁾ Lásd az átdolgozott APD 25. cikkének (5) bekezdését és az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 6. sz. átfogó kommentárját.

Gyám/képviselő

A kísérő nélküli gyermekek kulcsfontosságú biztosítékként a feltételezett gyermek mellé **a lehető legrövidebb időn belül független és képzett gyámot/képviselőt kell kinevezni** (lásd az APD 25. cikkének (1) bekezdését).

A képviselő egy olyan személy vagy szervezet, akit az illetékes szervek neveznek ki, hogy támogassa és képviselje a kísérő nélküli gyermeket az eljárások során. A képviselő biztosítja a gyermek mindenek felett álló érdekét és szükség esetén jognyilatkozatot tesz a gyermek nevében ⁽²³⁾. A képviselőt a lehető leghamarabb, az életkor-meghatározási vizsgálatok megkezdése előtt ki kell nevezni. Ezen túlmenően a képviselőnek **függetlennek** kell lennie az összeférhetetlenség elkerülése érdekében, biztosítva ezzel, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke szerint járjon el az átdolgozott APD 24. cikke (1) bekezdése és 25. cikke első bekezdésének a) pontja, valamint az átdolgozott RCD 24. cikke értelmében. Amennyiben gyakorlati okokból nem rendelhető azonnal állandó gyám a gyermek mellé, rendelkezéseket kell hozni egy olyan személy kinevezésére, aki átmenetileg ellátja a gyám feladatait. Ilyen esetekben az ideiglenes gyámoknak ugyanolyan feltételeknek kell megfelelniük (képesítések és függetlenség), mint a nem ideiglenes gyámoknak. A képviselőt **tájékoztatni kell és konzultálni kell** vele az életkor-meghatározási eljárás valamennyi szempontjáról, és lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy a gyermeket elkísérje a vizsgálatokra, ha a gyermek úgy kívánja. Amennyiben úgy vélik, hogy az életkor meghatározása a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja, de a gyermek nem ért egyet a döntéssel, a gyámnak/képviselőnek még mindig lehetősége van **hozzájárulni** az eljáráshoz. Ezt azonban megfelelően meg kell beszélni a gyermek és a képviselője között, hogy az ne veszélyeztesse a köztük fennálló bizalmi kapcsolatot.

Ha lehetséges, a gyámnak/képviselőnek is jelen kell lennie a BIA-interjúján. A gyermek jogi tanácsadójával is, ha van ilyen, fel kell venni a kapcsolatot, és meg kell neki adni a lehetőséget, hogy részt vegyen a BIA-interjúján ⁽²⁴⁾

Az eljárást a gyám/képviselő jelenléte mellett kell folytatni, kivéve, ha a gyermek másképp kívánja. A gyámnak/képviselőnek mindkét esetben szoros figyelemmel kell követnie az eljárást, hogy szükség esetén tanácsot adjon a kérelmezőnek.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

A kérelmező támogatása érdekében egy független személy jelenléte a vizsgálatok során 23 EU+ államban engedélyezett. Közülük 12-ben ezt a szerepet a gyám vagy a képviselő gyakorolja.

Egy EU+ állam csak ennek a független személynek a részvételét engedélyezi a dublini ügyekben.

Egy EU+ állam lehetővé teszi egy támogató személy jelenlétét az igazságügyi vizsgálat során.

Egy EU+ állam ezt nem teszi lehetővé.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

További útmutatás a gyám életkor-meghatározási eljárásban betöltött szerepével kapcsolatban az FRA *Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára* című kézikönyvében található ⁽²⁵⁾, amely a következőket tartalmazza.

A gyám által megtehető intézkedések az életkor meghatározásával kapcsolatban:

- ellenőrzi, hogy van-e **jogos oka** az életkor meghatározásának, és kéri, hogy az egyértelműen kiskorú gyermekeket ne vessék alá az eljárásnak;
- gondoskodik arról, hogy a gyermek minden **releváns információt** megkapjon az életkor-meghatározási eljárásról, ideértve annak céljára és az eljárásra, valamint az esetleges következményekre vonatkozó

⁽²³⁾ Az APD 2. cikkének n) pontja.

⁽²⁴⁾ Ebből a célból a 2. mellékletben szereplő BIA-ellenőrzőlista hasznos lehet.

⁽²⁵⁾ A kézikönyv az alábbi linken érhető el: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-guardianship-children_en_0.pdf.

világos információkat. Az információt gyermekbarát módon és a gyermek által megértett nyelven kell biztosítani;

- gondoskodik arról, hogy az életkor meghatározását a gyermek és gyámja **tájékoztatáson alapuló beleegyezése** alapján végezzék el;
- ellenőrzi, hogy a gyermek etnikai és kulturális hátterét ismerő, **megfelelő szakértelemmel** rendelkező, független szakemberek biztonságosan és a gyermek és a nem szempontjából érzékeny módon, a gyermek méltóságát tiszteletben tartva végzik-e az életkor meghatározását;
- ha a gyermek életkorával kapcsolatban továbbra is kétségek állnak fenn az életkor meghatározásának elvégzését követően, ragaszkodik ahhoz, hogy a személyt **gyermeknek** tekintsék;
- gondoskodik arról, hogy az eljárás **eredményét** gyermekbarát módon és a gyermek által megértett nyelven magyarázzák el;
- kéri, hogy az életkor-meghatározási eljárás **eredményeit** osszák meg a gyámmal, és foglalják bele a gyermek aktájába;
- a nemzeti jogszabályokkal összhangban a gyermekkel együtt áttekinti az életkor-meghatározásról szóló határozat elleni **fellebbezés lehetőségét**;
- a gyermek beleegyezésével **jelen van** az életkor-meghatározási eljárás során.

Gyakorlati példák

DK – A kísérő nélküli gyermekek esetében a gyám késedelmes kinevezésére az életkorra vonatkozó viták miatt kerülhet sor. Ez akkor fordulhat elő, ha a gyám kijelölése előtt szükség van az életkor meghatározására. A késedelem áthidalása érdekében a Dán Vöröskeresztet jelölték ki arra, hogy kinevezzen egy megfigyelőt („bisidder”).

UK – A (nem kötelezően létrehozott) skót gyámügyi szolgálat együttműködik a gyermekekkel és fiatalokkal, akik kísérő nélkül és családjuktól elválasztva érkeznek Skóciába. 18 év alatti fiatalokkal foglalkozik, akik menedékjogot keresnek, vagy akik az EU-n kívülről származnak és emberkereskedelem áldozatává váltak. Olyan személyekkel is együttműködik, akiket 18 év alatti gyermekként kezelnek, de akiknek életkora vitatott, és még folyamatban van az életkoruk meghatározására irányuló eljárás. A gyermekek és fiatalok mellé gyámot jelölnek ki, aki segít nekik megérteni a komplex bevándorlási, jogi és jólétre irányuló eljárásokat, valamint részt venni és tájékozódni bennük.

A tájékoztatáshoz való jog

A nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatát megelőzően a gyermeknek minden, **a számára releváns információt gyermekbarát módon** és az általa megértett nyelven meg kell kapnia. Az eljárás megkezdése előtt gondoskodni kell arról, hogy a gyermek megértse a vele közölt információkat. Az ilyen információkat ingyenesen kell biztosítani, és a kérelmező vagy a gyám/képviselő kérdéseit meg kell válaszolni. Rendkívül fontos annak biztosítása, hogy a kérelmező megértse az eljárást, annak célját és következményeit (például el tudja magyarázni saját szavaival). Lehet, hogy egyes kérelmezők életkoruk, kulturális hátterük vagy pszichés állapotuk miatt nem mernek kérdéseket feltenni. A gyermekbarát anyagok vagy a gyermek sajátos szükségleteihez igazított anyagok használata segíthet abban, hogy a kérelmező megértse az eljárást. A gyakorlatban azonban az információ nyújtójának készségei, valamint empatikus és támogató hozzáállása a legfontosabb a sikeres kimenetel szempontjából. Az eljárás során rendszeresen tájékoztatást kell adni, és a tájékoztatásról szóló bizonyítékot dokumentálni kell (mikor történt, ki nyújtotta stb.). A tájékoztatásnak legalább a következő tartalmakra ki kell térnie:

- kétségek merültek fel az életkort illetően, valamint ezen kétségek indokai;
- annak a lehetőségét, hogy az életkor megállapítására egy életkor-meghatározási eljárás keretében kerülhet sor, amely orvosi vizsgálatokat is tartalmazhat, amennyiben a kérelmező hozzájárulását adja;

- információ a módszerről és az eljárásról (milyen módszereket alkalmaznak, miért részesítik előnyben ezeket a konkrét módszereket, a módszer pontossága és a beavatkozás jellege, a konkrét módszer hatása stb.);
- a kétségekre és aggályokra figyelmet kell fordítani, a rendszeres tájékoztatás, valamint az eljárásnak és az eljárás céljainak megfelelő megértése elengedhetetlen a beleegyezés megszerzésének megkönnyítéséhez;
- az eljáráshoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek (a következmények nem lehetnek túlságosan hátrányosak, máskülönben jelentős hatással lennének a kérelmező hozzájárulására);
- az orvosi vizsgálat megtagadásának joga és következményei;
- az életkor-meghatározási eljárás eredményei megtámadásának lehetősége;
- a következő lépések.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

A válaszadók többsége (15 EU+ állam) tájékoztatást ad az életkor-meghatározási eljárásokról alkalmazott összes módszerről, míg kilenc EU+ állam csak az orvosi módszerek alkalmazása során nyújt tájékoztatást.

22 EU+ állam nyújt tájékoztatást a kérelmezőnek azon a nyelven, amelyet (feltételezhetően) megért.

Egy EU+ állam csak akkor ad tájékoztatást az eredményekről, ha a kérelmezőt az általa bevallott életkornál idősebbnek ítélik.

Az egyik EU+ állam biztosítja, hogy a hivatalos döntést a szociális munkások magyarázzák el a kérelmezőnek.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

A véleménynyilvánításhoz és a meghallgatáshoz való jog

Ahogy azt a CRC (12. cikk) előírja és az ENSZ-bizottság 12. számú általános megjegyzésében elemezték, a meghallgatáshoz való jog minden olyan gyermekre vonatkozik, aki képes saját véleményét alkotni. A tájékoztatás és a támogatás nyújtása döntő szerepet játszik abban, hogy hozzájáruljon a gyermek azon képességének fejlesztésében, hogy saját véleményét alkosson.

Miután a kérelmezőt tájékoztatták és az információkat megértette, a kérelmező véleményét ki kell kérni és érettségi szintjének megfelelően figyelembe kell venni minden őt érintő ügyben. Ezt a jogot szisztematikusan kell alkalmazni az eljárás egésze során, különösen a következő esetekben.

- A kérelmező véleményét ki kell kérni, ha a hatóságoknak **kétségei** vannak a kérelmező által benyújtott nyilatkozatokkal vagy bizonyítékokkal kapcsolatban. Egy egyszerű kísérlet a vélemények cseréjére és annak konstruktív módon történő magyarázatára, hogy miért nem fogadják el a bevallott életkort, vagy hogy miért nem elég az információ, segíthet a kérelmezőnek az eljárás megértésében és az együttműködési hajlandóság növelésében.
- Abban az esetben, ha a kérelmező életkorával kapcsolatban esetlegesen **ellentmondások** vannak, lehetőséget és időt kell biztosítani a kérelmező számára, hogy szóbeli vagy írásbeli magyarázatot adhasson.
- Előfordulhat, hogy a kérelmező további dokumentumok, bizonyítékok vagy hiteles magyarázatok nyújtásával képes **igazolni bevallott életkorát**. Ilyen esetekben ezek a magyarázatok és feltételek szükségtelenné teszik az életkor-meghatározási eljárást.
- Abban az esetben, ha a kérelmező **megtagadja az orvosi vizsgálaton való részvételt**, meg kell vizsgálni annak okait, amelynek keretében a kérelmezőt is meg kell hallgatni. Néha a vizsgálatoktól való idegenkedés legyőzhető több információ nyújtásával vagy az eljárásnak a kérelmező igényei szerinti módosításával, például egy alternatív módszer kiválasztásával.

- Mivel a felnőttként vagy gyermekként történő azonosításnak messzemenő következményei vannak, a kérelmezőnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy **az eredményeket gyors és hozzáférhető módon megtámadhassa**, amennyiben az életkor meghatározásának végleges eredményei eltérnek a kérelmező bevallott életkorától.
- A eljárásba történő folyamatos bevonás és az abban való részvétel csökkenti a bizonytalanság és a szorongás érzését, és bizalmat teremt a kérelmező és a fogadó EU+ állam hatóságai között. A megkérdezett gyermekek gyakran aggódnak azon, hogy esetlegesen „hazugnak” nevezik őket. Ezen túlmenően, poszttraumás tüneteket is mutathatnak. A képviselő jelenléte kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy a kérelmező véleményét **meghallgassák és figyelembe vegyék** az érettségi szintjének megfelelően, amely által a gyermek segítséget kaphat ahhoz, hogy tájékozott döntést hozzon az adott módszerrel történő vizsgálatokon való részvételről.

Mivel a gyermek ösztönzése arra, hogy készséges legyen az életkorára vonatkozó információk közlése terén, kulcsfontosságú az életkor-meghatározási eljárás szükségességének megállapításához, a gyermekkel közvetlen kapcsolatba kerülő tisztviselőket képezni kell a **gyermekbarát interjútechnikák** használatára. Hasonlóképpen, rendelkezniük kell a szükséges háttér-információkkal és szakértelemmel (beleértve a gyermekspecifikus kontextust is) a gyermek származási országára ⁽²⁶⁾ vonatkozóan, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek által megadott életkorra vonatkozó információkat megfelelően tudják értékelni. Ahol lehetséges, a tolmácsnak tapasztalattal kell rendelkeznie a gyermekekkel készített interjúk terén.

Tájékoztatáson alapuló beleegyezés és a megtagadáshoz való jog

A tájékoztatáson alapuló beleegyezés a szabad, önkéntes és tájékozott döntésre utal. Az átdolgozott APD 25. cikkének (5) bekezdése szerint a kérelmezőknek és/vagy képviselőiknek beleegyezésüket kell adniuk az orvosi vizsgálatokhoz. Annak ellenére, hogy a beleegyezés nem jogi követelmény, a nem orvosi módszerek használata során is ösztönzik az életkor meghatározására vonatkozó beleegyezés megszerzését. A beleegyezés megszerzését segíti a szisztematikus és hatékony információszolgáltatás, valamint az eljárás és a célok megfelelő ismerete.

A kérelmező és/vagy képviselőjének a tájékoztatáson alapuló beleegyezését az életkor meghatározása előtt be kell szerezni, miután minden szükséges információt megadtak a kérelmező számára, hogy **tájékoztatáson alapuló döntést** hozhasson. Különösen fontos elmagyarázni az orvosi vizsgálat lehetséges hatásait, a kérelmező megtagadáshoz való jogát és az orvosi vizsgálatok megtagadásának következményeit, továbbá biztosítani kell ezek megértését.

Ahogy az már korábban említésre került, a kérelmezőnek joga van megtagadni az orvosi vizsgálatokon való részvételt. Bizonyos esetekben az orvosi vizsgálatokkal kapcsolatos ellenérzések legyőzhetőek több információ nyújtásával vagy az eljárásnak a kérelmező igényeinek megfelelően történő módosításával, például alternatív módszer kiválasztásával. Az a tény, hogy egy kérelmező megtagadta az ilyen vizsgálaton való részvételt, nem akadályozza meg az eljáró hatóságot abban, hogy a kísérő nélküli kiskorú nemzetközi védelem iránti kérelmének ügyében határozatot hozzon (az APD 25. cikkének (5) bekezdése). Ezenkívül a nemzetközi védelem iránti kérelmet nem szabad kizárólag az orvosi vizsgálatok megtagadásának alapján elutasítani. A megtagadás nem járhat automatikus feltételezésekkel vagy következményekkel. Továbbá a megtagadás esetén a kérelmezőt nem lehet automatikusan felnőttnek tekinteni, azonban meg kell vizsgálni az okokat, a kérelmező helyzetét eseti alapon kell értékelni, valamint a megtagadás következményei nem lehetnek olyan aránytalanul kedvezőtlenek, hogy az a beleegyezés irányába befolyásolja a kérelmezőt. Ha a kérelmező úgy dönt, hogy megtagadja az életkor-meghatározási eljárást annak indoklása nélkül, az eljárásnak lehetőség szerint folytatódnia kell a hatóság rendelkezésére álló elemek vizsgálatával.

⁽²⁶⁾ Az EASO származásiországinformációkat gyűjt és fejleszt.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

- 11 EU+ állam beszerzi a kérelmező tájékoztatáson alapuló beleegyezését, függetlenül az életkor meghatározásának módszerétől.
- 12 EU+ állam csak akkor kéri a kérelmező beleegyezését, ha orvosi módszereket alkalmaznak.
- 4 EU+ állam nem kéri a kérelmező beleegyezését egyik módszer esetében sem (kettő nem kér beleegyezést, mert nem használnak orvosi módszereket sem).
- Másrészt 6 EU+ állam kéri minden esetben a képviselő beleegyezését.
- 7 EU+ állam csak az orvosi vizsgálatok esetében kéri a képviselő beleegyezését.
- 1 EU+ állam kéri a képviselő beleegyezését, ha feltételezik, hogy a kérelmező 14 év alatti.
- 5 EU+ állam semmilyen esetben sem igényli a képviselő beleegyezését.
- 15 EU+ állam lehetőséget ad a kérelmezőnek arra, hogy a módszertől függetlenül megtagadják az életkor-meghatározási eljárást.
- 7 EU+ állam szintén megadja ezt a lehetőséget, de csak az orvosi vizsgálatokra vonatkozóan.
- 3 EU+ állam nem ismeri el ezt a lehetőséget.
- Orvosi vizsgálatot magában foglaló életkor-meghatározási eljárás megtagadásának következményeit illetően:
 - 15 EU+ állam a kérelmezőt nem tekinti automatikusan felnőttnek;
 - 6 EU+ állam a kérelmezőt felnőttnek tekinti, ha a megtagadást a kérelmező nem indokolja, vagy ha nincs egyéb arra utaló jel, hogy a kérelmező gyermek;
 - 6 EU+ állam automatikusan felnőttnek tekinti a kérelmezőt, ha megtagadja az életkor-meghatározási eljárásról való részvételt.
- A nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásakor 7 EU+ állam nem veszi figyelembe a megtagadást, míg 14 EU+ állam figyelembe veszi.
- 1 EU+ állam egyértelművé tette, hogy a megtagadást csak akkor veszi figyelembe, ha a kiskorúság releváns a követelés tárgya szempontjából (gyermekspecifikus okok az üldöztetés vagy komoly fenyegetettség tekintetében).

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

Titoktartási elv és adatvédelem a biztonsági megfontolások szempontjából

A titoktartás az információk kezelésével kapcsolatos. Ha az információkat bizalmasan közölték, és ezáltal titoktartás tárgyát képezik, azokat csak az érintett beleegyezésével, vagy a nemzeti jog által felhatalmazott felekkel lehet megosztani. A nyilvánosságra hozott információk hatóköre korlátozott, és csak azokra az információkra vonatkozik, amelyekre az említett érdekelt feleknek feladatuk ellátásához szükségük van. Ha a jog nem teszi lehetővé, az információ birtokosának szüksége lesz a tulajdonos beleegyezésére az információ másik féllel történő megosztásához. Az érzékeny információk nyilvánosságra hozatala előtt a gyermek beleegyezését kell kérni az információ megosztására vonatkozóan, életkorának megfelelő módon. Az életkor-meghatározási eljárásban részt vevőknek meg kell érteniük és be kell tartaniuk az adatvédelmi követelményeket. Ezen túlmenően be kell szerezniük az egyén tájékoztatáson alapuló beleegyezését, mielőtt a rájuk vonatkozó adatokat további felekkel megosztanák. Az információkat csak az életkor meghatározása céljából szabad összegyűjteni és felhasználni.

A titoktartás elve alapvetően kapcsolódik a biztonsági megfontolásokhoz. A biztonsági és titoktartási garanciákat fontos biztosítékként kell bevezetni az életkor-meghatározási eljárás során. Ez különösen akkor igaz, ha kisértő nélküli gyermekekről van szó, akiknek nemzetközi védelemre lehet szükségük.

Ez a megfontolás súlyozottan igaz, amikor a nemzetközi védelmet kérelmező gyermek származási országától kérnek információkat.

Ha a kérelmező nem rendelkezik életkorára vonatkozó igazoló dokumentummal, és a nyilatkozatok sem bizonyulnak elegendőnek ahhoz, hogy bizonyítsák azt, a hatóságoknak meg kell próbálniuk proaktívan, egyéb módszerekkel felkutatni ezt az információt. Az alkalmazható eszközöknek széles skálája van, mint például a nemzeti vagy EU+ államok adatbázisai, a családtagok, akik további dokumentumokkal rendelkezhetnek, vagy egyéb országok nagykövetségei.

Mindazonáltal, amint azt az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága a 6. sz. átfogó kommentárjában is hangsúlyozta ⁽²⁷⁾, az életkor meghatározása során nem szabad utalni a gyermek menedékkérő vagy menekült státuszára (80. bekezdés). A származási országban maradó gyermek családtagjainak biztonsága veszélybe kerülhet, ha nem tartják be a titoktartás elvét; a gyermek *sur place* menekültté válhat (23. bekezdés), ami azt jelenti, hogy ha a gyermek nemzetközi védelmet kér, ezen információ közlése a származási ország hatóságaival azzal járhat, hogy a kérelmezőt üldözhetik, vagy súlyos károk érhetik visszatérésekor.

A nemzetközi védelmi eljárás során összegyűjtött információk tekintetében – beleértve az életkor meghatározása céljából összegyűjtött információkat is – a titoktartás elvének megsértéséből származó kedvezőtlen következmények komolyan veszélyeztethetik nemcsak az adott gyermeket és családját, hanem a menekültügyi rendszer integritását is.

A gyermekek terén tapasztalattal rendelkező képzett szakemberek

A gyermekekkel vagy gyermekekért dolgozó személyeknek megfelelő alap- és továbbképzésben kell részesülniük a gyermekek jogaival és szükségleteivel kapcsolatban. A szakterületükön megfelelő szakértelemmel kell eljárniuk, amikor azt az életkor meghatározásának konkrét céljára alkalmazzák, vagy pedig képzést kell kapniuk arra vonatkozóan, hogyan tegyék azt.

A legkevésbé beavatkozó jellegű módszer

Amint azt az átdolgozott APD is kifejti, az életkor meghatározását a szükséges bizonyossági szinthez képest a legkevésbé invazív vizsgálattal kell elvégezni. Ezt az egyén méltóságának teljes tiszteletben tartásával kell végrehajtani.

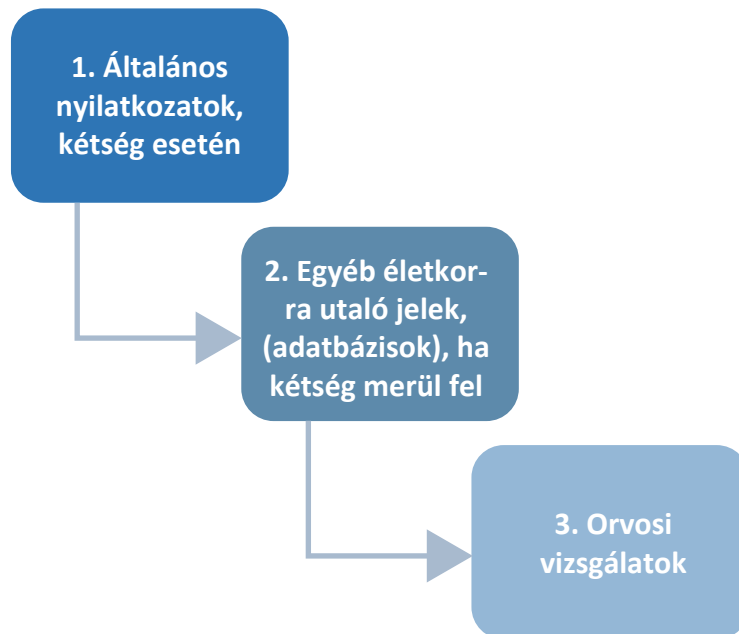
Az **invazív** kifejezést általában az orvosi eljárásokra használják, hogy jelezzék a műszerek vagy egyéb tárgyak testbe vagy testüregbe való bejutását. Ez magában foglalja a szövetek kivágását is. A kifejezés a beavatkozó jelleg szinonimájaként is használható; a jelen kontextusban mindkét fogalom egymással felcserélhetőnek tekinthető. Mivel az életkor-meghatározási módszerek negatív hatásai nem mindig az említett fizikai hatásokat jelentik, hanem pl. az egyén magánéletébe történő beavatkozást, a **beavatkozó jelleg** kifejezést részesítik előnyben jelentésének tágabb **spektruma** miatt.

A beavatkozó jelleg szintje függhet a módszernek az egyén magánéletére gyakorolt hatásától (alapos interjú), amely különbözik az egyén fizikai egészségére (pl. ionizáció) vagy pszichológiai egészségére (pl. traumatizáló események felidézése) gyakorolt hatásától. Ezek az egyéni megfontolások nagyon megnehezítik a konszenzus létrejöttét arról, hogy mely módszerek inkább beavatkozó jellegűek és melyek kevésbé, valamint ezáltal ezeknek objektívan történő értékelését is. Ebből kifolyólag a módszerek beavatkozó jellegét eseti alapon kell értékelni, az adott kérelmező körülményeitől függően. Például a múltban traumatizáló eseményt átélt kérelmező a csuklóröntgent nem feltétlen érzékeli pszichológiailag beavatkozó jellegűnek, míg egy interjú, amely erős pszichológiai elemekre épül, mint például a múltbeli események felidézése, sokkal megterhelőbb lehet számára. Más esetekben a mágneses rezonanciás képalkotás (MRI) elvégzésére használt alagútrendszertű készülékek klausztrófiát válthatnak ki, ezért alkalmazásuk bizonyos kérelmezők esetében nem megfelelő.

Ezért a legkevésbé beavatkozó jellegű módszer és egy olyan életkor-meghatározási eljárás kiválasztása, amely megfelel az adott kérelmező igényeinek, továbbra is kihívást jelent a hatóságok számára. Ugyanakkor az átdolgozott APD 25. cikkének (5) bekezdése hasznos útmutatást nyújt ezzel a konkrét ponttal kapcsolatban.

⁽²⁷⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága: 6. sz. átfogó kommentár (2005) a kísérő nélküli és a gondviselőiktől elszakított gyermekekkel szemben származási országukon kívül alkalmazott bánásmódról.

„A tagállamok [...] orvosi vizsgálatot is igénybe vehetnek a kísérő nélküli kiskorú életkorának meghatározásához, amennyiben az általános nyilatkozatok vagy egyéb erre utaló jelek alapján is kétségük marad a kérelmező életkora felől.” (Az átdolgozott APD 25. cikkének (5) bekezdése)

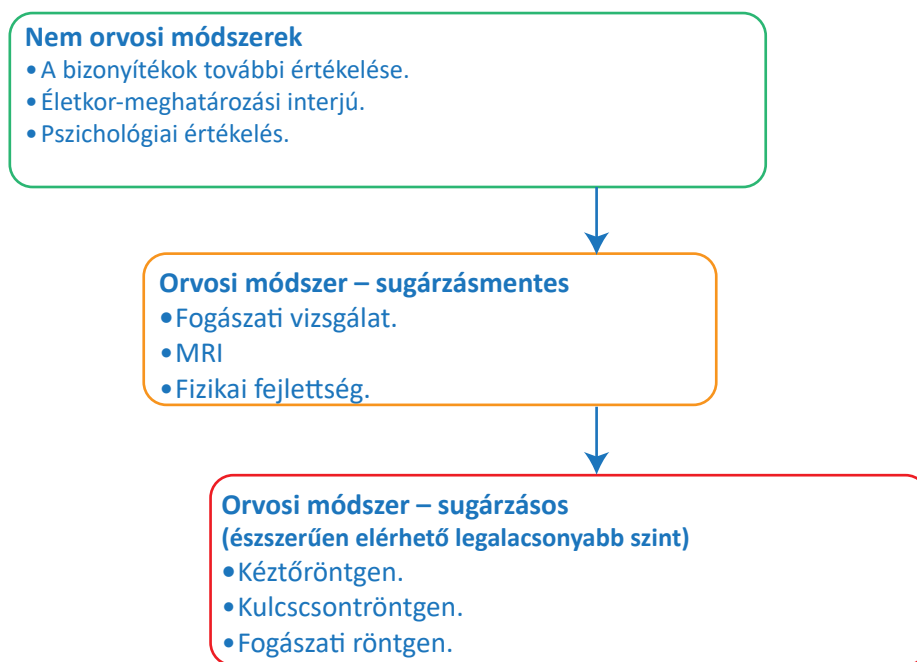
Ennek eredményeként a hatóságoknak először meg kell vizsgálniuk a meglévő bizonyítékokat, beleértve a nyilatkozatokat és az egyéb, életkorra utaló jeleket, mielőtt eldöntenék, hogy szükség van-e további vizsgálatokra.

Ezért a hatóságok kötelesek proaktív megközelítést alkalmazni **az összes rendelkezésre álló bizonyíték összegyűjtésére és elemzésére** vonatkozóan. Ez nemcsak a személy dokumentumaira vonatkozik, hanem más családtagok információira is, akik rendelkezhetnek információval és bizonyítékkal a személy életkorát illetően (pl. egy idősebb testvér, aki dokumentumokkal igazolja életkorát), más adatbázisok stb. Az ilyen információk csak akkor gyűjthetők össze, ha az nem veszélyezteti a kérelmezőt vagy annak családját. Az ilyen jellegű információk összegyűjtése során a hatóságok nem végeznek életkor-meghatározási eljárást, hanem munkájuk részeként a menekültügyi vagy migrációs hatóságok által a bizonyítékok rendszeres elemzése történik.

Ha a rendelkezésre álló dokumentumok vagy bizonyítékok nem nyújtanak közvetlen tájékoztatást az életkoráról, mélyebb elemzésre vagy vizsgálatra van szükség, amely után **további bizonyítékelemzést** kell végezni. Ezt a gyakorlatot az előző bekezdésben említett rendszeres információgyűjtéstől eltérő, életkor-meghatározási módszernek kell tekinteni. Ezt a módszert a többivel együtt részletesebben a 4. fejezetben tárgyaljuk, ahol az egyes módszerek előnyeit és korlátait elemezzük.

Az életkor meghatározásához használt orvosi módszerek némelyike sugárzás (kéztő-, kulcscsont-, medence- vagy fogászati röntgen) használatát jelenti. Ezen módszerek alkalmazása magában foglalja a sugárzás potenciálisan káros hatásainak kockázatát a kérelmező egészségére nézve. Ezért először a kevésbé beavatkozó jellegű (nem orvosi) módszereket kell alkalmazni, és ha szükségesnek tűnik az orvosi módszerek alkalmazása, a sugárzásmentes módszereket kell előnyben részesíteni a sugárzást igénylő módszerekkel szemben. Az alábbi kép vizuális segítséget nyújt a módszerek rangsorolásához.

Az életkor meghatározására vonatkozó módszerek rangsorolása

A sugárzásos módszerek használatát csak végső esetben lehet szükségesnek ítélni. Ha ezeket a módszereket alkalmazni kell, minden lehetséges óvintézkedést és intézkedést meg kell tenni a lehetséges negatív hatások kockázatának megakadályozására. A sugárterhelés dózisa a kérelmező számára az alkalmazás területe, a berendezés és a nemzeti jogszabályok függvényében változik. E tekintetben döntő jelentőségű az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szint elvének alkalmazása. Az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szint egy sugárbiztonsági elv, amely a sugárzás dózisainak minimalizálásán és a radioaktív anyagok környezetbe jutásának korlátozásán alapul, minden „ésszerű módszer” alkalmazásával. Az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szint nemcsak a sugárzásbiztonság alapelve, hanem az összes sugárvédelmi program szabályozási követelménye. Az idő, a távolság és az árnyékolás az a három fő tényező, amelyek a sugárzási dózisnak az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szinten tartására szolgálnak:

1. **Idő:** a sugárzási idő korlátozása csökkenti a sugárzási dózist.
2. **Távolság:** a vizsgált személy és a sugárforrás közötti távolság növelése a távolság négyzetével csökkenti a kitétséget. A test és a sugárforrás közötti távolság megduplázása négygyel osztja a sugárterhelést.
3. **Árnyékolás:** a sugárterhelés csökkentésére különböző árnyékolási módszerek használhatók, beleértve az ólomkötényeket, a mobil ólomárnyékolókat, az ólom szemüvegeket és az ólom védőfalakat. A magas sugárzású területeken való munkavégzésnél fontos az árnyékolás alkalmazása, amikor csak lehetséges.

Egy másik fontos szempont, amelyet figyelembe kell venni a beavatkozás jellegének kérdésében, nemcsak a választott módszerre, hanem a vizsgálatok lefolytatásának módjára is vonatkozik.

- A vizsgálatokat soha nem szabad kényszeríteni, továbbá azoknak az adott kultúrára tekintettel kell lenniük. A szakembereknek képzetteknek kell lenniük a nemi és kulturális szempontból érzékeny kérdések tekintetében.
- A vizsgálat lebonyolítására vonatkozó belső iránymutatásoknak tükrözniük kell a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy adott esetben biztosítani tudják a vizsgálatot végző személy és a tolmács nemére vonatkozó igényeket, vagy hogy kettőre tudják csökkenteni a vizsgálatot végző személyek számát annak érdekében, hogy a helyzet kevésbé legyen megfélemlítő a kérelmező számára.
- Azoknak a helyiségeknek, ahol a módszert/gyakorlatokat végzik, megfelelő feltételekkel kell rendelkezniük ahhoz, hogy a titoktartás elvének és a gyermek jogainak tiszteltben tartása mellett maximálisan biztosítsák a magánélet védelmét, beleértve a gyermekek védelmét is.

- A meztelenséget vagy a nemi szervek vagy intim testrészek megfigyelését vagy mérését magában foglaló vizsgálatokat ki kell zárni, mivel ezek nagymértékben beavatkozó jellegűek. Ez különösen igaz az eltérő háttérrel rendelkező személyekre és azokra, akik esetleg visszaélések áldozatai voltak.

Ezért az életkor meghatározása céljából semmiféle meztelenséget vagy a nemi szerveknek a szexuális érettség szempontjából történő vizsgálatát, megfigyelését vagy mérését magában foglaló módszer nem alkalmazható.

Gyakorlati példák

FR – A gyermek védelméről szóló, 2016. március 14-i törvény értelmében a röntgensugarak használata korlátozott, a szexuális érettség vizsgálata pedig kifejezetten tilos a 18 év alatti személyek életkorának meghatározása céljából.

UK – A bevándorlási tisztviselőknek a határon lehetőségük van arra, hogy az érintett kísérő nélküli fiattal való első találkozás alkalmával az egyén saját nyilatkozata, a rendelkezésre álló dokumentumok és a fizikai megjelenés és viselkedés vizsgálata alapján előzetes életkor-meghatározást végezzenek. Az eredmény nem kötelező érvényű, mivel az egyén vitathatja és megtámadhatja azt. Emellett a bevándorlási tisztviselő az egyén életkoráról kialakított álláspont további tisztázását is kérheti. Mindkét esetben, ha az egyén megtámadja a kialakított álláspontot vagy a bevándorlási tisztviselő feltételezi, hogy az egyén 18 évesnél fiatalabb, akkor a kérelmező javára döntés elvét alkalmazzák, és az egyént gyermekként kezelik. Ez azt jelenti, hogy átadják a helyi hatóság gyermekjóléti részlegének, ahol kéri az életkor meghatározásának lebonyolítását. A helyi hatóságok által használt módszereket nem írják elő a jogszabályok, de a gyakorlatban két szociális munkást alkalmaznak az egyén vizsgálatára, akik a vizsgálat alapján meghatározzák az életkort. A fiatalokkal való együttműködéssel kapcsolatos képesítésüket és tapasztalataikat használják a végleges álláspont kialakításához.

CY – A vonatkozó eljárás holisztikus megközelítést alkalmaz, és magában foglalja az orvosi és nem orvosi vizsgálatokat is.

Nem orvosi vizsgálatok:

1. a kérelmező által előterjesztett dokumentumok;
2. a helyi jóléti szolgáltatások hivatala által kiadott igazolás;
3. a menekültügyi szolgálat által lebonyolított életkor-meghatározási interjú.

Ha a menekültügyi szolgálat, miután kimerítette az összes nem orvosi vizsgálatot (1–3), továbbra is megkérdőjelezi a kérelmező életkorát, orvosi vizsgálatokat alkalmazhat a kérelmező életkorának meghatározása céljából a nemzeti menekültügyi törvény 10. cikke (1) bekezdésének G) pontjában előírtak szerint.

Minden orvosi vizsgálatot egy tolmács és a kiskorú gyámjának jelenlétében végeznek el.

Pontosság és hibahatár

A „pontosság” fogalmát a következőképp határozzák meg: „**a minőség vagy állapot szintjén megnyilvánuló helyesség vagy hibátlanság**”. Ez az életkor-meghatározási eljárás egyik kulcsfontosságú kérdése. Jelenleg nincs olyan életkor-meghatározási módszer, amely pontos eredményekkel szolgálna az egyén kronológiai életkorára vonatkozóan. A jelenlegi módszerek csak becslést adhatnak az életkorról, ezért az „életkor meghatározása” vagy az „életkor becslése” kifejezéseket kell előnyben részesíteni az „életkor megállapítása” helyett. Mivel minden módszernek van hibahatára, ezt a szempontot mindig dokumentálni kell, különösen a nem egyértelmű eredmények esetén. Mivel nem minden módszer képes az összes korosztály becslésére, a módszer kiválasztása a kérdéses korosztálytól függ (egyes módszerek bizonyos korosztályok esetében

pontosabbak, mint mások). Az életkor-meghatározási eljárással érintett kérelmező neme a másik olyan tényező, amelyet figyelembe kell venni, mivel a módszernek a vizsgált személy nemétől függően eltérő hibahatára lehet ⁽²⁸⁾.

A Ritz-Timme et al. által javasolt iránymutatások értelmében ⁽²⁹⁾, egy életkor-meghatározási módszer akkor tekinthető elfogadhatónak, ha megfelel az alábbi követelményeknek:

1. a módszernek átláthatónak és bizonyíthatónak kell lennie, és a tudományos közösség elé kell tárni szakértői folyóiratokban való közzététel útján;
2. az életkor-meghatározási módszer pontosságára vonatkozóan világos információknak kell rendelkezésre állniuk;
3. a módszernek elég pontosnak kell lennie ahhoz, hogy megoldja az alapvető kérdéseket és teljesítse az adott eset konkrét igényeit;
4. élő személyek életkorának meghatározása esetén figyelembe kell venni az orvosi etika és a jogi szabályozás elveit, különösen, ha orvosi beavatkozás történik.

Schmeling et al 2011 ⁽³⁰⁾ szerint ahhoz, hogy valamit **pontosnak** lehessen tekinteni, minden felhasznált referenciaanyagnak meg kell felelnie bizonyos követelményeknek (Solarí, A. C., Ambramovitch, K., 'The accuracy and precision of third molar development as an indicator of chronological age in Hispanics', *Journal of Forensic Sciences*, (2002), Vol. 47, No 3, 531–535. o.):

- megfelelő mintaméret,
- a tesztanyagok ellenőrzött életkora,
- egységes életkor szerinti megoszlás,
- nemek szerinti elválasztás,
- a vizsgálat időpontjának részletei,
- a vizsgált jellemzők egyértelmű meghatározása,
- a módszertan pontos leírása,
- adatok a referencianépességről a genetikai-földrajzi származáshoz képest,
- társadalmi-gazdasági státusz,
- egészségi állapot,
- adatok a csoportméretről, az átlagértékről vagy a középértékről és az egyes vizsgált jellemzők változásának mértékéről.

Az eljárás hibahatárát dokumentálni kell, és azt a jelentésben olvasóbarát módon kell feltüntetni. Ennek célja, hogy biztosítsa az eredmények helyes értelmezését és a megértést az orvosi szakértelemmel nem rendelkező szakemberek, mint például a bűnüldöző szerv tagjai, a bírók, az ügyészek, a gyámok/képviselők vagy a menekültügyi és migrációs tisztviselők számára.

DE – Ha az első vizsgálat után nem születik végleges eredmény, akkor a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét továbbra is alkalmazni kell, és az eljárás részeként fokozatosan kell alkalmazni az egyéb életkor-meghatározási módszereket. Ily módon a döntés a bizonyítékok szélesebb körén alapul, ezáltal megbízhatóbb lesz. A szövetségi államok (*Länder*) felelősek a kísérelő nélküli gyermekek életkorának meghatározásáért, amely a „gondozásba vételkor” (*Inobhutnahme*) történik meg, amint kapcsolatba lépnek valamely német hatósággal. A szóban forgó határozat a menekültügyi eljárás alapját képezi.

⁽²⁸⁾ Tscholl, P.M, Junge, A., Dvorak, J., Zubler, V.: MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions, *Scand J Med Sci Sports*, 2015, doi:10.1111/sms.12461.

⁽²⁹⁾ Ritz-Timme, S., Cattaneo, C., Collins, M.J. et al.: Age estimation: the state of the art in relation to the specific demands of forensic practice, *Int J Legal Med*, 2000, 113(3), 129–136. o.

⁽³⁰⁾ Schmeling, A., Garamendi, P. M., Prieto, J. L., Landa, M. I.: Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults, *Forensic medicine – From old problems to new challenges*, Vieira, D. N. (ed.), InTech, (2001), elérhető itt: <https://www.intechopen.com/books/forensic-medicine-from-old-problems-to-new-challenges/forensic-age-estimation-in-unaccompanied-minors-and-young-living-adults>.

A szociális törvénykönyvet 2015-ben módosító törvény preambulumban hivatkoznak a szövetségi ifjúsági jóléti szolgáltatások munkacsoportjának ajánlásaira (*Bundesarbeitsgemeinschaft Landesjugendämter*).

Tehát a szociális törvénykönyv 42. szakasza biztosítja az életkor-meghatározási eljárás alapját, amely bevezeti a fokozatos eljárást. A szövetségi ifjúsági jóléti szolgáltatások munkacsoportja az igazságügyi életkor-diagnosztikai csoport ajánlásainak figyelembevételét tanácsolja az életkor-meghatározási eljárás során (*Arbeitsgemeinschaft für Forensische Altersdiagnostik, AGFAD*; http://campus.uni-muenster.de/fileadmin/einrichtung/agfad/empfehlungen/empfehlungen_ausserhalb_strafverfahren.pdf).

NO – Az Oslo Egyetemi Kórház igazságügyi osztálya új módszert dolgozott ki a kéz és a bölcsességfogak röntgenfelvételeinek értelmezésére. A módszer egy statisztikai modellből áll, amely két radiológiai módszer adatait ötvözi: Demirjian bölcsességfog szerinti osztályozását, valamint Greulich és Pyle atlaszát a kézfejről és a csuklóról. Összességében több mint 14 000 személyre (mindkét nemre) vonatkozóan tartalmaz adatokat. A statisztikai modell alapja egy átmeneti modell több (mindkét nem esetében) kombinált/egyesített adatkészletre történő alkalmazása, és a Bayes-tétel használata a kronológiai korosztályok eloszlásának meghatározására. Az eredmények 95%-os és 75%-os megbízhatósággal esnek az előrejelzett intervallumba, százalékban kifejezve a 18 év alatti és 16 év alatti eseteket. A referenciaanyag tartalmát meghaladó biológiai eltérések miatt az eredmények nem tekinthetők véglegesnek. Az átfogó értékelés során azonban a világos eredmények nagy súlyozással vehetők számításba. Az Oslo Egyetemi Kórház a közelmúltban közzétett egy átfogó kézikönyvet az életkor-meghatározás ezen módszeréről (BioAlder).

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

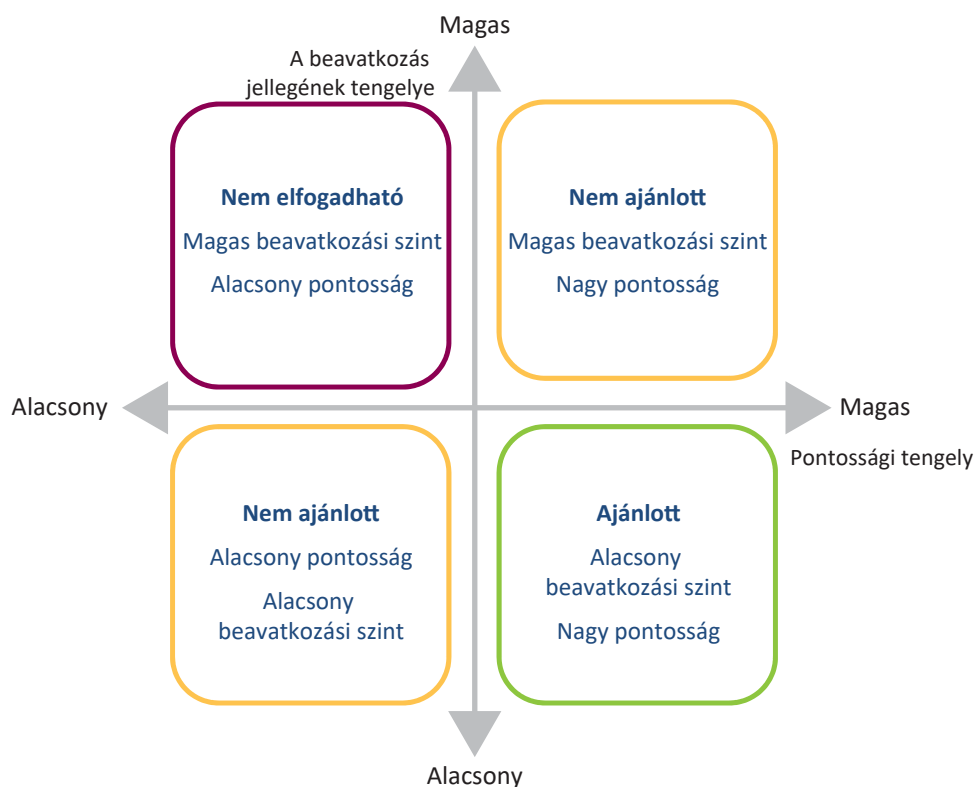
A életkor-meghatározási eljárás eredménytelensége esetén 16 EU+ állam alkalmazza a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét, míg 6 EU+ állam nem alkalmazza azt, és csak a rendelkezésre álló bizonyítékokat vagy információkat veszi figyelembe.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

A beavatkozás jellegének és pontosságának egyesítése

A módszereket beavatkozási jellegük és pontosságuk figyelembevételével kell kiválasztani. Elsőbbséget kell adni a kevésbé beavatkozó jellegű és pontosabb módszereknek, míg a kevésbé beavatkozó jellegű, de kevésbé pontos módszereket utoljára kell kiválasztani. Az eljárást abba kell hagyni azon a ponton, ahol a módszer magas beavatkozási szintet ér el, függetlenül annak pontosságától. A meztelenség vagy a nemi szervek megmutatása minden ember számára rendkívül stresszes, de különösen traumatizáló lehet azon gyermekek számára, akik a származási országukban vagy a migráció során üldöztetésük részeként bántalmazásnak voltak kitéve. Ezeknek a módszereknek az alkalmazásakor bekövetkező magas beavatkozási szint és a traumatizáció fokozott kockázata miatt ezek a vizsgálatok nem elfogadhatóak az életkor meghatározása szempontjából.

A beavatkozás jellegének és pontosságának figyelembevétele

Hatékony jogorvoslathoz való jog

Negatív döntés esetén (ellentétben a bevallott életkorral) a hatóságoknak meg kell magyarázniuk a határozat indokait, és tájékoztatniuk kell a kérelmezőt arról, hogyan lehet azt megtámadni. Mivel a kérelmező gyermekkor/felnőttkor befolyásolhatja a nemzetközi védelmi eljárás lefolytatását (prioritások meghatározása, biztosítékok stb.), az életkor meghatározásáról szóló határozatot a nemzetközi védelemtől szóló határozattól elkülönítve kell kiadni. Ha nincs külön jogorvoslati lehetőség az életkor meghatározásának eredményével szemben, a kérelmező rendelkezésére kell állnia annak a lehetőségnek, hogy az eredményt bírósági felülvizsgálattal vagy a teljes védelem iránti kérelem vizsgálatának részeként megtámadhassa. Az egyén számára az eljárás során képviselőt vagy jogi támogatást kell biztosítani. A külön határozat kibocsátásakor az annak megtámadására vonatkozó információkat ingyen és a kérelmező megértési szintjének megfelelően kell biztosítani. Az eljárás e pontján a kérelmezőnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy meghallgassák véleményét.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

Az életkor meghatározásáról szóló határozat ellen rendelkezésre álló jogorvoslatok tekintetében:

- 8 EU+ állam kínál lehetőséget arra, hogy a kérelmező külön megtámadhassa az életkor meghatározásáról szóló határozatot;
- 9 EU+ állam kínál lehetőséget arra, hogy a nemzetközi védelemtől szóló határozat részeként vagy azzal egyidejűleg a kérelmező megtámadhassa az életkor meghatározásáról szóló határozatot;
- 2 EU+ állam nem biztosít jogorvoslatokat a kérelmezőnek az életkor-meghatározási eljárás eredményei ellen.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

3. fejezet Az életkor-meghatározási eljárás: multidiszciplináris és holisztikus megközelítés végrehajtása

Holisztikus és multidiszciplináris megközelítés végrehajtása az életkor-meghatározási eljárás során

A holisztikus megközelítés valaminek az egészét vagy a teljes rendszert veszi figyelembe, és nem csak annak részeit. Ellentétben az életkor egyszerű meghatározásával, amelynek fő célja a kronológiai életkor megbecslése, a „holisztikus” megközelítésen alapuló életkor-meghatározási eljárás nem kizárólag az életkorra koncentrálna, hanem figyelembe veszi a tényezők szélesebb körét. E megközelítés használatával figyelembe veszik a gyermekek és a fiatalok szükségleteit is a migráció kontextusában a kronológiai életkor meghatározása során. Ezért a holisztikus életkor-meghatározás teret ad a rugalmasságnak és az életkor-meghatározási eljárás testreszabásának, lehetővé téve, hogy az életkor-meghatározási eljárás a kérelmező sajátos körülményein és igényein alapuljon (például, hogy részt vegyen-e az életkor-meghatározási eljáráson, vagy ne, a módszerek és a vizsgálatot végző személyek kiválasztásának befolyásolása stb.).

Ennek eredményeképpen a holisztikusan kialakított életkor-meghatározás segíti a gyermek mindenek felett álló érdeke elvének működését az eljárás során. A gyermek mindenek felett álló érdeke elvének szisztematikus és folyamatos végrehajtását az őt érintő valamennyi intézkedésnek tükröznie kell. Ezért minden életkor-meghatározási eljárás során elsősorban azt kell megfontolni, hogy hogyan lehet végrehajtani az elvet a gyermek megfelelő és kiemelt azonosítása érdekében (különösen a kísérő nélküli gyermekek esetében). Szükség van bizonyos intézkedések meghozatalára, hogy teljes képet kapjanak a gyermek szükségleteiről, például:

- a gyermekkel kapcsolatba lépőknek (beleértve a tanárokat, gondviselőket, gyámokat/képviselőket, egészségügyi szakembereket, befogadó hatóságokat, menekültügyi és migrációs hatóságokat és a bűnüldözéssel foglalkozó szakértőket) proaktív megközelítéssel kell eljárniuk az aggodalomra okot adó vagy érdeklődésre számot tartó szempontok azonosításához szükséges információk összegyűjtésekor (pl. korábbi bántalmazás vagy traumatizáló élmények); az eljárás során a gyermekeket nemcsak életkorukkal, hanem igényeikkel és aggályaikkal kapcsolatban is meg kell hallgatni;
- az interjúk számának minimalizálása és az ismétlődő kérdések elkerülése érdekében ezeket az információkat a résztvevők számára (gyámok/képviselők, egészségügyi szakemberek, befogadó hatóságok, menekültügyi és migrációs hatóságok és bűnüldözés) az egész eljárás során hozzáférhetővé kell tenni, amennyiben lehetséges és az adatvédelmi szabályokat tiszteletben tartják;
- ezen túlmenően ezeknek a szakembereknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy véleményüket szakértelmük és tapasztalataik alapján kifejezhessék, és szükség esetén megvitathassák;
- a bevezetendő eljárást az összes érdekelt féllel folytatott konzultáció keretében kell kidolgozni; ezen a ponton a holisztikus megközelítés összekapcsolódik a multidiszciplináris megközelítéssel, az alábbiak szerint.

A multidiszciplináris megközelítés egy adott témára vagy problémára vonatkozó megközelítésben több tudományágot vagy szakmai szakterületet egyesít.

A életkor-meghatározás szempontjából a multidiszciplináris megközelítés a különböző szempontok vagy tényezők, mint például a fizikai, pszichológiai, fejlődési, környezeti és kulturális szempontok feltárását jelenti ⁽³¹⁾. Hasonlóképpen, a kizárólag orvosi módszereken alapuló életkor-meghatározási eljárás nem tekinthető multidiszciplinárisnak. Mivel nincs egyetlen olyan módszer, amely egyértelműen meg tudja

⁽³¹⁾ Lásd pl.: A Felnőtt hozzátartozóitól elszakított gyermekek Európában Program (2009) „Állásfoglalás a példaértékű gyakorlatról” c. kiadványát.

állapítani egy személy életkorát, több tényezőt kell megvizsgálni különböző módszerek alkalmazásával. Ez biztosítja, hogy a határozat a bizonyítékok szélesebb körén alapuljon, ezáltal javítva az értékelés megbízhatóságát. Ebben a tekintetben a multidiszciplináris életkor-meghatározás megköveteli, hogy a szakterületükön belül az életkor meghatározása tekintetében megfelelően képzett szakemberek vegyenek részt az eljárásban, a vizsgálatok során és a különböző vizsgálatok eredményeinek kiadása után a döntés meghozatalában. A módszertől függően ez magában foglalhatja a szociális munkásokat, orvosokat, radiológusokat, (gyermek)pszichológusokat, gyermekgyógyászokat vagy más, megfelelően képzett személyeket, akik a gyermekek fejlődése és az életkor meghatározása területén jártasak. A különböző szakértők hozzájárulásának összehangolása érdekében a multidiszciplináris megközelítés gyakorlati végrehajtása során koordinációs mechanizmust kell alkalmazni.

A nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatával kapcsolatos valamennyi kérdéshez hasonlóan és az átdolgozott QD 4. cikkével összhangban minden rendelkezésre álló bizonyítékot figyelembe kell venni. A döntést, hogy mely szakembereknek kell részt venniük az életkor meghatározásában, azzal a céllal kell meghozni, hogy az életkor-meghatározás általános pontosságát a lehető legnagyobb mértékben növeljék, miközben a kérelmezőre nézve a lehető legkevésbé beavatkozó jellegű hatást gyakorolják.

Annak eldöntésekor, hogy mely módszereket válasszák az életkor meghatározása során, a gyermek mindenek felett álló érdekét elsődleges szempontnak kell tekinteni. Az átdolgozott APD kimondja, hogy ha a tagállamok az általános nyilatkozatok vagy más releváns jelek alapján kétségbe vonják a kérelmező életkorát, akkor a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásának keretén belül a kísérő nélküli gyermekek életkorának meghatározásához orvosi vizsgálatokat végezhetnek. Mivel a pszichológiai fejlődés és a kérelmező érettsége az eljárás keretében megvizsgálendő lényeges szempontok, a pszichoszociális értékelést a többi módszer előtt kell kiválasztani.

Amennyiben a multidiszciplináris vizsgálat után is maradnak fenn kétségek a kérelmező életkora felől, a tagállamok feltételezik, hogy a kérelmező gyermek.

Az IOM szerint ⁽³²⁾ az életkor meghatározásának jelenleg három fő megközelítése van.

- az első, amely **nem orvosi jellegű**, a meglévő dokumentumok értékelését, a fizikai megjelenésen alapuló vizuális értékelést és az egyén életéről és körülményeiről szóló interjúkat foglalja magában;
- a második lényegében **orvosi jellegű**, és a csontok és/vagy fogak fizikai vizsgálatát és az azokról készült röntgenfelvételeket foglalja magában;
- a harmadik a nem orvosi és orvosi megközelítésekkel származó adatok integrálására törekszik, elismerve, hogy a **multidiszciplináris együttműködés** előfeltétele a megfelelő eredmények biztosításának a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekek és fiatalok számára.

Az életkor meghatározásának folyamatábrája

Az előző szakaszban leírt eljárást és a hatékony és biztonságos életkor-meghatározáshoz szükséges lépéseket és biztosítékokat a következő folyamatábra mutatja be.

⁽³²⁾ Az EASO életkor meghatározásáról szóló munkacsoportja, 2016. szeptember.

Kérelmek benyújtása

Safeguards in place

Kezdeti értékelés

- A speciális igények azonosítása (sebezhetőségi értékelés)
- A bizonyítékok elemzése
- Pihenési és helyreállítási időszakok a BIA során

A BIA-n alapuló életkor-meghatározási eljárás

Beleegyezés		
Beleegyezés hiányában:		Tájékoztatáson alapuló beleegyezés
<ul style="list-style-type: none"> • Az okok feltárása • A gyermek véleményének meghallgatása 		
Az életkor-meghatározási eljárás megtagadása	A beleegyezés az eljárás során történő kiigazításoktól függ	

Módszer kiválasztása

A legkevésbé invazív és a pontosabb módszer(ek) kiválasztása a kérelmező sajátos körülményeitől és igényeitől függően
A BIA ajánlásait figyelembe veszik

A módszerek fokozatos végrehajtása az eljárás során

Nem orvosi módszerek

- A bizonyítékok további értékelése
- Életkor-meghatározási interjú
- Pszichológiai értékelés

Orvosi módszer – sugárzásmentes

- Fogászati vizsgálat
- MRI
- Fizikai fejlettség

Orvosi módszer – sugárzás (ésszerűen elérhető legalacsonyabb szint)

- Kéztöröntgen
- Kulcscsont-röntgen
- Fogászati röntgen

Az eredmények véglegesek, ha:

- Két szakértő (amikor csak egy módszerre volt szükség) vagy egy multidiszciplináris szakértői testület (amikor több módszerre volt szükség) egyetértett velük
- A végleges eredmények hibahatárát dokumentálják
- A hibahatáron belül a legalacsonyabb életkort tekintik véglegesnek

Értesítés

Az életkor-meghatározás eredményét elmagyarázzák a kérelmezőnek és a gyámnak/képviselőnek. Az eredmények megtámadhatók, és tájékoztatást adnak arról, hogy hogyan kell őket megtámadni.

- A kétség esetén a kérelmező javára döntés elve érvényesül
- A gyermek mindenképp felett álló érdekét végrehajtják
- Gyám/képviselő azonnali kinevezése
- A kérelmező és a gyám/képviselő tájékoztatása egyszerűen és érthetően, valamint a kérdések tisztázása
- A gyermek véleményét meghallgatják
- Képzett és tapasztalt szakemberek

Az életkor-meghatározási eljárásról szóló iránymutatások

Annak megállapítása, hogy az életkor meghatározása szüksége-e

Bizonyos előfeltételeknek és biztosítékoknak fenn kell állniuk az eljárás indítása előtt, vagy bármilyen életkor-meghatározás lebonyolítása előtt.

- A kérelmező **nemzetközi védelem** iránti kérelmet nyújtott be, és a személyes adatait, mint például személyazonosságát, életkorát és családi kapcsolatait nyilvántartásba vették.
- A kérelmező bevallott életkorát (felnőtt vagy gyermek) **nem támasztják alá** a dokumentumok és egyéb vizsgálandó bizonyítékok sem biztosítottak a bevallott életkorral kapcsolatban.
- A kérelmező bevallott életkorával kapcsolatban **kétségek** merültek fel.
- A kérelmezőtől ideiglenesen **ujjnyomatot lehet venni**, amennyiben a kétségbe vont korosztály egyértelműen meghaladja az EU és/vagy a nemzeti jog által, valamint az európai ujjnyomat-azonosító rendszerben (Eurodac) erre a célra előírt korhatárt ⁽³³⁾.
- A **kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének** alkalmazásakor a kérelmezőt 18 évnél fiatalabbnak kell tekinteni, és ha kísérő nélkül érkezett, azonnal **gyámot/képviselőt** kell kinevezni mellé.
- Ettől a ponttól kezdve **a gyermek mindenek felett álló érdekének elvét** kell alkalmazni, amíg a végleges eredmények ki nem mutatják, hogy a kérelmező felnőtt.

A személy életkora olyan tényező, amely sebezhetővé teheti őt (gyermek, idős), vagy további stresszt okozhat a már meglévő sebezhetőségek terén (az egyén neme, családi körülményei, szexuális irányultsága, nemi identitása, fogyatékosága, súlyos betegsége miatt, vagy mert kínzásnak vagy a bántalmazás egyéb súlyos formáinak volt kitéve). Figyelembe véve, hogy ezek a sebezhetőségek hátrányosan befolyásolhatják a kérelmezőnek a nemzetközi védelem iránti kérelmének bemutatására és megalapozására vonatkozó képességét, az uniós menekültügyi vívmányok további biztosítékokat tartanak fenn a különleges igényű kérelmezők számára a tisztességes menekültügyi eljárások biztosítására. Annak biztosítása érdekében, hogy a sajátos szükségletű kérelmezők teljeskörűen bemutathassák és megalapozhassák kérelmüket, egy korai **azonosítási mechanizmust** és, ha szükséges, egy későbbi sebezhetőségi értékelést kell alkalmazni. A hatóságoknak azonban továbbra is különösen oda kell figyelniük, hogy gyorsan azonosítsák a sebezhetőség jeleit, amelyek az eljárás későbbi szakaszaiban jelentkezhetnek, és ennek megfelelően kell reagálniuk. Ennek a mechanizmusnak az eljárás során végig rendelkezésre kell állnia annak biztosítása érdekében, hogy a későbbi azonosítás lehetséges legyen, és ezért megfelelő támogatást biztosíthassanak indokolatlan késedelem nélkül.

A kiszolgáltatott helyzetben lévő kérelmező sajátos szükségleteinek kulcsszerepet kell játszaniuk annak meghatározásakor, hogy milyen módszereket kell alkalmazni, hogyan kell elvégezni az eljárást, és hogy az negatív hatással lenne-e az adott kérelmezőre. A sajátos szükségletek vizsgálatakor összegyűjtött információk egy része felhasználható az életkor meghatározásakor. Ezzel elkerülhetők a késedelmek, és hogy ugyanazt az eljárást kétszer alkalmazzák egy kérelmező esetében. A holisztikus és multidiszciplináris megközelítést követve az életkor meghatározása segíthet azon egyéb szükségletek és sebezhetőségek azonosításában is, amelyeket a korábbi sebezhetőségi értékelések során nem észleltek.

Ebben a szakaszban, ha a bevallott életkor nem ellenőrizhető, és miután bebizonyosodott, hogy a vizsgálat nem veszélyezteti a kérelmezőt vagy családját, a tisztviselőknek proaktívan kell más forrásokból származó információkat keresniük. Ezen előzetes lépés, azaz a **bizonyítékok elemzése** során a hatóságok rendelkezésére álló összes bizonyítékot figyelembe veszik (dokumentumok, a kérelmező és családtagjainak nyilatkozatai a kérelmező életkoráról és identitásáról, a gyám nyilatkozatai, egyéb adatbázisokban lévő információk, valamint a fizikai megjelenésen alapuló első becslések). A menedékkérő gyermekekkel, különösen a kísérő nélküli gyermekekkel szemben a tisztviselőknek különösen proaktív és empatikus hozzáállást kell tanúsítaniuk.

⁽³³⁾ Jelenleg az Eurodac-rendelet előírja, hogy ujjnyomatot kell venni minden 14 év feletti személytől; az átdolgozásra irányuló javaslatban a javasolt korhatárt 6 évre csökkentenék.

A fent említett elemzés eredményei alapján a felelős hatóságoknak képesnek kell lenniük különbséget tenni azok között az esetek között, amikor a bevallott életkor kétségbe vonható, és az olyan esetek között, amikor nem vonható kétségbe.

A **kétség esetén a kérelmező javára döntés** elvének alkalmazása akkor érvényesül, ha kétség merül fel a bevallott életkorral kapcsolatban. Ezért a kérelmezőt gyermeknek kell tekinteni mindaddig, amíg a további vizsgálatok során nem jutnak végleges eredményekre.

Mivel a kérelmezőt gyermeknek tekintik, azonnal ki kell jelölni mellé egy **gyámot/képviselőt** annak biztosítása érdekében, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke elvét a gyermekre vonatkozó valamennyi határozat esetében betartsák. Ez magában foglalja az életkor-meghatározás szükségességének meghatározását is.

Amellett, hogy az életkor-meghatározás fő célja a kérelmező érettségi szintjének vizsgálata, és figyelembe kell vennie az életkor-meghatározás szempontjából lényeges valamennyi tényezőt, a gyermek jólétét is szem előtt kell tartani. Ezért fontos **pihenési és felépülési időszakot** biztosítani bizonyítékok első elemzése (melyet az érkezéskor el lehet végezni) és a teljes körű életkor-meghatározás között. Így a kétlépcsős életkor-meghatározási eljárást tartják a legmegfelelőbb csatornának a hatékony és biztonságos életkor-meghatározáshoz. Ez különösen igaz a magas beáramlás összefüggésében, ahol a hatékony azonosítási és nyilvántartási eljárás szükségessége elsődleges.

A pihenési és felépülési időszak megkönnyítheti a gyermek és a gyám/képviselő közötti bizalom kiépítését. Lehetővé teszi továbbá, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, és megossza a szükségleteinek felméréséhez szükséges információkat. Ebben az időszakban kell elvégezni a **gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatát** ⁽³⁴⁾ annak biztosítása érdekében, hogy a tervezett életkor-meghatározási eljárás összeegyeztethető legyen a kérelmező egyedi körülményeivel, és hogy a várt eredmény az eljárás szempontjából előnyös legyen, és ne legyen káros hatással a gyermekekre.

Az eljárásnak biztosítani kell, hogy a gyermek **véleményét szisztematikusan meghallgassák**, saját beszámolója alapján vagy a gyámja/képviselője képviseletén keresztül. Ez a jog szisztematikusan alkalmazást igényel, nemcsak az eljárás során, hanem annak legkorábbi szakaszában is, mielőtt az életkor meghatározására vonatkozó döntést meghoznák.

- A kérelmező véleményét ki kell kérni, ha a hatóságoknak **kétségei** vannak a kérelmező által benyújtott nyilatkozatokkal vagy bizonyítékokkal kapcsolatban. Egy egyszerű kísérlet a vélemények cseréjére és annak konstruktív módon történő magyarázatára, hogy miért nem fogadják el a bevallott életkort, vagy hogy miért nem elég az információ a nyilatkozat alátámasztásához, segíthet a kérelmezőnek az eljárás megértésében és az együttműködési hajlandóságának növelésében.
- Abban az esetben, ha a kérelmező életkorával kapcsolatban esetlegesen **ellentmondások** vannak, lehetőséget és időt kell biztosítani a kérelmező számára, hogy szóbeli vagy írásbeli magyarázatot adhasson.
- Előfordulhat, hogy a kérelmező további dokumentumok, bizonyítékok vagy hiteles magyarázatok nyújtásával képes igazolni bevallott életkorát. Ezért ezek a **magyarázatok és további elemek** szükségtelenné tehetik az életkor-meghatározást.

Miután megvizsgálták az összes bizonyítékot és arra a következtetésre jutottak, hogy a kérelmező korára vonatkozó kétségek megalapozottak, meghallgatták a kérelmező véleményét és kitöltötték a BIA-formanyomtatványt, eldönthetik, hogy kezdeményezik-e az életkor-meghatározási eljárást.

Az életkor meghatározása során

Ha az életkor-meghatározást szükségesnek tartják, és azt a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata alátámasztja, az életkor-meghatározási eljárás indokolatlan késedelem nélkül megkezdődik.

⁽³⁴⁾ Lásd pl.: A Feinótt hozzátartozóitól elszakított gyermekek Európában Program „Állásfoglalás a feinótt hozzátartozóitól elszakított gyermekek életkor meghatározásáról Európában” c. kiadványát (2012).

A hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kérelmező és a gyám/képviselő egyszerű és érthető módon megfelelő **tájékoztatást** kapjon. A kérelmező és vagy gyámja/képviselője kérdéseire válaszolni kell, illetve meg kell adni a szükséges és teljes magyarázatot.

A kérelmező és/vagy gyámja/képviselője ezáltal jobban fel lesz készítve arra, hogy **tájékoztatáson alapuló beleegyezését** adja az eljáráshoz. Abban az esetben, ha a kérelmező indokolt akadályok miatt nem tudja beleegyezését adni, elegendő a gyám/képviselő tájékoztatáson alapuló beleegyezése. Ha fenntartások vannak az eljárást illetően, azokat minden szakaszban tisztázni kell. Az **életkor-meghatározás megtagadása** nem jelenti azt, hogy a kérelmezőt automatikusan nagykorúnak tekintik. Ilyen esetekben a kérelmezőt újra **meg kell hallgatni**, és az okokat teljeskörűen meg kell vizsgálni. A vonakodás legyőzhető több információ nyújtásával a kérelmező és/vagy a gyámja/képviselője számára, vagy az eljárás a kérelmező igényeinek megfelelően történő módosításával, például alternatív módszer kiválasztásával.

Mindenesetre az életkor-meghatározás megtagadása nem lehet a kérelem elutasításának egyetlen oka (az APD 25. cikkének (5) bekezdése).

A **tájékoztatáson alapuló beleegyezés** megszerzése után a szükséges biztosítékokkal együtt az eljárást hozzáférhetővé kell tenni, és szükség esetén még inkább a gyermek sajátos szükségleteihez vagy körülményeihez kell igazítani, összhangban a nemzeti gyakorlattal és az uniós jogi vívmányokkal.

A módszerek kiválasztását az egyén érdekeit leginkább szem előtt tartó módon kell elvégezni, és a legkevésbé beavatkozó jellegű és legpontosabb módszert kell előnyben részesíteni. A **legkevésbé beavatkozó jellegű** módszer meghatározásakor nemcsak a kérelmezőre gyakorolt fizikai hatást kell figyelembe venni, hanem a kérelmezőre gyakorolt pszichológiai hatást is (lásd az APD 25. cikke (5) bekezdésének második bekezdését). A környezeti és kulturális tényezőket szintén figyelembe kell venni.

A vizsgálatokat fokozatosan kell végrehajtani, és előnyben kell részesíteni a nem orvosi módszereket. Ha ezek nem hoznak meggyőző eredményeket, akkor olyan orvosi módszerek alkalmazhatók, amelyek nem igénylik a sugárzás használatát. A legutolsó lehetőségként kell választani a sugárzást igénylő orvosi módszerek használatát, és – amint azt a fentiekben említettük – a legalacsonyabb sugárterhelést kell alkalmazni. A pszichológiai érettséget felmérő vizsgálatok eredményeit legalább olyan súlyozással kell figyelembe venni, mint a fizikai fejlettséget értékelő vizsgálatokét. Ez a megközelítés biztosítja, hogy elkerüljék a további szükségtelen vizsgálatokat, ha egy módszerrel meggyőző eredményeket érnek el.

A vizsgálatokat soha nem szabad kényszeríteni, továbbá azoknak az adott kultúrára tekintettel kell lenniük. A szakembereknek **képzetteknek** kell lenniük a nemi és kulturális szempontból érzékeny kérdések tekintetében, és ismerniük kell az e tekintetben rendelkezésre álló protokollokat és/vagy iránymutatásokat⁽³⁵⁾. A meztelenséget vagy a nemi szervek vagy intim részek vizsgálatát, megfigyelését vagy mérését magában foglaló vizsgálatokat ki kell zárni, mivel ezek meglehetősen beavatkozó jellegűek.

Ha az életkor-meghatározás során alkalmazott módszerek valamelyike olyan eredményt mutat, amely azt jelzi, hogy a személy 18 évesnél fiatalabb, az életkor-meghatározást le kell állítani. Ilyen esetekben, ha a bevallott életkor a megadott tartományon belül van, akkor azt érvényesnek kell tekinteni; ha azonban nem, akkor a **határértéken belül a legalacsonyabb életkort** kell érvényesnek tekinteni.

- Ha több vizsgálatra van szükség a későbbi és nem meggyőző eredmények miatt, a végső eredményeket **szakértői testületnek** kell elemeznie. Ezeknek a szakértőknek különböző szakértelemmel és közös ismeretekkel vagy tapasztalattal kell rendelkezniük a gyermekekkel való foglalkozás terén. A multidiszciplináris háttérrel rendelkező szakértői testületnek magában kell foglalnia a szociális munkásokat, az igazságügyi szakembereket, a gyermekvédelmi szakembereket és a gyermekspecifikus szakértelemmel rendelkező ügyintézőket.
- Ha ez nem lehetséges, vagy ha csak egy módszert alkalmaznak, az értékelést legalább **két szakértőnek** kell elvégeznie. Biztosítani kell, hogy mindkét képzett szakértő véleményét figyelembe vegyék, és mindkettő egyetértsen a határozattal. Ha a két szakértő nem tud

⁽³⁵⁾ Lásd pl.: A Feinótt hozzátartozóitól elszakított gyermekek Európában Program „Állásfoglalás a feinótt hozzátartozóitól elszakított gyermekek életkor meghatározásáról Európában” c. kiadványát (2012).

megállapodni a végső határozatról, ajánlatos az ügy fellebbevitele, hogy egy tapasztalt és képzett felügyelő hozza meg a döntést.

Ha nem sikerül megállapodásra jutni, az életkor-meghatározást nem lehet véglegesnek tekinteni, és alkalmazni kell a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét. Ilyen esetekben a kérelmezőt gyermeknek kell tekinteni.

A **döntésnek** indokoltnak kell lennie, írásban kell kiadni, és szóban el kell magyarázni. Ki kell térni benne a szakértők szakképesítésére, tapasztalataira és megfelelő képzéseire, valamint az alkalmazott módszerek hibahatárára. A kérelmezőt tájékoztatni kell a határozat megtámadásának lehetőségéről, és adott esetben jogi segítségnyújtást kell biztosítani neki.

Mivel a felnőttként vagy gyermekként történő azonosításnak messzemenő következményei vannak, a kérelmezőnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy **az eredményeket gyors és hozzáférhető módon megtámadhassa**. A kérelmező megtámadhatja az életkor-meghatározás eredményeit fellebbezés vagy bírósági felülvizsgálat révén.

Ezen túlmenően az eljárásnak figyelembe kell vennie annak lehetőségét, hogy az életkor-meghatározás befejezése után új információ nyújtható be, ennél fogva a becsült életkor későbbi **felülvizsgálatát** lehetővé kell tenni.

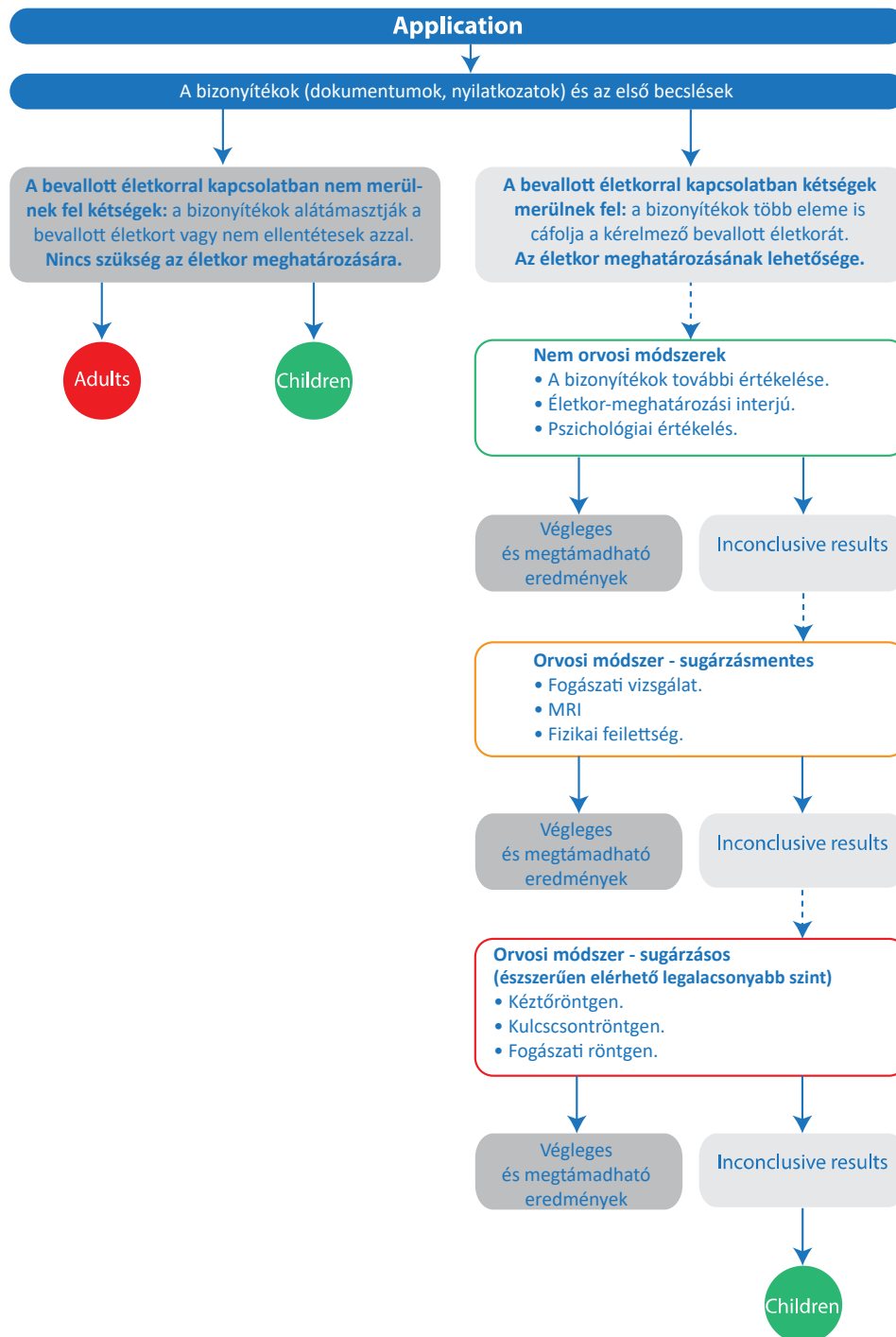
Az életkor helytelen meghatározása esetén azonnal észszerű és hatékony intézkedést kell hozni az információk helyesbítése érdekében, és minden módosítást a szükséges adatbázisokban is el kell végezni.

4. fejezet Az életkor meghatározására vonatkozó módszerek áttekintése

A jelenleg alkalmazott módszerek orvosi és nem orvosi jellegűek, attól függően, hogy szükség van-e orvos bevonására. Az orvosi módszereken belül megkülönböztetünk sugárzásmentes és sugárzásos módszereket.

Ezt a besorolást és a – szükségtelen vizsgálatok megakadályozását szolgáló – módszerek fokozatos használatát a következő folyamatábra mutatja be. A következő szakasz nem hivatkozik az eljárással kapcsolatos biztosítékokra és jogokra, mivel azok már az előző fejezetben és az életkor-meghatározási eljárás folyamatábráján is kifejtésre kerültek.

A módszerek folyamatábrája

Útmutató a módszerek fokozatos végrehajtásához

Amint a kérelmezők kifejezésre juttatják a nemzetközi védelem iránti kérelmüket, bizonyos jogok (a területen való tartózkodás, a befogadás alapvető anyagi feltételei, sajátos szükségleteinek azonosítása vagy meghatározása) azonnal megilletik őket. Amennyiben felmerül annak lehetősége, hogy a kérelmező gyermek, a sajátos eljárási szükségletek azonosítása és a különleges befogadási feltételek biztosítása elsőbbséget kell, hogy élvezzen a gyermekek sebezhetősége miatt. Az átdolgozott APD 25. cikkének (5) bekezdése értelmében minden összegyűjtött bizonyíték segíthet a gyermek életkorának megállapításában és/vagy megszüntetheti vagy enyhítheti a további életkor-meghatározás elvégzésének szükségességét; ezért ennek kell a kiindulási pontnak lennie, mielőtt eldöntik, hogy szükség van-e az életkor meghatározására, vagy sem.

A rendelkezésre álló bizonyítékok elemzése és az első becslések

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 24. cikke és a CRC 7. cikke szerint:

„A gyermeket születésekor anyakönyvezik és ettől kezdve joga van ahhoz, hogy állampolgárságot szerezzen.”

A születési anyakönyvi kivonat az a dokumentum, amely tanúbizonytságot tesz a személy születéséről, születési helyéről és idejéről, neméről és szüleiéről. Az anyakönyvi nyilvántartás elsődleges célja, hogy olyan jogi dokumentumot hozzon létre, amely felhasználható az egyén jogainak megállapítására és védelmére.

Ahogy az fentebb említésre került, egyes országok nem szisztematikusan anyakönyvezik az állampolgáraik, vagy az országban lakhellyel rendelkező egyének alapvető életeseeményeit (születés, házasság és haláleset), illetve néhányuk nagyon ritkán vagy csak későn teszi meg. Ezért az ilyen nyilvántartás nem felel meg az EU+ államokban a hatóságok állami nyilvántartási szabványainak (amelyek megakadályozzák az ugyanazon esemény kettős regisztrációját, a hiányosságokat vagy ellentmondásokat a nyilvántartásokban stb.). Továbbá a származási országukban bekövetkezett események vagy a menekülés körülményei miatt (fegyveres konfliktusok vagy üldöztetés és/vagy a nemzeti hatóságoktól tapasztalt megkülönböztetés stb.) ezek a jogi dokumentumok nem érhetők el a nemzetközi védelmet igénylő személyek számára, és ezért nem tudnak érvényes bizonyítékot vagy megbízható tanúsítványt adni a személyazonosságukról.

Figyelembe véve a fent említett körülményeket és a kérelmező azon erőfeszítéseit, hogy a rendelkezésére álló összes információt benyújtsa, a hatóságoknak többek között az alábbi dokumentumokat kell elfogadniuk bizonyítékként:

- útlevelek,
- személyazonosító okmányok,
- tartózkodási kártyák,
- úti okmányok, mint például az UNHCR által kiadott okmányok,
- más országok tanúsítványai (vallási vagy anyakönyvi), amelyek a kérelmező vagy bármely más családtagjának családi állapotát vizsgálják (házasság, születés, családi kiskönyv), és amelyek a kérelmező életkorára vonatkozóan tartalmazhatnak információkat.

E dokumentumokon kívül hasznos információforrások, mint például a közös adatbázisok (például a Schengeni Információs Rendszer ⁽³⁶⁾, az Eurodac vagy az Interpol lopott és elvesztett úti okmányai ⁽³⁷⁾) is tartalmazhatnak információkat a kérelmező életkoráról.

Hasonlóképpen, a kérelmező családtagjainak vagy rokonainak aktáiban rendelkezésre álló nyilatkozatok vagy dokumentumok felhasználhatók a bevallott életkor tisztázására és/vagy megerősítésére további vizsgálat szükségessége nélkül. Annak érdekében, hogy megakadályozzák a gyermek vagy a család veszélyeztetését, az ilyen adatok gyűjtésekor különös óvatossággal kell eljárni. Ez különösen igaz a nemzetközi védelem kontextusában.

A fizikai megjelenésen alapuló első becslések is felhasználhatók a kezdeti elemzés megerősítésére, amennyiben azokat a gyermekekkel való foglalkozás terén tapasztalt személyzet végzi. Ha egyéb rendelkezésre álló információval együtt használják, akkor azok felhasználhatók az előzetes szűrés eredményeinek alátámasztására.

Mivel azonban a becslés kizárólag a fizikai jellemzőkre épül, és ezért könnyen önkényes, szubjektív és pontatlan eredményekhez vezethet, az ilyen megfontolások súlyozásakor rendkívüli óvatossággal kell eljárni.

⁽³⁶⁾ SIS: egy nagyméretű információs rendszer, amely támogatja a külső határellenőrzési és bűnüldözési együttműködést a schengeni térségben.

⁽³⁷⁾ SLTD: olyan adatbázis, amely lopott, elvesztett vagy visszavont úti okmányok, például útlevelek, személyazonosító igazolványok, ENSZ laissez-passer vagy vízumbélyegzők adatait tartalmazza.

Emiatt a fizikai megjelenés megfigyelése nem tekinthető önmagában életkor-meghatározási módszernek, továbbá külön sem alkalmazható, mivel nem lehet vele a kronológiai életkort teljes bizonyossággal meghatározni.

A fizikai megjelenés elkülönítheti vagy megkülönböztetheti a nyilvánvaló eseteket (a felnőttek vagy gyermekek kétségtelen jellemzőivel rendelkező személyek esetében), de nem alkalmazható a késői kamaszkorban vagy a fiatal felnőttek esetében. Ilyen esetekben a kétség esetén a kérelmező javára döntés elve (a bevallott életkor megerősítése vagy megfelelő életkor-meghatározási eljárás kijelölése) alkalmazandó mindaddig, amíg végleges eredmény nem születik.

Az IOM és más szakértők figyelmeztetnek arra, hogy a gyermekek élettapasztalatai befolyással lehetnek fejlődésükre. Ez azt jelenti, hogy bizonyos szempontból lemaradottabbak, míg egyéb területeken fejlettebbek lehetnek. A területen végzett kutatások azt mutatják, hogy a poszttraumás stressz-zavar 5-10 évvel növelheti a korai biológiai öregedést ⁽³⁸⁾.

Mivel a jelenlegi módszerek korlátai az életkor helytelen meghatározását vagy becslését eredményezhetik, felülvizsgálati mechanizmust kell bevezetni, hogy korrigálja a rendszerbe rosszul bevitt életkort. Amint az életkor-meghatározást helytelennek találják, azonnal meg kell tenni a megfelelő lépéseket (szállásváltás, a gyám kijelölése, ha a kérelmezőt gyermeknek nyilvánítják stb.).

DE – Alkalmazandó iránymutatások:

1. személyes dokumentumok ellenőrzése, további információk keresése;
2. interjú (a személyzet két képzett és tapasztalt tagjával), általános benyomás a kérelmező fejlettségéről, beleértve a szakértői vizuális vizsgálatot;
3. kétség esetén orvosi vizsgálat, a gyermek egészségére nézve a legkevésbé káros hatást kifejtő módszer alkalmazásával.

NO – Minden olyan esetben, amikor a kísérő nélküli gyermek nem mutatott be nagy közismertséggel rendelkező érvényes személyazonosító okmányt, szükség van a kérelmező személyazonosságának további vizsgálatára, beleértve többek között az életkor meghatározását. Ennek az életkor-meghatározásnak az alapja a menekültügyi eljárás során a kérelmező életkorára vonatkozóan szerzett információk, azaz:

- a kérelmező saját adatai életkoráról;
- személyazonosító okmányok;
- más tagállamokból származó személyazonosító adatok (ha a kérelmezőt más országokban azonosították);
- a kérelmező személyazonosságának ellenőrzése a származási országában;
- egyéb szereplők, például a törvényes gyám, az ügyvéd, a szociális szolgálat vagy az egészségügyi dolgozók nyilatkozatai vagy észrevételei a kérelmező életkoráról;
- a bevándorlási rendőrség (aki a kérelmezők nyilvántartásba vételét végzi) és a menedékkérővel interjút készítő ügyintéző nyilatkozata vagy észrevétele a kérelmező életkorára vonatkozóan;
- az életkor orvosi vizsgálata;
- az életkor orvosi meghatározása.

Azokban az esetekben, amikor orvosi életkori vizsgálatot végeznek, az orvosi életkor-meghatározást az adott eset egyéb információi alapján kell értékelni. Az eljárási iránymutatások tájékoztatást adnak arról, hogyan kell a fentiekben tárgyalt különböző elemeket mérlegelni.

⁽³⁸⁾ Ladwig, K.-H., Brockhaus, A.C., Baumert, J. et al.: *Post-traumatic stress disorder and not depression is associated with shorter leukocyte telomere length: findings from 3 000 participants in the population-based KORA F4 study*, Ouellette, M.M. (ed.), PLOS ONE, 2013, 8(7), e64762. doi:10.1371/journal.pone.0064762.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

27 EU+ állam veszi figyelembe a benyújtott dokumentumokat a kérelmező életkorának bizonyítékaként.
A dokumentumokon kívül 19 EU+ államban végeznek első becsléseket a fizikai megjelenés alapján.

A bevallott életkorral kapcsolatban kétségek merülnek fel: az életkor-meghatározás esetleges szükségessége

Ha megalapozott kétség merül fel a kérelmező bevallott életkorával kapcsolatban (a bevallott életkorral kapcsolatban kétség merül fel, a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá azt, vagy ellentmondanak neki), felmerülhet az életkor-meghatározás szükségessége. Ilyen esetekben a hatóságoknak ki kell választaniuk az erre a célra használt módszert vagy módszereket.

A kiadvány következő része a jelenleg használt módszerek átfogó áttekintését, valamint az alkalmazott eljárások rövid leírását tartalmazza. „Orvosi” és „nem orvosi” módszereket különböztetünk meg, attól függően, hogy részt vesz-e klinikai orvos az eljárásban, vagy sem. Az orvosi módszereket annak függvényében is osztályozzák, hogy igényelnek-e sugárzásos beavatkozást.

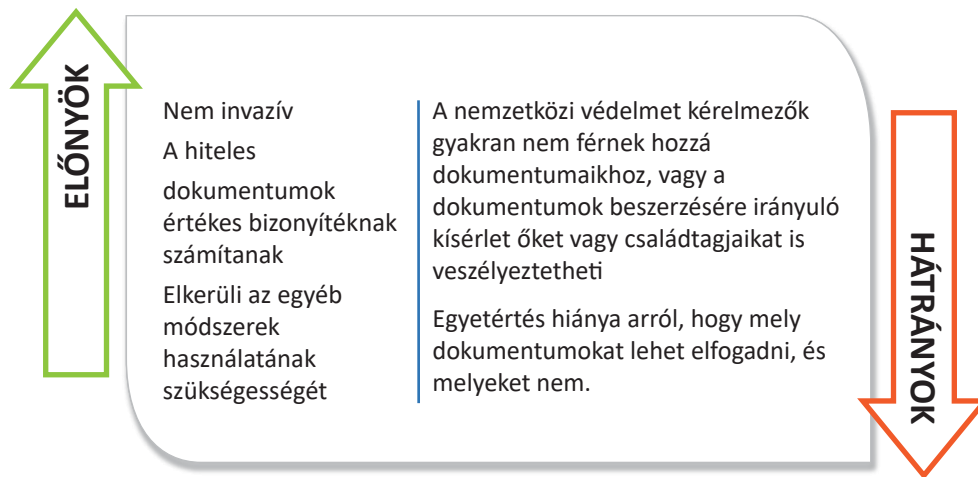
Az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 6. sz. átfogó kommentárja megállapítja, hogy a gyermek kísérő nélküli vagy gondviselőitől elszakított gyermekként történő azonosítása magában foglalja az életkor meghatározását, amely figyelembe veszi a fizikai megjelenést, de a pszichológiai érettséget is.

A. Nem orvosi módszerek**Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai**

3 EU+ állam kizárólag nem orvosi módszereket alkalmaz a kérelmezők életkorának meghatározására.
További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

1. A bizonyítékok további értékelése

Ha a kezdetben összegyűjtött dokumentumok vagy a rendelkezésre álló információk nem tartalmaznak utalást az életkorra, szükség lehet további dokumentumok vizsgálatára a menekültügyi vagy migrációs tisztviselők részéről. Néhány dokumentáció, mint például az iskolai nyilvántartások, a családi oltási kártyák vagy egyéb egészségügyi dokumentációk, anélkül is információt szolgáltathatnak a kérelmező becsült életkoráról, hogy az életkort tartalmazzák. Például ha lehet tudni, hogy bizonyos védőoltásokat egy csecsemő bizonyos életkorban vagy korhatárig kap, és a kártyát meghatározott időpontban adták ki, a kártya tulajdonosának az életkora megközelítőleg becsülhető.

2. Életkor-meghatározási interjú

Ez a módszer magában foglalja az egyén beszámolójának összegyűjtését és elemzését, amennyiben az életkorával kapcsolatban kétség merült fel.

A pszichoszociális értékelési módszerek közötti főbb különbségek az értékelést végző személy háttérében és speciális szakértelmében, valamint a vizsgált területekben rejlenek. Míg a pszichológiai értékelést a gyermekpszichológia vagy a gyermekfejlődés szakértői végzik, addig az életkor-meghatározási interjút főként a menekültügyi vagy migrációs hatóságoknál dolgozó tisztviselők bonyolítják le, akik tapasztalattal rendelkeznek a gyermekekkel való interjúkészítés terén a menekültügyi eljárás során.

Az életkor-meghatározási interjú során az interjút készítő személy megkísérli rekonstruálni azon életesemények időrendi sorrendjét, amelyekből a személy életkora levonható vagy megbecsülhető. Egy helyi eseménynaptár⁽³⁹⁾ (egyedi naptár, amely egy adott földrajzi területre vonatkozóan a jelentős események dátumait tartalmazza) és az „előtte-utána kérdések”⁽⁴⁰⁾ együttes alkalmazása (amelynek célja két ismert esemény azonosítása, amelyek közül az egyik a gyermek születési dátuma előtt történt, a másik pedig utána) hasznos eszköz lehet abban, hogy segítse a tisztviselőket, a kérelmezőt vagy a családtagokat a gyermek születési dátumának megbecslésében.

- Annak érdekében, hogy a kérelmező véleményét gyermekbarát módon gyűjtsék össze, és hogy ösztönözzék a gyermeket az információk megosztására, a gyermekkel közvetlenül foglalkozó tisztviselőket képzésben kell részesíteni a **gyermekbarát meghallgatási technikák** használatára terén⁽⁴¹⁾. Ahol lehetséges, a tolmácsnak rendelkeznie kell tapasztalattal a gyermekek meghallgatása terén.
- A személy részvételének biztosítása, az együttműködő attitűd kialakítása és az érintett szereplők közötti bizalom kiépítése érdekében elengedhetetlen a megfelelő tájékoztatás biztosítása a meghallgatás kezdete előtt. A meghallgatást végző személynek egyszerű tájékoztatást kell adnia (az interjú céljáról, az érintett és jelenlévő személyek szerepéről, valamint annak okáról, hogy miért merültek fel kétségek a bevallott életkorral kapcsolatban), gondoskodnia kell arról, hogy a kérelmező megértse az információkat és a tolmácsot, és meg kell győződnie arról, hogy a kérelmező igényeit a lehető legnagyobb mértékben figyelembe vették (a meghallgatást végző és a tolmács neme, a meghallgatáshoz szükséges intézkedések stb.). Ugyanilyen fontos, hogy a kérelmező lehetőséget kapjon az interjú során felmerülő esetleges következtelenségek tisztázására.

⁽³⁹⁾ További információk találhatóak az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet kisgyermekes születési hónapjának és évének megbecsléséről szóló iránymutatásaiban (*Guidelines for estimating the month and year of birth of young children*, 2008).

⁽⁴⁰⁾ További információk találhatóak az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet kisgyermekes születési hónapjának és évének megbecsléséről szóló iránymutatásaiban (*Guidelines for estimating the month and year of birth of young children*, 2008).

⁽⁴¹⁾ További információ az EASO „Gyermekek meghallgatása” (Interviewing children) képzési moduljáról a következő címen érhető el: <https://www.easo.europa.eu/training>.

- Amennyiben az életkor-meghatározási eljárás mellett születik döntés, biztosítani kell, hogy a gyermekek esetében a bizonyítási teher átkerüljön a hatóságokra. A gyermekek nem képesek a dolgokat ugyanúgy elmagyarázni, mint a felnőttek, és ezek a korlátok különösen nyilvánvalóvá válnak a különböző kulturális háttérrel rendelkező gyermekekkel való beszélgetés során, akik számára az életkor nem olyan fontos, mint a nyugati kultúrákban (például különböző kultúrákban különböző naptárakat használnak). Továbbá, felnőtteknek tekinthetik saját magukat, vagy közösségükben felnőtteknek tekinthetik őket.
- Az interjú készítő személynek tisztában kell lennie a származásiország-információkkal, hogy a beszélgetés során fel tudja ismerni a releváns problémákat ⁽⁴²⁾.
- Végül, ha az életkor-meghatározás eredménye kedvezőtlen a kérelmezőre nézve, az okokat egyértelműen, tolmács igénybevételével és a gyermek képviselőjének/gyámjának/ügyvédjének jelenlétében kell elmagyarázni. A kérelmezőt szóban és írásban is tájékoztatni kell a határozat megtámadásának lehetőségéről és az eljárásról.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

17 EU+ állam alkalmazza az életkor-meghatározási interjút a kérelmező életkorának meghatározásához.

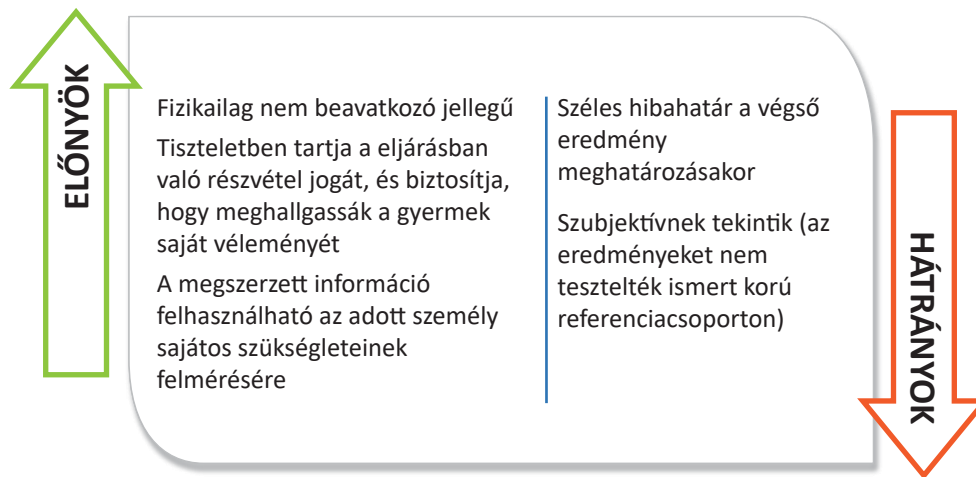
További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

Gyakorlati példák

IE – Ha egy személy 18 év alattinak vallja magát, de a nemzetközi védelmi hivatal szerint idősebbnek tűnik, egy tapasztalt munkatárs (szükség esetén tolmács segítségével) informális interjút készít a kérelmezővel, hogy megpróbálja megalapozni véleményét arról, hogy a személy kiskorú-e, vagy hogy szükség van-e a TUSLA (gyermek- és családügyi ügynökség) bevonására. Az interjú kérdéseket tartalmaz a kérelmező kora gyermekkorával, oktatási háttérével és egyéb családtagjai életkorával kapcsolatban. Ha az interjú után bármilyen bizonytalanság merül fel, a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazzák, és a TUSLA-hoz irányítják a kérelmezőt.

MT – Első lépésként 10 munkanapon belül az életkor-meghatározási testület interjút készít a kérelmezővel. Ha az életkor továbbra is vitatott, akkor más szakembereket is bevonnak a vizsgálatba, beleértve a kérelmező beutalását a radiológiai osztályra kéz- és csuklóröntgen céljából. A jelenlegi eljárás multidiszciplináris erőfeszítéseket foglal magában, amely során bevonják a rendőrséget, a gondozó szakmák szakembereit és az egészségügyi szakembereket. Az interjú, amely az ilyen vizsgálat egyik fő eszköze, holisztikusnak tekinthető, mivel célja, hogy a lehető legteljesebb képet adja a feltételezett kiskorúról. Az életkor meghatározását végző csapat által kiválasztott módszerek későbbi eredményeit együttesen veszik figyelembe.

⁽⁴²⁾ Az EASO származásiország-információkat gyűjt és fejleszt, amely elérhető a weboldalán: <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>, valamint a korlátozott EASO CDI portálon.

3. Pszichoszociális értékelés

A módszer célja nem a fizikai, hanem a mentális érettség értékelése. Az értékelési technikák kognitív és viselkedési értékelést, valamint pszichológiai értékelést alkalmaznak a kérelmező életkorának meghatározására. Ezért az értékelőnek speciális szaktudással kell rendelkeznie a pszichológia vagy a gyermekek és fiatal felnőttek fejlődési szakaszai terén.

A módszer alapja egy félig strukturált interjú, amely során egy tapasztalt és képzett értékelő (általában egy szociális munkás vagy pszichológus) vizsgálja a személy élettörténetének bizonyos területeit. Az interjú vagy interjúk során az értékelő a viselkedési értékeléssel összefüggésben értékeli a személy pszichológiai érettségét. Az eredmények a fizikai megjelenésen alapuló becsléseket is tükrözhetik.

Ahhoz, hogy hatékony legyen, a kérelmező és a vizsgálatot végző személy között elengedhetetlen a bizalom. Ebből az okból kifolyólag az értékelést egy bizonyos időtartam alatt kell elvégezni, és más, a vizsgált személlyel kapcsolatba kerülő szakembereket is be kell vonni, mint például a fogadó személyzetet vagy a tanárokat. E tekintetben néhány releváns javallatot biztosít az Egyesült Királyságban a High Court of Justice által hozott Merton-ítélet ítélkezési gyakorlata⁽⁴³⁾. Az ítélet „iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogyan kell a helyi hatóságnak jogszerűen eljárni egy menedékkérő, magát 18 évesnél fiatalabbnak valló kérelmező esetében”. A Merton-ítélet óta minden (helyi) hatóság köteles biztosítani, hogy a vizsgálatok teljeseek és átfogóak legyenek, és hogy az életkor-meghatározási eljárás világos, átlátható és tisztességes legyen.

A Merton-kompatibilis vizsgálat általában magában foglalja a fiatal kérelmezővel való személyes találkozást, amely során meghatározzák a kérelmező általános hátterét és betartják a tisztességesség szabványait⁽⁴⁴⁾. A következőképpen lehet alkalmazni.

Fontos szem előtt tartani annak lehetőségét, hogy a menedékkérőt a meghallgatás előtt felkészíthették arra, hogy viselkedjen és mit mondjon. A szociális szolgáltatások szerepének tisztázása után fontos, hogy a vizsgálatot végző személy jó kapcsolatot építsen ki kérelmezővel, és a körülményekhez képest a lehető legnagyobb összhangot teremtsen meg. Ezt az eljárást néha „kapcsolódásnak” nevezik.

A vonatkozó ítélkezési gyakorlatban kiemelnek néhány fontos szempontot, amelyet figyelembe kell venni az életkor-meghatározás során:

- ha lehetséges, két értékelőt kell bevonni az eljárásba;

⁽⁴³⁾ *B kontra London Borough of Merton* (londoni Merton kerület) (2003) EWHC 1689 (admin.), amely során Stanley Burnton bíró 2003. július 14-én hozott ítéletet.

⁽⁴⁴⁾ A „Merton-kompatibilis” kifejezést gyakran arra vonatkozóan használják, hogy az életkor meghatározása megfelel-e az ítélkezési gyakorlatnak. Nincs előírt módja annak, hogy a helyi hatóságoknak hogyan kell elvégezniük az életkor-meghatározást. A bíróságok azonban útmutatást adtak a helyi önkormányzatoknak a Merton Tanácsát érintő ügyben (*B kontra London Borough of Merton* (2003) EW HC 1689 [admin.]). A helyi hatóságok által elvégzett valamennyi életkor-meghatározásnak meg kell felelnie a Merton ítélkezési gyakorlatának, amelyet követniük kell az ítélet meghozatalától fogva.

- az értékelő(k) és a tolmács szerepéről szóló tájékoztatást a személy oktatási és érettségi szintjének megfelelően kell biztosítani;
- tekintettel kell lenni a vizsgált személy fáradtságára, traumáira, zavartságára és szorongására;
- az értékelés során figyelembe kell venni a vizsgált személy etnikai hovatartozását, kultúráját és szokásait; a származásiország-információk segíthetnek e tekintetben a releváns témák jelzésében;
- az értékelés során az értékelőnek nyitott és nem irányított kérdéseket kell feltennie;
- az értékelő különböző eszközöket használhat a személy beszámolójának megkönnyítésére (rajzok, kifejező eszközök).

A meghallgatás során a következő jellemzők hasznos információkkal szolgálhatnak az életkor megbecsléséhez:

- a kérelmező fizikai megjelenése és viselkedése, a csoportdinamikák megfigyelése (társas tevékenységek);
- a vizsgálatot végző személlyel való interakció;
- szociális háttér és családi összetétel;
- fejlődést érintő megfontolások (azaz információk a tevékenységek típusairól, amelyekben az érintett személy részt vett, mielőtt Európába érkezett);
- oktatás, a függetlenség és önellátás szintje;
- egészségügyi és orvosi vizsgálat;
- élettapasztalatok és traumatikus események, amelyek hatással lehetnek az érési folyamatra.

Ezeket az információkat az egyéb bizonyítékok elemzéséből nyert információkkal összefüggésben kell vizsgálni, és ezt követően levonni a következtetéseket az értékelésből. Az értékelés következtetéseit írásban kell benyújtani, és a fent említett szempontokat a jelentésben fel kell tüntetni, a további ellenőrizendő megfontolásokkal vagy információkkal együtt. Rendkívül fontos biztosítani, hogy a vizsgálatot végző személy(ek) megfelelő szakértelemmel és tapasztalattal rendelkezzen(ek) az ifjúságvédelem terén.

Ha az életkor-meghatározás eredménye kedvezőtlen a kérelmezőre nézve, az okokat egyértelműen, tolmács igénybevételével és a gyermek képviselőjének/gyámjának/ügyvédjének jelenlétében kell elmagyarázni. A kérelmezőt szóban és írásban tájékoztatni kell a határozat megtámadásának lehetőségéről és annak eljárásáról

UK – Az általános szabályokkal összhangban végzett életkor-meghatározásról szóló iránymutatások. Az életkor-meghatározást végző személyek kötelesek:

1. elmagyarázni az érdekelt félnek a meghallgatás célját, amint azt a Merton-ítélet (55) bekezdése meghatározza;
2. arra törekedni, hogy a kérelmező általános hátterét kiderítse, beleértve a kérelmező családi körülményeit, háttértörténetét és oktatási hátterét, valamint a kérelmező tevékenységét az elmúlt néhány évben (az etnikai és kulturális információk szintén fontosak lehetnek), amint azt a Merton-ítélet (37) bekezdése meghatározza;
3. értékelni és kérdéseket feltenni a kérelmező hitelességének tesztelésére, ha van okuk kétségbe vonni a kérelmező saját életkorára tett nyilatkozatát, amint azt a Merton-ítélet (37) bekezdése meghatározza;
4. lehetőséget adni a kérelmezőnek arra, hogy magyarázatot adjon a beszámolójában esetlegesen felmerülő következtetlenségekre, vagy bármire, ami hátrányosan érintheti a hitelességét; legjobb, ha ez a lehető leghamarabb megtörténik, amikor még frissek az emlékek, amint azt a következő ítéletek meghatározzák:
 - Merton-ítélet (55) bekezdése;
 - *R (FZ) kontra London Borough of Croydon ítélet (2011) EWCA Civ 59, (20) bekezdés*
 - *R (NA) kontra London Borough of Croydon ítélet (2009) EWHC 2357 (admin.), (52) bekezdés;*

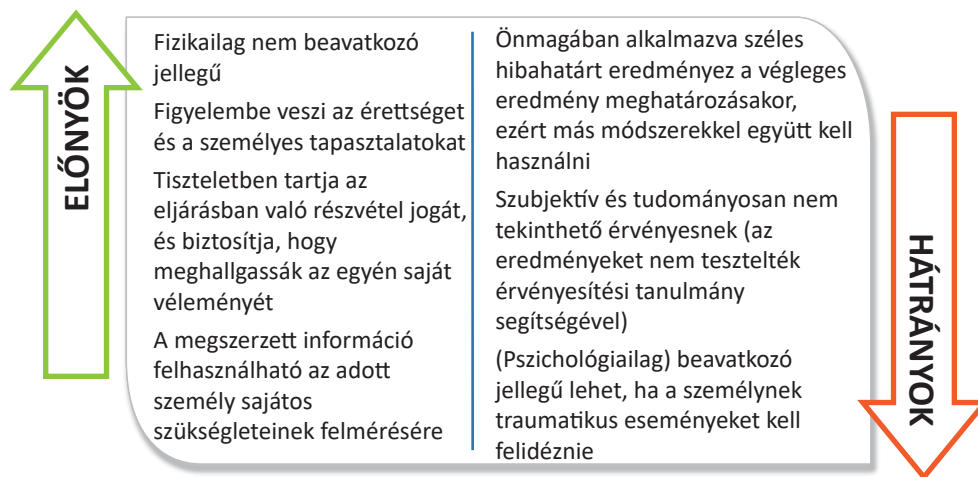
5. nem megfélekedni arról, hogy az esetek különböznek egymástól, és hogy az egyik esetben szükséges vizsgálati szint nem feltétlenül szükséges a másokban, amint azt a Merton-ítélet (50) bekezdése meghatározza;

Az Egyesült Királyságban a gyermekszolgálatok igazgatóinak társasága (Association of Directors of Children's Services, ADCS) az életkor-meghatározásra vonatkozóan a következő iránymutatásokat hagyta jóvá a szociális munkások számára.

http://adcs.org.uk/assets/documentation/Age_Assessment_Guidance_2015_Final.pdf

http://adcs.org.uk/assets/documentation/information_sharing_proforma_april_2015.doc

Rövidített formában a következő címen érhető el: <http://www.makeitlooknice.co.uk/adcs/age-assessment-guidance/index.html>

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

11 EU+ állam felhasználhatja a szociális munkások szakértelmét a kérelmező életkorának meghatározásához. Hasonlóképpen, az eredmények azt mutatták, hogy 6 EU+ állam alkalmaz pszichológiai interjúkat az életkor meghatározásához, ahogyan az az előző kiadványban is szerepelt (egy állam a módszert az emberkereskedelem áldozatai esetében alkalmazza).

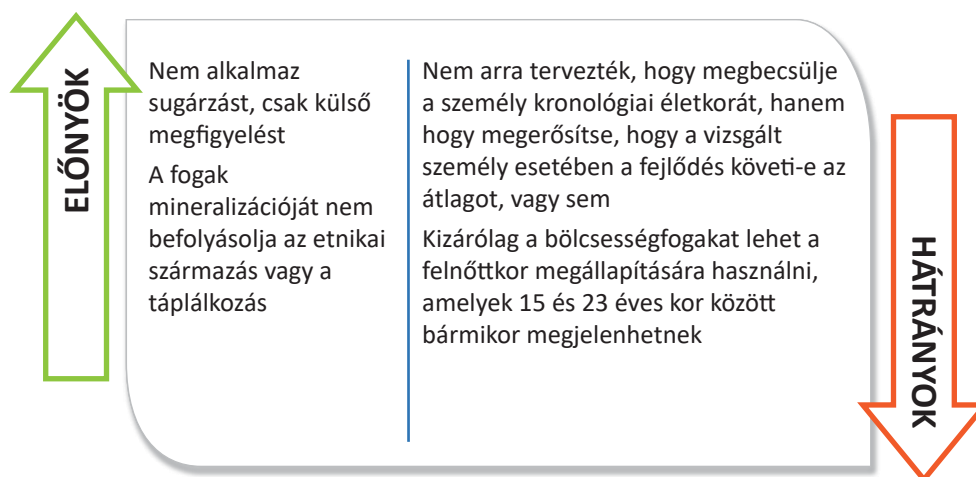
További információk a kiadvány 4. mellékletében találhatók.

B. Orvosi módszer (sugárzásmentes)

1. Fogászati vizsgálat

Ez a módszer vizuális vizsgálatot igényel a fogak érettségének meghatározása érdekében, és nem jár röntgen használatával. A képzett fogorvos összehasonlítja a kérelmező fogainak fejlődését a bevett fogáttörési táblázatokban vagy referenciaértékekben meghatározott fejlődési szakaszok halmazával, és meghatározza a lehetséges korosztályt. A tanulmányok általában vagy a 3–16 éves gyermekek fogainak fejlődését vizsgálják vagy a 15–23 éves korcsoportban a bölcsességfogak fejlődését ⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴⁵⁾ További információ: UNICEF: *Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography* (2010); SCEP: *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe* (2012); Norwegian Computing Centre: *Age estimation in youths and young adults* (2012); Baccetti, T., Franchi, L., McNamara, J.A. (Jr): The cervical vertebral maturation (CVM) method for the assessment of optimal treatment timing in Dentofacial orthopaedics, *ScienceDirect*, (2005), Vol. 11, Issue 3, 119–129. o.; Cameriere, R., Ferrante, L., Cingolani, M.: Age estimation in children by measurement of open apices in teeth, *PubMed*, (2005), Vol. 120, Issue 1, 49–52. o.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

16 EU+ állam alkalmazza a fogászati vizsgálatot életkor-meghatározási módszerként.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

2. Mágneses rezonancia képalkotás

Az MRI vagy MR egy erős mágnes, valamint fejlett számítógépes rendszert és rádióhullámokat használ, hogy pontos, részletes képeket készítsen a szervekről és szövetekről, a csontokról és egyéb testen belüli struktúrákról. A röntgensugárzással vagy a CT/CAT-szkennerekkel (komputertomográfia, más néven számított axiális tomográfia) szemben az MRI-gépek sugárzásmentesek.

Az MRI-mágnes erősségét „térerősségnek” nevezik, és a „Tesla” vagy „T” egységben mérik. Kétféle szkennert van: 1 T és 1,5 T szkennert (általában széles körben elérhető alacsonyabb költséggel) és 3 T szkennert (drágább, így kevésbé elérhető). A nagyobb térerősség azt jelenti, hogy a szkennerek erősebb mágneset használnak, és rövidebb idő alatt részletesebb képeket tud készíteni. Számos tényezőtől függően, mint például a készítendő képek típusa (keresztmetszetek vagy a test „szeletei”), az alkalmazott technológia típusa (magas térerősségű vagy nyitott vagy nyitott függőleges MRI), az MRI tervezett eredménye vagy ha a beteg mozog, az MRI-vizsgálat időtartama általában 10 perctől 1 óráig terjedhet.

George et al. szerint ⁽⁴⁶⁾ a csontok összenövéséről a röntgenfelvételek előrehaladottabb stádiumot mutatnak, mint az MRI-képek. Következésképpen az MRI eredményei valamivel alacsonyabb életkort jeleznek előre, mint a sima röntgenfelvételek eredményei. Ez az eredmény elfogadható, mivel nem káros a kérelmezőre nézve.

Előzetes szűrési eljárást kell követni. Az MRI-vizsgálat nem minden páciens esetében megfelelő; például szívritmus-szabályozóval, tetoválással és fém implantátummal rendelkező pácienseknél, vagy ha különleges óvintézkedésekre van szükség a mágneses térerősség miatt.

Mivel a kérelmezőknek hosszú ideig mozdulatlanul kell maradniuk egy kemény asztalon, miközben a gép hangos kopogató hangokat ad ki, a klausztofóbiás páciensek és a gyermekek általában nyugtalanok a hagyományos alagút alakú készülékekben. Ez a probléma nyitott MRI-szkennerek használatával megoldható.

Kéz/csukló: a hagyományos megközelítés a röntgenfelvételekkel történő életkor-meghatározáson alapul, azonban alternatív képalkotási módszerekkel, mint például a csukló MRI-jével is kísérleteztek

⁽⁴⁶⁾ George, J., Nagendran, J., Azmi, K.: Comparison study of growth plate fusion using MRI versus plain radiographs as used in age determination for exclusion of overaged football players, *Br J Sports Med*, (2012), Vol. 46, Issue 4, 273–278. o., doi:10.1136/bjism.2010.074948.

már (például a futballjátékosok életkor-meghatározásához a korosztályos tornákon). Az összenövés hat szintjét megkülönböztető rendszert alakítottak ki (Dvorak, 2007) ⁽⁴⁷⁾. Egy másik, a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) által készített tanulmányban azonos személy csuklójáról ugyanazon a napon készült MRI- és röntgenképeket hasonlították össze ⁽⁴⁸⁾.

A legújabb vizsgálatok megerősítették ennek a vizsgálatnak az értékét, és erős korrelációt mutatnak az MRI-fázisok és a kronológiai életkor között; ajánlott azonban az MRI-k más technikákkal való kombinálása az eredmények pontosságának növelése érdekében ⁽⁴⁹⁾.

Mivel a vizsgálat alá vont személy neme hatással lehet a módszer hibahatárára ⁽⁵⁰⁾, a kérelmező neme egy olyan tényező, amelyet figyelembe kell venni a módszer kiválasztásakor.

A legújabb fejlemények az automatikus csontkor-meghatározás használatára irányulnak. Ezek a meghatározások az orvosi számítógépes látáson és a gépi tanuláson alapulnak. E fejlemények megkönnyítették a képek fejlődési szakaszokba való besorolását, és csökkentették a *megfigyelők közötti* és a *megfigyelőn belüli* eltéréseket (lásd az 1. mellékletben szereplő szójegyzéket).

Térd: a térd fejlődése során a növekedési lemez összenövése alapján

Az MRI többszakaszos rendszert a térd vizsgálatára fejlesztették ki (Dedouit, 2012) ⁽⁵¹⁾. Az életkor-meghatározás megbízhatóságát és érvényességét a 10–30 évesek korcsoportjában tesztelték, és egy ötszakaszos rendszeren alapul. A jelentés magas korrelációt mutat az életkorral és a *megfigyelők közötti* és *megfigyelőn belüli* megfelelő eltérésekkel, de további vizsgálatok szükségesek a megközelítés érvényesítéséhez.

Gyakorlati példák

SE – Svédország jelenleg a kísérő nélküli gyermekek életkor-meghatározási eljárása során a térdízületek MRI-jét használja együtt a bölcsességfogak röntgenképeivel. Az orvosi életkor-meghatározást a svéd igazságügyi orvostani testület végzi, és két különböző vizsgálatot foglal magában. Az első a bölcsességfog panorámás röntgenje, a második pedig a térd MRI-je. Mindkét vizsgálat a 18 éves korhatár megállapítására irányul. A képeket két független fogorvos vagy radiológus elemzi, akiknek kölcsönösen meg kell állapodniuk a növekedési zóna érettségi fokában annak érdekében, hogy az elemzés kielégítő alapot adjon az orvosi szakértő végső életkor-meghatározásához. Ez egy integrált védelmi mechanizmus és a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének kifejezése.

Annak megítélése, hogy a kérelmező 18 évesnél idősebb, azt is megköveteli, hogy a foggyökér elérje a végső érettségi szintet, bár ezt a fejlettségi szintet inkább a 18 éves korhatár után 1-2 évvel érik el. A térd MRI-jét illetően a növekedési zónában ugyanazt az érettségi szintet vizsgálják (1-2 évvel a 18 éves korhatár fölött). Ezek a további biztosítékok arra szolgálnak, hogy adott esetben a kétség esetén a kérelmező javára döntés szükségességére könnyebben tudjanak reagálni.

Kulcsfontosságú: Kísérleteket végeztek a kulcsfontosságú négy szakaszos osztályozási rendszerének használatával. Ezek kimutatták, hogy az életkor-meghatározás lehetséges, de MRI-specifikus referenciavizsgálatokra van szükség. A legújabb kutatások pozitív összefüggést mutattak az MRI-szakaszok és a kronológiai életkor

⁽⁴⁷⁾ Dvorak, J., George, J.: Age determination by magnetic resonance imaging of the wrist in adolescent male football players, *British Journal of Sports Medicine*, (2007), Vol. 41, No 1, 45–52. o.

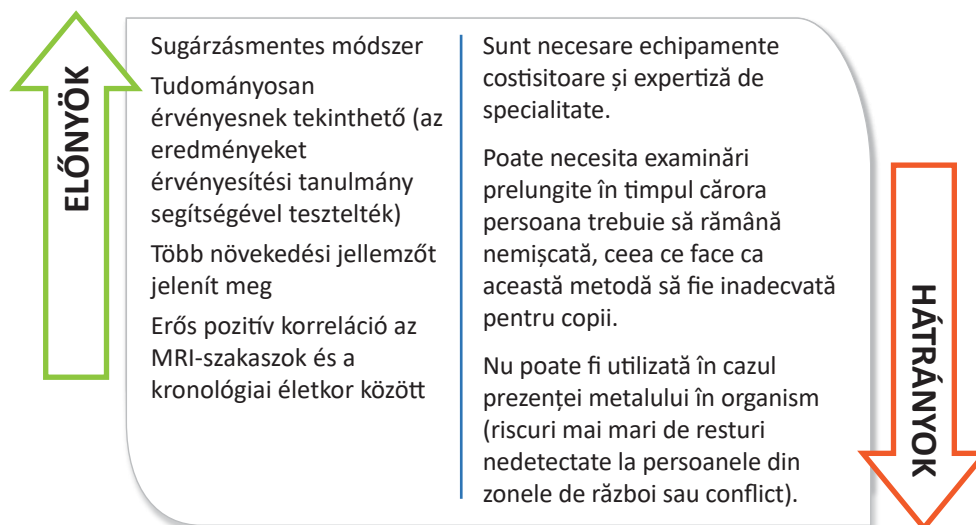
⁽⁴⁸⁾ Uo.

⁽⁴⁹⁾ Serin, J., Rérolle, C., Pucheux, J., Dedouit, F., Telmon, N., Savall, F., Saint-Martin, P.: Contribution of magnetic resonance imaging of the wrist and hand to forensic age assessment, *International Journal of Legal Medicine*, (2016).

⁽⁵⁰⁾ Tscholl, P.M., Junge, A., Dvorak, J., Zubler, V.: MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions, *Scand J Med Sci Sports*, (2015), doi:10.1111/sms.12461.

⁽⁵¹⁾ Dedouit, F., Aurilio: Age assessment by magnetic resonance imaging of the knee: a preliminary study, *Forensic Science International*, (2012), 217–232. o.

között ⁽⁵²⁾. A vizsgálathoz azonban tapasztaltabb megfigyelőkre van szükség, mint más módszereknél, mivel nehéz megkülönböztetni a csontképződés kezdeti szakaszait a későbbi szakaszaitól.

3. Ultrahang

Az orvosi ultrahang (más néven diagnosztikai szonográfia vagy ultraszonográfia) az ultrahang alkalmazásán alapuló diagnosztikai képalkotási technika, amely a belső struktúrák, úgymint az inak, az izmok, az ízületek, a véredények és a belső szervek vizsgálatára alkalmas.

Az ultrahangok olyan hanghullámok, amelyek frekvenciája magasabb, mint ami az ember által hallgató (> 20 000 Hz). Az ultrahangképeket, más néven *szonogramokat*, úgy készítik, hogy ultrahangos rezgéseket küldenek a szövetekbe egy sonda segítségével. A hangot visszaverik a szövetek; a különböző szövetek különböző hangszinteket adnak vissza. Ezeket a visszhangokat rögzítik, és képként megjelenítik az készülék üzemeltetőjének. Ezt a sugárzást nem igénylő módszert az életkor-meghatározás szempontjából a kézen és a csuklón ⁽⁵³⁾, a kulcscsonton ⁽⁵⁴⁾ és a csípőtarajon ⁽⁵⁵⁾ tesztelték.

A tanulmányok szerzői arra a következtetésre jutottak, hogy az ultrahanggal végzett életkor-meghatározás **még nem tekinthető a csontkorhatár-meghatározás érvényes alternatívájának**, mivel a növekedési fázisokat nem mindig képezi le.

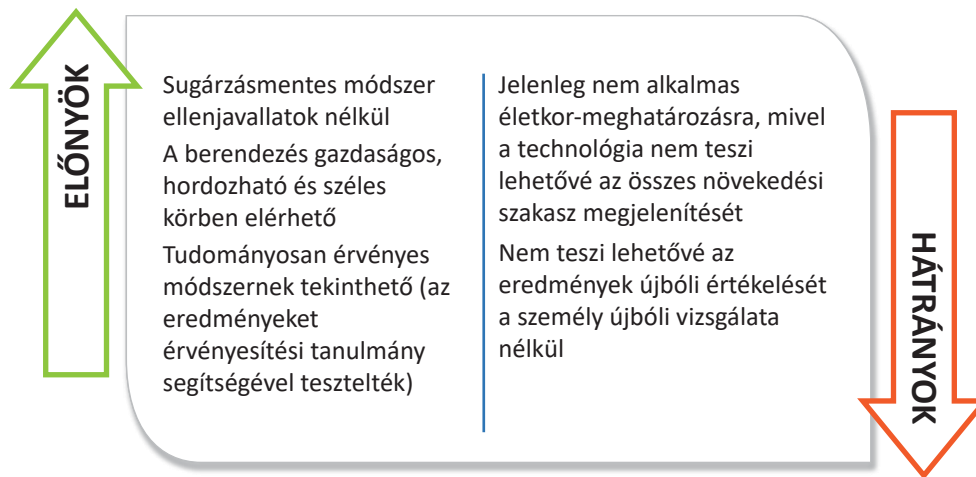
⁽⁵²⁾ 1. Hillewig, E., Degroote, J., Van der Paelt, T., Visscher, A., Vandemaele, P., Lutin, B., D'Hooghe, L., Vandriessche, V., Piette, M., Verstraete, K.: Magnetic resonance imaging of the sternal extremity of the clavicle in forensic age estimation: towards more sound age estimates, *Int J Legal Med.*, (2013), Vol. 127, Issue 3, 677–689. o., doi:10.1007/s00414-012-0798-z.

2. Hillewig, E., De Tobel, J., Cuhe, O., Vandemaele, P., Piette, M., Verstraete, K.: Magnetic resonance imaging of the medial extremity of the clavicle in forensic bone age determination: a new four-minute approach, *Eur Radiol.*, (2011), Vol. 21, Issue 4, 757–767. o., doi:10.1007/s00330-010-1978-1.

⁽⁵³⁾ Mentzel, H.J., Vilser, C., Eulenstein, M., Schwartz, T., Vogt, S., Böttcher, J., Yaniv, I., Tsoref, L., Kauf, E., Kaiser, W.A.: Assessment of skeletal age at the wrist in children with a new ultrasound device, *Pediatr Radiol.*, (2005), Vol. 35, Issue 4, 429–433. o.; Khan, K.M., Miller, B.S., Hoggard, E., Somani, A., Sarafoglou, K.: Application of ultrasound for bone age estimation in clinical practice, *J Pediatr.*, (2009), Vol. 152, Issue 2, 243–247. o., doi:10.1016/j.jpeds.2008.08.018.

⁽⁵⁴⁾ Quirnbach, F., Ramsthaler, F., Verhoff, M.A.: Evaluation of the ossification of the medial clavicular epiphysis with a digital ultrasonic system to determine the age threshold of 21 years, *Int J Legal Med.*, (2009), Vol. 123, Issue 3, 241–245. o., doi: 10.1007/s00414-009-0335-x.; Schulz, R., Zwiesigk, P., Schiborr, M., Schmidt, S. and Schmeling, A.: Ultrasound studies on the time course of clavicular ossification, *Int J Legal Med.*, (2008), Vol. 122, Issue 2, 163–167. o., doi: 10.1007/s00414-007-0220-4.

⁽⁵⁵⁾ Schmidt, S., Schmeling, A., Zwiesigk, P., Pfeiffer, H., Schulz, R.: Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals, *Int J Legal Med.*, (2011), Vol. 125, Issue 2, 271–276. o., doi: 10.1007/s00414-011-0554-9.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

Egyik EU+ állam sem alkalmaz ultrahangot vagy szonográfiát életkor-meghatározási célokra.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

4. Fizikai fejlettség értékelése

A fizikai fejlettség értékelése magában foglalja a magasság, a súly és a bőr értékeinek összehasonlítását az egyének vagy csoportok és a referenciaértékek halmaza között. Az EU+ állam gyakorlatától függően a fizikai fejlettség értékelése tartalmazhat egy általános fizikai vizsgálatot, amely leírja azokat az állapotokat, amelyek befolyással lehetnek az érés gyorsaságára ⁽⁵⁶⁾.

Ha magában foglalja a szexuális érettség látható jeleinek mérését és értékelését, az eljárást **a szexuális érettség vizsgálatának** is nevezik.

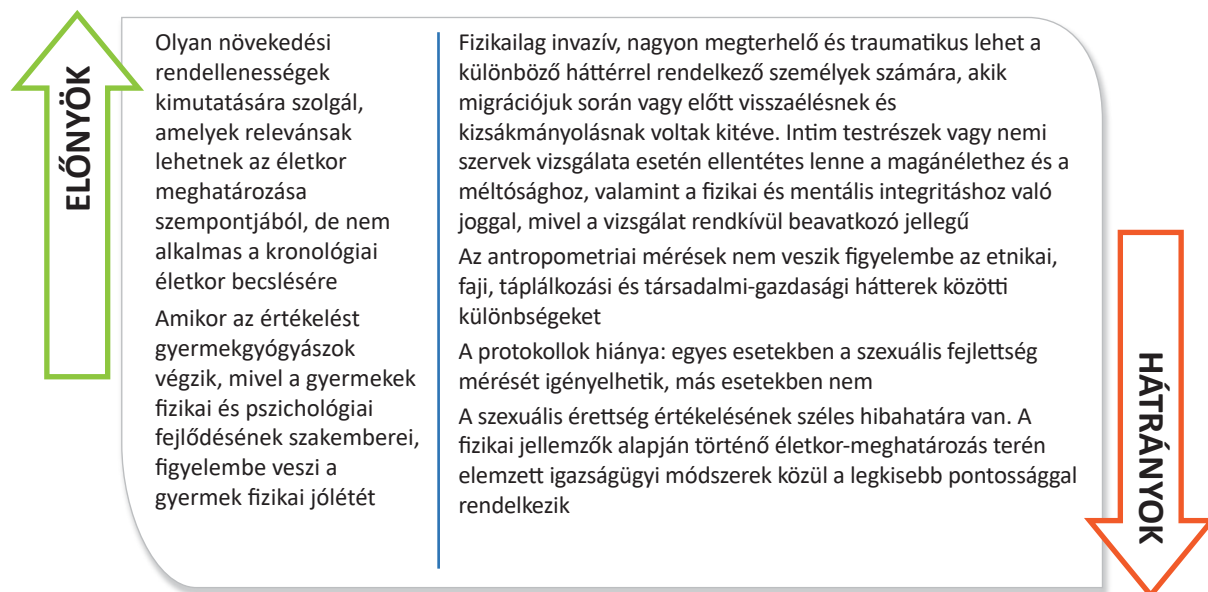
- A fiúknál a vizsgálat alapját a pénisz és a herék fejlődése, a szeméremszőrzet, a hónaljzsőrzet, a szakáll növekedése és az ádámcsutka képezi.
- A lányoknál a vizsgálat középpontjában a mellfejlődés, a szeméremszőrzet, a hónaljzsőrzet és a csípő alakja áll. A lányok átlagosan 16 éves korukban érik el a teljes szexuális érettséget, a fiúk pedig 17 évesen ⁽⁵⁷⁾.

Az adott EU+ államban alkalmazott gyakorlattól és vizsgálatoktól függően a gyermekorvoson kívül más orvosok, például nőgyógyászok is bevonhatók.

i Amint azt a végleges ajánlások és a jelen iránymutatások is tükrözik, az EASO úgy véli, hogy semmilyen körülmények között sem alkalmazható semmiféle meztelenséget magában foglaló vagy a nemi szerveket szexuális érettség szempontjából vizsgáló módszer.

⁽⁵⁶⁾ További információ: UNICEF: *Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography* (2011); SCEP: *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe* (2012); Norwegian Computing Centre: *Age estimation in youths and young adults* (2012); Professor Sir Al Aynsley-Green Kt.: *The assessment of age in undocumented migrants* (2011).

⁽⁵⁷⁾ További információ: SCEP: *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe* (2012); UNICEF: *Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography*; Schmeling et al.: *Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults in Forensic medicine — From old problems to new challenges* (2011); Schmeling et al.: *Age estimation of unaccompanied minors — 1. rész. General considerations Forensic Science International*, (2006). A Royal College of Paediatrics and Child Health azt a következtetést vonta le, hogy általánosságban nem lehet ténylegesen előre jelezni az egyén életkorát egyetlen antropometriai mérésből sem, és ezért nem is szabad megpróbálni (The King's Fund and the Royal College of Paediatrics and Child Health, 1999:40).

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

11 EU+ állam megerősítette a fizikai fejlettségi értékelés alkalmazását a kérelmező életkorának becsléséhez. 7 EU+ állam alkalmazza a szexuális érettség értékelését a kérelmező életkorának meghatározásához.

További információk a kiadvány 4. mellékletében található.

C. Orvosi módszerek (sugárzás használatával)

1. Röntgensugárzás

A röntgensugárzás, más néven „radiográfia”, korlátozott sugárzást (elektromágneses hullámokat) bocsajt ki, hogy a test belsejéről képeket készítsen különböző fekete-fehér árnyalatokban. Ez azért van, mert a különböző szövetek különböző mennyiségű sugárzást nyelnek el. A csontokban lévő kalcium nyeli el a legjobban a röntgensugarat, ezért a csontok fehéreknek látszanak. A zsír és más lágy szövetek kevésbé nyelik el a sugarakat, és ezért szürkének tűnnek. A levegő nyeli el a legkevésbé, így a tüdő feketének látszik.

A csontrendszer korát a csontok fejlődési stádiumából határozzák meg. Ezek a vizsgálatok a specifikus csontok összenövéséből/éréséből megbecsülik a fejlődési szakaszokat. A fő röntgensugárzásos módszerek közé tartozik a kéztöröntgen, a kulcscsontröntgen, a fogászati röntgen és a csípőröntgen. Bár sok EU+ állam használja ezeket a módszereket, nem alkalmazzák őket ugyanúgy, és gyakran különböző kombinációkat és/vagy sorrendet használnak. A gyakorlatok e sokfélesége főként annak köszönhető, hogy az életkor-meghatározási eljárásokat nagyrészt a nemzeti jogszabályok határozzák meg, az eljárásokat pedig a nemzeti ítélkezési gyakorlat alakítja ki.

Kéztöröntgen (kézfej/csukló)

A csontelemek formájának és méretének elemzéséből és az epifiziscsontosodás mértékének a kézfejről készült röntgenfelvételeken keresztül történő értékeléséből áll. A képet összehasonlítják

- egy radiográfiai atlaszsal, amely az adott életkorra és nemre vonatkozóan szabványképeket tartalmaz, amelyek segítségével meghatározzák a fejlődési szakaszt. Ennek a megközelítésnek a referenciaszabványa Greulich és Pyle atlasza. A módszer egy 1935-ös tanulmány eredménye, melynek célja a csontváz érettségének felmérése volt, nem pedig az életkor meghatározása, és nem vette figyelembe a fajok közötti és a társadalmi-gazdasági különbségeket.

- (b) Az „egyetlen csont módszer” során az egyes csontok érettségi szintjét határozzák meg, majd kombinálják őket az általános érettségi szakasz kiszámításához. Ennek a megközelítésnek a fő referenciája a Tanner-Whitehouse megközelítés, amelynek három kiadása van. A második kiadás a csontrendszer érettségének vizsgálatán és a felnőtt magasságának előrejelzésén alapul. A kézfejen lévő 20 csont mindegyikét egyenként hasonlítják össze az adott csont fejlődésével kapcsolatos képsorozattal. A referenciaszabványokat az 1950-es és 1960-as években határozták meg. Átlagosan a kéztőcsontok csontrendszeri fejlődése a lányoknál 17 éves korban és a fiúknál 18 éves korban fejeződik be⁽⁵⁸⁾.

Míg az etnikai származás nem gyakorol figyelemre méltó hatást a csontképződésre, a társadalmi-gazdasági helyzet kulcsfontosságú tényező, amely befolyásolja a csontképződés sebességét. A magas társadalmi-gazdasági helyzet felgyorsítja a csontképződés mértékét, míg az alacsony társadalmi-gazdasági státusz késlelteti. Következésképpen az alacsonyabb társadalmi-gazdasági státuszú személyekre vonatkozó röntgenszabványok alkalmazása alulbecsüli egy személy életkorát. Ez elfogadhatónak tekinthető, mivel nem lenne káros hatással a vizsgált személyre⁽⁵⁹⁾.

Kulcscsontröntgen

Ez a módszer a kulcscsont összenövésének vizsgálatát foglalja magában. Ahhoz, hogy egy személyt felnőttként lehessen meghatározni, az egyén mindkét kulcscsontjának összenőttnek kell lennie. A hagyományos osztályozási rendszerek négy fejlődési szakaszt különböztetnek meg; az utolsó szakasz két további szakaszra oszlik. (Ha az összenövés befejeződött és a heg látható, akkor a nők esetében feltételezhető, hogy a személy legalább 20 éves, férfiak esetében pedig legalább 21 éves.) A kulcscsont teljes összenövését heg nélkül legkorábban mindkét nemnél 26 évesen észlelték⁽⁶⁰⁾.

Fogászati röntgen

Ez a módszer magában foglalja a fogak röntgenfelvételének (*orthopantomogram*) tanulmányozását. A csontrendszer fejlődését a gyermekkori növekedés során a fogak áttörésének és szerkezetének egymást követő változásain keresztül mérjük. 16-20 éves korig a harmadik nagyőrlő- vagy bölcsességfogak kivételével minden fog teljes mértékben kifejlődött. Ebben a szakaszban az utóbbi a fejlődő korona és a gyökér széles skáláját mutatja.

A két fő módszer a következő:

- (a) Gleiser és Hunt (1955)⁽⁶¹⁾ a fogfejlődést 15 szakaszban írja le.
(b) Demirjian (1973)⁽⁶²⁾ nyolc szakaszra osztja a fogfejlődést, ahol a fogak növekedésének minden egyes fázisa statisztikai modell szerint kapott pontszámot⁽⁶³⁾.

A harmadik nagyőrlőfogak áttörését és mineralizációját tekintve bizonyítható, hogy a fekete-afrikaiak gyorsabban fejlődnek az európaiakhoz képest; ezzel szemben az ázsiaiak esetében a fejlődés relatív késedelme figyelhető meg. Emiatt népszerűspecifikus referenciatanulmányokat kell használni a harmadik nagyőrlőfogak fejlődésének értékelésére az életkor-meghatározás gyakorlatában⁽⁶⁴⁾.

⁽⁵⁸⁾ További információ: Tanner, J.M. et al.: Reliability and validity of computer-assisted estimates of Tanner-Whitehouse skeletal maturity (CASAS): comparison with the manual method, *Karger*, (1994), Vol. 42, No 6; Frisch, H. et al.: Computer-aided estimation of skeletal age and comparison with bone age evaluations by the method of Greulich-Pyle and Tanner-Whitehouse, *Pediatric Radiology*, (1996), Vol. 26, Issue 3, 226–231. o.; Gertych, A. et al.: Bone age assessment of children using a digital hand atlas, *Computerised Medical Imaging and Graphics*, (2007), Vol. 31, Issues 4-5, 322–331. o.

⁽⁵⁹⁾ Schmeling, A., Garamendi, P.M., Prieto, J.L., Landa, M. I.: *Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults*, in *Forensic medicine – From old problems to new challenges*, Professor Duarte Nuno Vieira (Ed.): *InTech*, (2011).

⁽⁶⁰⁾ További információ: Schmeling, A. et al.: Studies on the time-frame for ossification of the medial clavicular epiphyseal cartilage in conventional radiography, *International Journal of Legal Medicine*, (2004), Vol. 118, Issue 1, 5–8. o.

⁽⁶¹⁾ Gleiser, I., Hunt, E. E.: The permanent mandibular first molar: its calcification, eruption and decay, *Am. J. Phys. Anthropol.*, (1955), Vol. 13, 253–283. o., doi:10.1002/ajpa.1330130206

⁽⁶²⁾ Demirjian, A., Goldstein, H., Tanner, J. M.: *A new system of dental age assessment*, *Human Biology*, (1973), Vol. 45, No 2, 211–227. o.

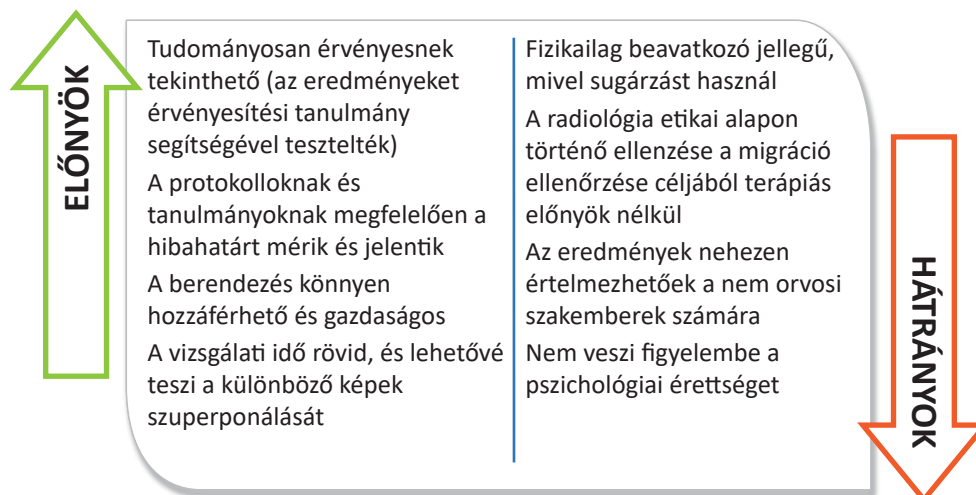
⁽⁶³⁾ További információ: (Eid, R. M. R. et al n.d.): Assessment of dental maturity of Brazilian children age 6 to 14 years using Demirjian's method, *Int J Paediatr Dent*, (2002), Vol. 12, No 6, 423–428. o.; Liversidge, H.M.: The assessment and interpretation of Demirjian, Goldstein and Tanner's dental maturity, *Ann Hum Biol.*, (2012), Vol. 39, Issue 5, 412–431. o., doi:10.3109/03014460.2012.716080.

⁽⁶⁴⁾ Olze, A., Schmeling, A., Taniguchi, M., Maeda, H., van Niekerk, P., Wernecke, K-D., Geserick, G.: Forensic age estimation in living subjects: the ethnic factor in wisdom tooth mineralization, *Int J Legal Med*, (2004), Vol. 118, 170–173. o.; Olze, A., van Niekerk, P., Ishikawa, T., Zhu, B.L., Schulz, R., Maeda, H., Schmeling, A.; Comparative study on the effect of ethnicity on wisdom tooth eruption, *Int J Legal Med*, (2007), Vol. 121, 445–448. o.

Sokfélesége ellenére a különböző tanulmányok azt állították, hogy a harmadik nagyírlőfog fejlődése valószínűleg a legjobb módja annak, hogy megkülönböztessék a felnőtteket és a gyermekeket, és az egyik legelterjedtebb életkor-meghatározási eljárásnak kellene lennie a késő tizenéves egyének esetén.

Medenceröntgen

Mivel a csontok elhelyezkedése megváltozik, amikor egy személy a felnőttkorhoz közelít ⁽⁶⁵⁾, a csontrendszer korát a medence bizonyos csontjainak megjelenésével is meg lehet határozni.

Az EU+ államok gyakorlatának legfontosabb megállapításai

Az orvosi vizsgálatok körében az EU+ államok leggyakrabban a kéztöröntgent használják. 23 válaszadó megerősítette a módszer használatát a területén.

Másodszor, a válaszadók körében a fogászati röntgen is igen gyakori, 19 pozitív válasz érkezett.

Harmadszor, 12 EU+ állam alkalmaz kulcscsont-röntgent.

Végül, 12 EU+ állam alternatív módszerként néha alkalmazza a medenceröntgent.

Gyakorlati példák

FI – A kérelmező életkorának megállapítását rendőrség, a határőrség vagy a finn bevándorlási hivatal kérésére a Helsinki Egyetem Törvényszéki Orvostudományi Intézete végzi. Az alkalmazott módszerek a fogászati vizsgálat, a kéztöröntgen és a fogászati röntgen. Két szakértőnek közös értékelést kell készítenie. A szakértők közül legalább az egyik a Helsinki Egyetem Törvényszéki Orvostudományi Tanszékének alkalmazottja. Szakértő lehet egy jóváhagyott orvos vagy a szükséges szakértelemmel rendelkező jóváhagyott fogorvos.

NL – Az orvosi életkor-meghatározás nem próbálja megállapítani a kérelmező életkorát, hanem csak a felnőttkor és a lehetséges kiskorúság megkülönböztetésére szolgál. Ennek fényében kéz-/csuklóröntgen elemzésére kerül sor. Ha a csukló összenövése nem teljes, a vizsgálat véget ér, és a kérelmező kiskorúnak minősül. Ha teljesen összenőtt, további (három) kulcscsont-röntgent készítenek. Két független radiológusnak külön-külön kell arra a következtetésre jutnia, hogy mindkét kulcscsont összenőtt. Egy további szakértő (igazságügyi antropológus), mindkét radiológus következtetésének összegyűjtése után,

⁽⁶⁵⁾ További információ: Schmeling, A. et al.: Age estimation of unaccompanied minors — 1. rész. General considerations', *Forensic Science International*, (2006); Schmidt, S. et al.: Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals, *International Journal of Legal Medicine*, (2011).

az eredmények alapján dönt. Ha az eredmények nem egyértelműek vagy a radiológusok jelentéseiben véleménykülönbségeket találnak, a kérelmező kiskorúnak minősül. A határozat fellebbezhető.

Néhány további megfontolás

Az MRI, a röntgen és a számítógépes tomográfia (CT/CAT) a csontnövekedés képének rögzítésére használt különböző technikák. Ezeket a képeket összehasonlítják a referenciatanulmányokkal, hogy megállapítsák a növekedés fejlődésének szakaszát, amelyet a kép megfelel ennek a növekedési stádiumnak az életkorának.

MRI vagy MR

- Egy erős mágneset, valamint fejlett számítógépes rendszert és rádióhullámokat használ, hogy pontos, részletes képeket készítsen a szervekről és szövetekről, csontokról és egyéb testen belüli struktúrákról. A keresztmetszeti képalkotáshoz az MRI mágneses térerősséget és rádiófrekvenciákat használ.
- Alkalmas szervekre, lágy szövetekre és belső szerkezetekre.
- Sugárzásmentes.

Röntgen

- A röntgen korlátozott mennyiségű sugárzást használ, amely áthalad a testen, hogy egyetlen képet kapjon a vizsgált személy anatómiájáról.
- A sűrű tárgyak, például a csontok, blokkolják a sugárzást, és fehérnek látszanak a röntgenképen.
- Sugárzást igénylő módszer.

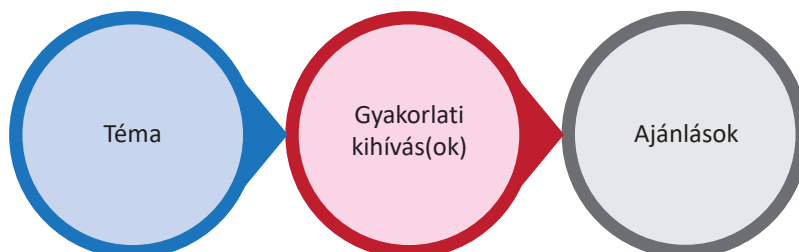
CT/CAT

- Vizsgálat, amely egyesíti a röntgensugárzást a számítógépekkel 360 fokos keresztmetszeti nézetekkel a test különböző röntgenfelvételein keresztül.
- Képes csont, lágy szövet és véredények egyaránt alkalmasak. Ez biztosítja a radiológus számára a csontos szerkezetek vagy sérülések részleteit. A sugárterhelés miatt a CT nem ajánlott terhes nők vagy gyermekek számára, kivéve ha az feltétlenül szükséges.

Egy másik fontos tényező, amelyet a röntgenfelvételek vagy az MRI-képek számítógépes értelmezésének legújabb fejlesztései jelentenek. Ennek a szoftvernek az a célja, hogy csökkentsék a megfigyelő és a megfigyelők közötti eltérést (az úgynevezett inter-rater), így ugyanazt a képet ugyanolyan módon osztályozzák a lehetséges megfigyelők ellenére (ugyanaz a megfigyelő ugyanazt a képet értékeli különböző időpontokban) vagy megfigyelők (különböző megfigyelők, akik ugyanazt a képet értékelik) hibák.

5. fejezet Végleges ajánlások

A végleges ajánlások nem a 2. és 3. fejezetben szereplő eljárási garanciákkal kapcsolatos útmutatást foglalják össze, hanem konkrét választ adnak az életkor-meghatározási eljárás által felvetett gyakorlati kihívásokra. Ennek fényében az ajánlások az általuk megválaszolandó témakörök és gyakorlati kihívások szerint, a következőképpen vannak csoportosítva:

Az EASO legfontosabb ajánlásai

A.	Téma	A gyermek mindenk felett álló érdekének gyakorlati végrehajtása
	Gyakorlati kihívás	Az elv szabálytalan végrehajtása az EU+ államok területén
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> El kell végezni a gyermek mindenkfelett álló érdekének vizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy a tervezett életkor-meghatározási eljárás összeegyeztethető legyen a kérelmező egyedi körülményeivel, és hogy a várt eredmény a eljárás szempontjából előnyös legyen, és ne legyen káros hatással a gyermekekre. A gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálata ellenőrzi, hogy az összes biztosítékot alkalmazzák-e, és hogy a gyermek mindenk felett álló érdekének elvét betartják-e: <ul style="list-style-type: none"> képzett, független képviselőt és/vagy gyámot neveztek ki, hogy a gyermek mindenk felett álló érdekében járjon el és a jogképességét gyakorolja; az eljárások gyermekbarátok, és azokat képzett szakemberek végzik; a kérelmező az életkorának megfelelően kap rendszeres tájékoztatást az eljárásról, valamint annak következményeiről és a megtagadáshoz való jogról, amelyet egyszerű magyarázattal és kulturális szempontból érzékeny módon biztosítanak számára – felügyelet mellett kulturális közvetítés is hasznos lehet; a kérelmező véleményeit összegyűjtik és figyelembe veszik életkorának és érettségének megfelelően; a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazzák az eljárás előtt, alatt és után addig, amíg meg nem állapítják a végleges eredményeket; legalább az orvosi vizsgálatokra vonatkozóan megszerzik a kérelmező tájékoztatáson alapuló beleegyezését, tiszteletben tartják az orvosi vizsgálatok megtagadásának jogát, és megvizsgálják a megtagadás indokait; különösen ajánlott, hogy a beleegyezést a gyermektől és adott esetben a képviselőtől megszerezzék és dokumentálják (írásban és minden egyéb bizonyíték formájában); titoktartás, adatvédelem és biztonság figyelembevétele megtörtént; a legkevésbé beavatkozó jellegű módszert választják annak biztosítására, hogy fokozatos végrehajtás mellett a legkevésbé beavatkozó jellegű eljárást alkalmazzák; a legpontosabb módszer kerül kiválasztásra, és a hibahatárt dokumentálják; rendelkezésre áll hatékony jogorvoslat.

B.	Téma	Az életkor meghatározásának indoka/szükségessége
	Gyakorlati kihívás	Az életkor-meghatározás szükségességét komoly kétségek alapján indokolni kell és alá kell támasztani
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az életkor meghatározását nem lehet rutinszerű gyakorlatként elvégezni. Az adott életkor-meghatározási eljárás szükségességét és előnyeit meg kell vizsgálni és dokumentálni kell. 2. Az összes rendelkezésre álló információforrást ki kell meríteni, mielőtt eldöntenék, hogy elvégzik-e az életkor-meghatározást. 3. Minden bizonyítékot a tényezők szélesebb körével (fizikai, pszichológiai, fejlődési, környezeti és kulturális tényezők, nem) együtt kell figyelembe venni, a későbbi életkor-meghatározás szükségességének elkerülése érdekében. 4. Ha kétség merül fel a kérelmező életkorával kapcsolatban, gyermeknek kell tekinteni (kétség esetén a kérelmező javára döntés elve). 5. Az életkor-meghatározás pénzügyi költségeit nem a kérelmezők viselik.
C	Téma	Képzett szakemberek
	Gyakorlati kihívás	Az életkor-meghatározásra való specializáció nem mindig lehetséges
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. A szakembereknek szakértelemmel kell rendelkezniük nemcsak az érintett módszer területén, hanem annak az életkor-meghatározásra való konkrét alkalmazása terén is. A szakembereknek folyamatos képzésben kell részesülniük a módszer legújabb fejleményeit, a gyermekek jogait és a nemi és kulturális szempontból érzékeny módon végzett vizsgálatok lefolytatását illetően. 2. A vitatott esetekben a vizsgálatot végző személyek továbbküldhetik az ügyet a felügyelőnek vagy a koordináló és multidiszciplináris testületnek. 3. Az életkor meghatározásáért felelős munkatársaknak megfelelő képzésben kell részesülniük, hogy megértsék az eredményeket és azok hibahatárait.
D.	Téma	A beavatkozás jellege
	Gyakorlati kihívás	Nincs konszenzus a különböző módszerek beavatkozási jellegével kapcsolatban Néhány alkalmazott módszer fizikailag vagy pszichológiailag beavatkozó jellegű
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Először a meglévő bizonyítékokat kell elemezni, és csak azután dönteni a további életkor-meghatározás elvégzéséről. 2. Amennyiben az életkor-meghatározást szükségesnek ítélték, először a nem orvosi módszereket kell előnyben részesíteni, és csak ezt követően alkalmazni az orvosi módszereket, ha továbbra is kétségek állnak fenn. Ilyen esetekben először a sugárzást nem igénylő módszereket kell alkalmazni; az egyéb, sugárzást igénylő módszereket csak végső eszközként szabad fontolóra venni. 3. A módszereket az egyedi eset sajátos körülményei vagy szükségletei szerint kell kiválasztani (nem, feltételezett életkor) és az eljárásnak tiszteletben kell tartania a gyermek etnikai és kulturális háttérét. 4. Az életkor meghatározása céljából semmiféle meztelenséget vagy a nemi szervek vagy intim részek vizsgálatát, megfigyelését vagy mérését magában foglaló módszer nem alkalmazható.

E.	Téma	A módszerek és/vagy az eljárás pontossága
	Gyakorlati kihívás	Jelenleg egyik módszer sem képes a személy pontos életkorát meghatározni A hibahatár dokumentálása és értelmezése
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Amint a kérelmező életkorával kapcsolatban kétség merül fel, a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét kell alkalmazni és a kérelmezőt gyermeknek kell tekinteni addig, ameddig végleges eredmény nem születik. 2. Számításba kell venni a pszichológiai és fizikai fejlődés különböző aspektusait a pontosság növelése érdekében, hogy a döntés szélesebb körű bizonyítékokon alapuljon. 3. A szakképzett és tapasztalt szakembereknek rendszeresen tanúbizonytságot kell tenniük szakértelmükről, és speciális képzettséggel kell rendelkezniük a kulturális sokféleség és a gyermekek sajátos szükségletei terén. 4. Amennyiben lehetséges, a nehéz ügyeket tovább kell küldeni az illetékes központoknak további egyeztetés céljából. 5. A kérelmező bevallott életkorát el kell fogadni, ha az az életkor-meghatározás során megállapított korosztályba esik. Ellenkező esetben a korosztályon belül mért legalacsonyabb életkort kell eredményként kiválasztani. 6. A hibahatárt el kell ismerni, és a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét kell alkalmazni. 7. A hibahatárt dokumentálni kell, és bele kell foglalni az eredménybe, és erről érthetően tájékoztatni kell az eljáró hatóságot.
F.	Téma	Multidiszciplináris és holisztikus megközelítés
	Gyakorlati kihívás	A multidiszciplináris és holisztikus megközelítést nem alkalmazzák széles körben
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Számításba kell venni a pszichológiai és fizikai fejlődés különböző aspektusait a pontosság növelése érdekében, hogy a döntés szélesebb körű bizonyítékokon alapuljon. 2. A szakértők bevonása a fejlődés különböző aspektsaiba és a koruk saját szakterületükön történő értékelésébe. 3. A többszörös szakterülettel rendelkező szakértői testület megkötésén alapuló döntést több módszer alkalmazásával kell megalapozni. 4. Koordinációs mechanizmusokat kell bevezetni a multidiszciplináris megközelítés gyakorlati megvalósításához.
G.	Téma	Ugyanazon kérelmező ismétlődő vizsgálata a különböző EU+ államokban
	Gyakorlati kihívás	A más EU+ államban végzett életkor-meghatározásokat nem mindig ismerik el
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ha rendelkezésre áll, különösen a dublini esetekben, el kell ismerni a többi EU+ állam által végzett életkor-meghatározások eredményeit annak érdekében, hogy elkerüljék a felesleges értékeléseket. 2. A másik EU+ államba küldött, életkorra vonatkozó információknak teljes körűnek kell lennie, beleértve az alkalmazott módszerek és a végeredményhez vezető érvelésre való hivatkozásokat.

H.	Téma	Az életkor-meghatározási eljárás megtagadása
	Gyakorlati kihívás	Annak kockázata, hogy a kérelmezőt automatikusan felnőttnek tekintik
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meg kell vizsgálni a megtagadás indokait, és ha lehetséges, az életkor-meghatározást úgy kell átalakítani, hogy az a beleegyezést lehetővé tegye. 2. A megtagadás nem eredményezheti automatikusan azt, hogy a kérelmezőt felnőttnek tekintik.
I.	Téma	Hatékony jogorvoslat
	Gyakorlati kihívás	Az életkor-meghatározások eredményei nem mindig kerülnek adminisztratív/bíróági felülvizsgálatra
	Az EASO ajánlása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az életkor-meghatározásra vonatkozó döntést a nemzetközi védelmi kérelemről szóló határozat meghozatala előtt kell kiadni, mivel a kérelmező felnőtként vagy gyermekként való figyelembevétele befolyásolhatja a menekültügyi eljárást. 2. Az ilyen határozatot adminisztratív/bíróági felülvizsgálatnak kell alávetni.

1. melléklet Szójegyzék

E szójegyzék célja, hogy megkönnyítse az életkor-meghatározási eljárások használt legrelevánsabb kifejezések azonosítását és/vagy azok közös megértésének kialakítását. Ezenkívül magában foglalja azokat a kifejezéseket is, amelyek az útmutatóban említésre kerülnek, de azokat nem vizsgálják tovább a kiadványban (a gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározása, bizonyítási teher stb.). A szójegyzékben összeállított fogalom meghatározások célja, hogy referenciaértékként szolgáljanak az életkor-meghatározás terén érintett szereplők számára (pl. az EU+ államok politikai döntéshozói, a vizsgálatokat végző szakértők, a tisztviselők, az eredményeket értékelő szakértői testület és az egyéb szakemberek számára).

Fogalom	Meghatározás	Forrás
Pontosság	<p>A minőség vagy állapot szintjén megnyilvánuló helyesség vagy hibátlanság.</p> <p>Annak mértéke, hogy a mérés vagy a mérésen alapuló becslés mennyire tükrözi a mért jellemző valódi értékét.</p> <p>További információk</p> <p>Nincs olyan életkor-meghatározási módszer, amely pontos eredményekkel szolgálna az egyén kronológiai életkorára vonatkozóan. Ezért az előnyben részesített kifejezés az életkor-meghatározás, és nem pedig az életkor-megállapítás.</p> <p>Az életkor meghatározásának módszereiként használt orvosi vizsgálatok kontextusában a referenciatanulmányoknak meg kell felelniük bizonyos követelményeknek, hogy azokat pontosnak lehessen tekinteni:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő mintaméret, – a tesztalanyok ellenőrzött életkora, – egységes életkor szerinti megoszlás, – nemek szerinti elválasztás, – a vizsgálat időpontjának részletei, – a vizsgált jellemzők egyértelmű meghatározása, – a módszertan pontos leírása, – adatok a referencianépességről a genetikai–földrajzi származáshoz képest, – társadalmi-gazdasági státusz, egészségi állapot, – adatok a csoportméretről, az átlagértékről vagy a középértékről és az eltérés mértékéről mindegyik esetében – a tanulmányozott jellemzők. 	<p>Oxford online szótár</p> <p>Orvosi online szótár</p> <p>Schmeling et al., 2011.</p>

Fogalom	Meghatározás	Forrás
Életkor	<p>Az az időtartam, ameddig egy személy él, vagy egy dolog létezik.</p> <p>Kiegészítő információk: ennek az eszköznek az alkalmazásában a életkor a gyermek identitásának alapvető eleme, mivel az egyezmény a gyermekek jogairól a gyermekkor az életkor alapján határozza meg.</p> <p>A kronológiai életkort a személy születésének időpontjától számítják évben, hónapban és napban.</p> <p>A biológiai életkort az egyén jelenlegi pozíciója határozza meg a potenciális élettartama tekintetében, ami azt jelenti, hogy az egyén fiatalabbnak vagy idősebbnek tűnhet, mint a kronológiai életkora.</p> <p>A szociális életkort az egyén szerepei, felelősségei és szokásai határozzák meg annak a társadalomnak a többi tagjához képest, amelynek tagja. Ezért az egyén idősebb vagy fiatalabb lehet attól függően, hogy milyen mértékben tanúsítja az adott társadalom vagy kultúra által várt életkori magatartást.</p> <p>A pszichológiai életkort az egyének azon viselkedésbeli képessége határozza meg, hogy mennyire tud alkalmazkodni a változó igényekhez, és magában foglalja a memória, a tanulás, az intelligencia, a készségek, az érzések, a motivációk és az érzelmek adaptív képességeinek alkalmazását a viselkedéskontroll és az önszabályozás gyakorlásához.</p>	<p>Oxford online dictionary/age Settersen et al., 1997:240</p> <p>Smith, T. és Brownlees, L., Unicef, 2011, 7–8. o.</p>
Az életkor meghatározása	<p>Az az eljárás, amely során a hatóságok megpróbálják megbecsülni egy személy kronológiai életkorát vagy korosztályát, annak megállapítása céljából, hogy az adott egyén felnőtt- vagy gyermekkorú-e.</p>	<p>ENSZ, Gyermekjogi Bizottság, 6. sz. átfogó kommentár Az EMH szótára</p>
A büntetőjogi felelősség (alsó) korhatára	<p>Olyan legalacsonyabb életkor, amelyen alul a gyermekkel szemben bűncselekmény elkövetésének vélelme kizárt.</p>	<p>A CRC 40. cikkének (3) bekezdése</p>
Kétség esetén a kérelmező javára döntés	<p>Olyan jogi elv, amely lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy bizonytalanság esetén lényeges tényekként fogadják el/feltételezzék a kérelmező nyilatkozatait, kivéve, ha bebizonyítják annak ellenkezőjét.</p> <p>Ha fennáll annak a lehetősége, hogy az egyén gyermek, akként kell kezelni őt.</p> <p>Amennyiben az életkor-meghatározás után is maradnak fenn kétségek a kérelmező életkora felől, a tagállamok feltételezik, hogy a kérelmező kiskorú.</p>	<p>Az EASO meghatározása ENSZ, Gyermekjogi Bizottság, 6. sz. átfogó kommentár: Az APD 25. cikkének (5) bekezdése</p>

Fogalom	Meghatározás	Forrás
<p>A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata (BIA)</p>	<p>a) Egyedi tevékenység, amelyet minden egyes esetben el kell végezni az adott gyermekek vagy gyermekek csoportja vagy általában a gyermekek sajátos körülményeinek figyelembevételével. Ezek a körülmények az érintett gyermek vagy gyermekek egyedi jellemzőire vonatkoznak.</p> <p>b) Az adott gyermek vagy gyermekcsoport konkrét helyzetében történő döntéshozatalhoz szükséges összes elem kiértékeléséből és kiegyensúlyozásából áll.</p> <p>c) Folyamatos eljárás az arra vonatkozó döntések meghozatalával kapcsolatban, hogy milyen azonnali intézkedések szolgálják a gyermek mindenek felett álló érdekét, pl. védelmi és gondozási beavatkozások. Holisztikus eljárás, amelyet megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkező szakemberek végeznek.</p> <p>További információk</p> <p>Az EU menekültügyi vívmányainak megfelelően a tagállam a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata során különösen figyelembe veszi a következőket:</p> <p>a) a családegyesítés lehetőségei;</p> <p>b) a kiskorú jóléte és szociális fejlődése, különös figyelmet szentelve a kiskorú háttérének;</p> <p>c) biztonsági megfontolások, különösen ha fennáll a veszélye annak, hogy a kiskorú emberkereskedelem áldozatává válik;</p> <p>d) a kiskorú véleménye, életkorának és érettségi fokának megfelelően.</p> <p>„A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata” (BIA) és „a gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározása” (BID) fogalmak ugyanannak a eljárásnak a részét képezik, amely elvben a kísérő nélküli vagy felnőtt hozzátartozóitól elszakított gyermek felfedezése után kezdődik, és akkor ér véget, amikor a gyermek problémájára (felnőtt hozzátartozóitól való elszakítás, származási országából vagy szokásos tartózkodási helyéről való elmozdítás) tartós megoldást találtak.</p>	<p>a) és b) bekezdés, UNCRC, 14. sz. általános megjegyzés, 2013</p> <p>c) UNHCR, Épségben és biztonságban</p> <p>Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, 6. sz. átfogó kommentár, (31) bekezdés</p> <p>A CRC 3. cikke és 3. cikkének (1) bekezdése</p> <p>Az RCD (9) és (22) preambulumbekkezdése, 2. cikkének j) pontja és 23. cikkének (2) bekezdése</p> <p>Az APD (33) preambulumbekkezdése és 25. cikkének (6) bekezdése</p> <p>A QD (18), (19) és (38) preambulumbekkezdése, valamint 20. cikkének (5) bekezdése és 31. cikke</p> <p>Az Eurodac-rendelet (35) preambulumbekkezdése</p> <p>A dublini rendelet (13) preambulumbekkezdése és 6. cikke</p> <p>Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikke</p>
<p>A gyermek mindenek felett álló érdeke</p>	<p>a) hármas fogalom: alanyi jog, jogértelmezési alapelv és eljárási szabály, amelynek célja, hogy a gyermek teljes mértékben és hatékonyan gyakorolhasson minden, a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezményben elismert jogot, valamint hogy biztosítsa a gyermek holisztikus fejlődését;</p> <p>b) a gyermek jólétét biztosítja: szélesebb értelemben véve ez magában foglalja az alapvető anyagi, fizikai, oktatási és érzelmi szükségleteiket, valamint a szeretetre és a biztonságra vonatkozó igényeiket.</p>	<p>a) UNCRC, 14. számú átfogó kommentár, 2013</p> <p>b) UNHCR, Guidelines on Determining the Best Interests of the Child</p>

Fogalom	Meghatározás	Forrás
A gyermek mindenképp felett álló érdekének meghatározása (BID)	Hivatalos eljárás szigorú eljárási biztosítékokkal, amelyet azért alakítottak ki, hogy meghatározza a gyermek mindenképp felett álló érdekét a gyermeket érintő különösen fontos döntések szempontjából, amelynek alapvető hatása lesz a gyermek jövőjére (azaz a tartós megoldásokra), ideértve a tartós megoldások azonosítását. A döntés jelentősége miatt a gyermek mindenképp felett álló érdekének meghatározásához részletes információkra van szükség, amelyeket a gyermek mindenképp felett álló érdekével kapcsolatban lefolytatott eljárás során gyűjtöttek össze.	UNCRC, 14. számú átfogó kommentár , 2013l UNHCR, Épésben és biztonságban
Bizonyítási teher és alátámasztási kötelezettség	A nemzetközi védelem kontextusában a bizonyítási teher fogalma magában foglalja egyrészt a kérelmező azon kötelezettségét, hogy alátámassza a kérelmét, másrészt a menekültügyi hatóságra háruló vizsgálati kötelezettséget. Ebben az értelemben közös bizonyítási teherről van szó, és mindkét elem az együttműködés elvére támaszkodik. Az egyéni és környezeti körülmények függvényében a hatóság nagyobb vizsgálati terhet vállalhat magára.	EASO Bizonyítékok értékelése modul Az APD (25) preambulumbekzdése, 12. cikkének a) pontja, 13. cikkének a) pontja és 25. cikkének (5) bekezdése, a QD 4. cikkének (1) bekezdése
	További információk Bár a felnőttek követelése esetében a bizonyítási teher általában megoszlik a vizsgálatot végző személy és a kérelmező között, szükség lehet arra, hogy a vizsgálatot végző személy nagyobb bizonyítási terhet vállaljon a gyermekek követelése esetén, különösen, ha az érintett gyermek kísérő nélküli. Ha az ügy tényállását nem lehet megállapítani és/vagy a gyermek nem tudja teljes mértékben megfogalmazni követelését, a vizsgálatot végző személynek minden ismert körülmény alapján kell döntést hoznia, amely a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének liberális alkalmazását kívánhatja meg. Hasonlóképpen, a gyermek számára biztosítani kell a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét, ha aggályok merülnek fel a követelése valamely részének hitelességével kapcsolatban.	UNHCR: Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims, 1998. december 16. Lásd még: UNHCR, The Heart of the Matter — Assessing Credibility when Children Apply for Asylum in the European Union (A kérdés érzelmi lényege: a szavahihetőség értékelése gyermekek menedék iránti kérelmei esetén az Európai Unióban), 2014
Gyermek/kiskorú	a 18. életévét be nem töltött személy	Az ATD 2. cikkének (6) bekezdése, az RCD 2. cikkének d) pontja, az APD 2. cikkének l) pontja, a QD 2. cikkének k) pontja A III. dublini rendelet 2. cikkének i) pontja Az FRD 2. cikkének f) pontja Az ENSZ egyezmény a gyermekek jogairól (UNCRC) 1. cikke alapján, 1989
A származási országra vonatkozó információk (COI)	A tagállamok hatóságai által a nemzetközi védelem kérelmezőinek származási országaiban (és adott esetben azokban az országokban, amelyeken áthaladtak) a társadalmi-politikai helyzet elemzéséhez használt információk, amelyet egyéni alapon végeznek a nemzetközi védelem kérelmének vizsgálata során.	Az EASO származásiországinformációs jelentésének módszertana Az EMH szótára

Fogalom	Meghatározás	Forrás
Számított (axiális) tomográfia (CT/CTA)	Olyan képalkotó eljárás, amely speciális röntgenberendezés segítségével részletes képeket vagy szkennelt felvételeket készít a test belsejéről.	A Radiology Info (https://www.radiologyinfo.org) egy nyilvános információforrás, amelyet az Észak-Amerikai Radiológiai Társaság (RSNA) és az Amerikai Radiológiai Testület (ACR) orvosai fejlesztettek ki.
Beleegyezés	Tájékoztatáson alapuló, szabad és önkéntes megállapodás. A gyermek, valamint a kísérő nélküli vagy a gondviselőiktől elszakított gyermekek esetében a gyermek gyámjának vagy képviselőjének beleegyezése szükséges az életkor-meghatározáshoz alkalmazott orvosi vizsgálatok elvégzéséhez.	Az APD 25. cikkének (5) bekezdése Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR), <i>Field Handbook for the Implementation of UNHCR BID Guidelines</i> , 2011. november
Kulturális közvetítők	A közösségi hagyományok alapos ismeretével rendelkező szakemberek, akik segítenek a beavatkozásokat az adott kultúrának megfelelően kialakítani, és áthidalják a kulturális és szakmai különbségeket.	Al-Krenawi, A. és Graham J. R. (2001) alapján.
Gyám	a) A gyámság egy felnőtt vagy szervezet felelősségének kijelölésére vonatkozik annak biztosítására, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdeke a lehető legteljesebb mértékben képviselve legyen. b) A gyám olyan független személy, aki védi a gyermek mindenképp felett álló érdekeit és általános jólétét és aki ennek érdekében szükség esetén a szülőkhöz hasonló módon pótolja a gyermek korlátozott cselekvőképességét (az FRA meghatározása szerint). További információk A gyám kulcsfontosságú eljárási biztosítékként szolgál annak biztosítására, hogy a kísérő nélküli vagy gondviselőitől elszakított gyermek mindenképp felett álló érdekét tiszteletben tartsák.	a) Inter-Agency Working Group on Unaccompanied and Separated Children, <i>Inter-agency guiding principles on unaccompanied and separated children</i> , 2004 b) Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, 6. sz. átfogó kommentár, 2005 c) FRA, <i>Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára</i> , 2014
Megfigyelők közötti megbízhatóság	Olyan statisztikai mérésekre utal, amelyek meghatározzák, hogy a különböző megfigyelők által gyűjtött adatok mennyire hasonlóak. További információk Fontos, hogy a megfigyelők megfigyelései a lehető legközelebb legyenek egymáshoz, mivel ez biztosítja a vizsgálatok hitelességét. Ha a megfigyelők megfigyelései jelentősen eltérnek egymástól, akkor a mérések vagy a módszertan nem helyes, és ezáltal kiigazításra szorul.	Russell K. Schutt könyve alapján (<i>Investigating the social world: the process and practice of research</i> , University of Massachusetts Boston, 8. kiadás, 2015).

Fogalom	Meghatározás	Forrás
Megfigyelőn belüli megbízhatóság	<p>A megfigyelő azon képesség, hogy különböző időpontokban végzett megfigyelések során következetesen ugyanazokat az eredményeket kapja.</p> <p>További információk</p> <p>Például egy jó megfigyelőn belüli megbízhatósággal rendelkező orvos több hét eltéréssel is ugyanúgy értelmezné egy páciens röntgen- vagy orvosi diagnosztikai vizsgálatait.</p> <p>A megfigyelőn belüli megbízhatóságot a megfigyelő megbízhatóságának vagy értékelőn belüli megbízhatóságnak is nevezik.</p>	<p>Russell K. Schutt könyve alapján (<i>Investigating the social world: the process and practice of research</i>, University of Massachusetts Boston, 8. kiadás, 2015).</p>
Beavatkozó jellegű/invazív	<p>Az invazív kifejezést általában az orvosi eljárásokra használják, hogy jelezzék a műszerek vagy egyéb tárgyak testbe vagy testüregbe való bejutását, amely magában foglalja a szövetek kivágását is.</p> <p>A beavatkozás jellegének fogalma magatartásra, cselekedetre, állapotra vagy elhelyezésre utalhat, hogy behatoljon (bosszantó valakit, vagy kényelmetlenül érzi magát), megzavarja és zavarja másoknak, behatol a személyes térbe vagy zavarja a magánéletüket.</p> <p>További információk</p> <p>Az invazív kifejezés a beavatkozó jelleg szinonimájaként is használható; a jelen kontextusban mindkét fogalom egymással felcserélhetőnek tekinthető.</p> <p>Mivel az életkor-meghatározási módszerek negatív hatásai nem mindig az invazivitással kapcsolatos fent említett fizikai hatásokra (műszerek vagy más tárgyak bejutása a testbe vagy testüregbe, ami még vágószöveteket is jelent), de a behatolásra utalhat.</p> <p>a magánélet tiszteletben tartása, a kiadvány előnyben részesített kifejezése szélesebb spektrumának köszönhetően a beavatkozó jelleg.</p>	<p>Online Oxford szótár definíciója</p>
Orvosi vizsgálatok	<p>Ennek az eszköznek az alkalmazásában az orvosi vizsgálatok olyan vizsgálatok, ellenőrzések vagy értékelések, amelyeket orvosi szakemberek (orvosok, radiológusok, háziorvosok vagy gyermekorvosok stb.) végeznek.</p>	<p>Az EASO meghatározása</p>
Képviselő	<p>Olyan személy vagy szervezet, aki vagy amely a menekültügyi eljárásban kísérő nélküli gyermeket képvisel, és biztosítja a gyermek mindenek felett álló érdekét, valamint szükség esetén jognyilatkozatot tesz a gyermek nevében.</p> <p>További információk</p> <p>A képviselők vagy a jogi képviselők különböznek a képzett ügyvédektől vagy más jogi szakemberektől, akik jogi segítséget nyújtanak, a gyermek nevében nyilatkoznak és jogszerűen képviselik őt írásos nyilatkozatokban és személyesen a bűnügyi, menedékügyi vagy egyéb bírósági eljárásokban a közigazgatási és igazságügyi hatóságok előtt a nemzeti jogban előírtak szerint.</p>	<p>Az átdolgozott RCD 24. cikkének (1) bekezdése és az átdolgozott APD 25. cikkének (1) bekezdése alapján.</p> <p>FRA, Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára, 2014.</p>

Fogalom	Meghatározás	Forrás
Kísérő nélküli gyermek vagy kiskorú	Olyan gyermek/kiskorú, aki jogszabály vagy az érintett tagállam gyakorlata alapján érte felelős nagykorú személy kísérete nélkül lépett a tagállamok területére, mindaddig, amíg ilyen személy/felnőtt tényleges felügyelete alá nem kerül; idetartozik azon kiskorú/gyermek is, aki a tagállamok területére történt belépést követően maradt felügyelet nélkül.	Az RCD 2. cikkének e) pontja, az APD 2. cikkének m) pontja, a QD 2. cikkének l) pontja A III. dublini rendelet 2. cikkének j) pontja Az FRD 2. cikkének f) pontja Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, 6. sz. átfogó kommentár, 2005 UNHCR, Épségben és biztonságban , 22. o.
Érvényesítési tanulmány	Kutatásokat tartalmazó olyan folyamatok alkalmazásával, amelyek révén egy adott célú eljárás megbízhatóságát és relevanciáját megállapítják.	Orvosi fogalmak enciklopédiája
Gondviselőiktől elszakított gyermekek	Olyan gyermekek, akik el vannak szakítva mindkét szülőjüktől vagy korábbi, törvény vagy szokásjog szerinti elsődleges gondozójuktól, de nem szükségszerűen vannak elszakítva más rokonaiktól. Ezért idetartozhatnak a más felnőtt családtagok által kísért gyermekek is.	Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, 6. sz. átfogó kommentár, 2005 UNHCR, Épségben és biztonságban , 22. o.

Fogalom	Meghatározás	Forrás
<p>Gyermekkereskedelem</p>	<p>A gyermekkereskedelem a gyermekek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása – a gyermekek feletti ellenőrzés megváltoztatását vagy átadását is ideértve.</p> <p>A felnőttek kizsákmányolásával ellentétben, amikor a kizsákmányolás alanyai gyerekek, az emberkereskedelem akkor is büntető bűncselekménynek minősül, ha nem alkalmaznak kényszert, emberrablást, acsalást, megtévesztést, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélést, illetve anyagi ellenszolgáltatást vagy előnyöket egy személy hozzájárulásának eléréséhez.</p> <p>További információk</p> <p>Bár a gyermekcsempészet és a gyermekkereskedelem között vannak hasonlóságok, a kétféle bűncselekményt nem szabad összetéveszteni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyermek csempészése az országba való szabálytalan beutazás megkönnyítésének kriminalizált tevékenysége (gyakran fizetéssel jár). Az emberkereskedelem célja a gyermek kizsákmányolása, és az adott személy ellen elkövetett bűncselekménynek tekintendő. • Az emberkereskedelem általában kényszerítéssel és/vagy megtévesztéssel történik stb. Az embercsempészet esetén éppen ellenkezőleg. • Az emberkereskedelem magában foglalja a gyermekáldozat adott államba történő megérkezést követő kizsákmányolásának szándékát, míg az embercsempész rendszerint csak addig játszik szerepet, amíg az gyermek eléri a célországát. • Az emberkereskedelem országhatárokon belül és országhatárokon átnyúlóan egyaránt megvalósulhat, míg az embercsempészet esetében szükség van a nemzetközi szinten történő mozgásra. • Az emberkereskedelem esetében a gyermek adott államba való belépése lehet legális vagy illegális, míg az embercsempészetre alapvetően az illegális belépés jellemző. <p>A gyermekkereskedelem nem csupán a határokon átnyúló bűnözés; mivel a bűncselekmény célja a gyermekek kizsákmányolása, a gyermekeket akár nemzeti határokon belül is forgalmazzák.</p>	<p>Az ATD 2. cikkének (5) bekezdése</p> <p>Frontex, VEGA kézikönyv: Gyermekek a repülőtereken, 2015</p>

2. melléklet A gyermek mindenk felett álló érdeke és az életkor meghatározása: gyakorlati eszközök

Mivel ennek a kiadványnak a fő célja az, hogy elsődleges szempontként vegye figyelembe a gyermek mindenk felett álló érdekét annak eldöntése során, hogy elvégzik-e az életkor-meghatározást az adott gyermek esetében, és hogy szükség esetén hogyan kell biztonságos eljárást lefolytatni, az EASO az alábbi gyakorlati eszközöket dolgozta ki azok támogatására, akik feladata annak értékelése, hogy az eljárás tiszteletben tartja-e a gyermek mindenk felett álló érdekét.

A **gyermek mindenk felett álló érdekének értékelési úrlapja (BIA-formanyomtatvány)** annak biztosítására szolgál, hogy a felelős hatóságok vagy a hatóságok által felhatalmazott fél tegyen meg minden kulcsfontosságú lépést, és megfelelően mérlegelje ezeket, amikor az életkor felméréseinek szükségességéről dönt. Ebben az értelemben a BIA-formanyomtatvány alátámasztó dokumentumként szolgál, amely lehetővé teszi az értékelő számára, hogy ellenőrizze, hogy a releváns információkat és biztosítékokat figyelembe vették-e az életkor-meghatározásról szóló döntés meghozatala előtt.

A **BIA-formanyomtatvány** a következőképpen van felépítve.

- Összegyűjtött információk.
- A eljárás előfeltételei.
- Azon tényezők felsorolása, amelyeket figyelembe kell venni, amikor arról döntenek, hogy az egyes gyermekek számára alkalmas-e az eljárás, illetve a szükséges módosítások.
- BIA-kimenetel: a potenciális életkor meghatározási eljárás legjobb érdekeltségének értékelése (az életkor-felmérés, hogy nem, vagy nem tartható).

B. A második eszközt, az **ellenőrző listát a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálatához az életkor meghatározása céljából (BIC ellenőrző lista)** úgy tervezték, hogy biztosítsa az eljárási biztosítékok tiszteletben tartását és az életkor-meghatározási eljárás során történő érvényesítését. Ennek fényében a második ellenőrző listát az életkor-meghatározás során kell használni.

- A **gyermek mindenk felett álló érdekének ellenőrző listája** magában foglalja a biztosítékok és a gyermek érdekeinek és egyéb jogainak betartásához szükséges releváns szempontok összeállítását a gyermek életkorának értékelése során.

Az eszközöket azzal a feltevéssel hozták létre, hogy az értékeléseket olyan képzett menekültügyi tisztviselők végzik, akiknek gyermekspecifikus szakértelemmel és tapasztalattal rendelkeznek, vagy egy alternatív képzett fél, akit kijelöltek vagy más hatóság, együttesen alkalmazott és áttekintett az EU, a nemzetközi és a tagállami jogalkotóval.

Meg kell jegyezni, hogy míg a kiadványban megadott eszközök a gyermek mindenk felett álló érdekének biztosítására, valamint az iránymutatások csak az életkor-meghatározási eljárásra összpontosítanak, a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálatát addig kell folytatni, amíg tartós megoldást nem találnak a gyermek számára. Ezért a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálata nem szándékozik helyettesíteni a gyermek mindenk felett álló érdekének meghatározását, amelyre akkor van szükség, amikor a gyermek számára tartós megoldásokat vesznek fontolóra.

Fontos szempontok a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálatához az életkor meghatározása céljából

A gyermekeknek joguk van a meghallgatáshoz minden olyan döntésben, amely befolyásolja az életüket. Fontos figyelembe venni a gyermek véleményét, érzéseit és gondolatait, amikor a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálatát elvégzik. A gyámnak/képviselőnek kulcsfontosságú szerepe van annak biztosításában, hogy a gyermek megfelelő tájékoztatást kapjon, és megértse az eljárásokat és folyamatokat, valamint azok lehetséges következményeit. Néhány fontos szempont a következő.

- Az információkat egyszerűen, érthetően és világos módon kell közölni. Ellenőrizni kell, hogy a gyermek megértette-e az információkat, mivel előfordulhat, hogy a gyermekek félnek a hatóságok képviselőitől, és nem mernek kérdéseket feltenni, vagy nem merik elismerni, hogy nem értik az elmondottakat életkoruk, kulturális hátterük vagy pszichés állapotuk miatt.
- Az értékelőknek **proaktívan törekedniük kell** arra, hogy a releváns forrásokból **információt szerezzenek** az értékelés céljából, különösen azoktól, akik ismerik a gyermek helyzetét (mint például a gyám/képviselő, a jelenlegi gondozó, a befogadó központok szociális munkásai, képviselője, családtagjai stb.), és ezért az érintett felek elérhetőségét a BIA előtt kell összegyűjteni.
- A BIA-nak figyelembe kell vennie a gyermekre vonatkozó minden létező jelentést, mint például az orvosi jelentéseket, a sebezhetőség felméréseit vagy bármely más dokumentumot, amely bármikor elérhetővé vált a BIA előtt.
- A BIA egyéni értékelés, és minden gyermek számára külön kell választani. Ezt **bizalmas és gyermekbarát környezetben** kell végezni, amely segíti a gyermekkel való bizalom kialakítását. A tisztviselőket és a tolmácsokat titoktartás köti, amelynek fogalmát a gyermeknek meg kell magyarázni és meg kell vele értetni.
- A gyermeknek nyugodtnak kell éreznie magát Az illetékes tisztviselőnek és tolmácsnak olyan informálisnak és **empátikusnak** kell lennie, amennyire csak lehetséges.
- Ha a gyermek ezt kívánja, és ha lehetséges, a BIA-interjúkat a gyermek által **előnyben részesített nemű** tisztviselő és tolmács végezze.
- Ha a gyermek esetleg traumát élt át, talán nem hajlandó kifejezni érzéseit vagy véleményét. Meghallgatást végző szakértőket kell keresni az **alternatív meghallgatási módszerek** alkalmazásához és tanácsadás biztosításához.
- Fontos megmagyarázni a gyermeknek, hogy lehet, hogy nem minden kívánsága teljesül, de ha lehetséges, irányítják a eljárást, míg a végső döntés az ügy körülményeitől függ.

A. Formanyomtatvány a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatához

BIA-formanyomtatvány	
ALAPADATOK	
Ügyszám/iratszám	
Kérelmező	
Gyám/képviselő	
A vizsgálatot végző személy	
Tolmács	
Dátum	
ÖSSZEGYŰJTÖTT INFORMÁCIÓK	
Összegyűjtött biológiai adatok (nemzetiség, etnikai származás, iskolázottság, nyelv, egészség, családtörténet)	☐
Családtagjaitól vagy egyéb forrásokból származó információk a személy életkorára vonatkozóan	☐
Szakértői jelentések (orvosi jelentések, adminisztratív jelentések stb.)	☐
Amennyiben a fenti információk bármelyike nem áll rendelkezésre vagy nem gyűjtötték össze, indokolja meg, miért nem:	
További vagy új információk:	
AZ ÉLETKOR-MEGHATÁROZÁSI ELJÁRÁS ELŐFELTÉTELEI	
Az egyén nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be.	☐
A kérelmező életkora még nem került megállapításra.	☐
Az összes rendelkezésre álló bizonyítékot összegyűjtötték és figyelembe vették, beleértve a sebezhetőségek azonosításának és szükség esetén vizsgálatának eredményeit, az egészségügyi aggályokat, azok vizsgálatra gyakorolt hatásait, a mentális képességet/jogképességet és az életkor-meghatározási eljáráson való részvételre való alkalmasságot.	☐
Pihenési és helyreállási időszakot biztosítottak, különösen azokban az esetekben, amikor a kérelmező trauma vagy korábbi visszaélés jeleit mutatja.	☐
A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazzák.	☐
Megalapozott kétségek merülnek fel a kérelmező bevallott életkorával kapcsolatban.	☐
Kérjük részletezze:	
Képzett, független képviselőt és/vagy gyámot neveztek ki a kérelmező számára, aki részt vesz az eljárásban.	☐
A kérelmező az életkorának megfelelően rendszeresen kap tájékoztatást az eljárásról, valamint annak következményeiről és a megtagadáshoz való jogról, amelyet egyszerű magyarázattal és kulturális szempontból érzékeny módon biztosítanak számára.	☐
A kérelmező véleményét összegyűjtik és figyelembe veszik életkorának és érettségének megfelelően.	☐
Tolmácsolás az egész eljárás során igénybe vehető.	☐
Amennyiben az előfeltételek bármelyike nem teljesül, indokolja meg, miért nem:	
Nyomon követési intézkedés, ha szükséges:	
VIZSGÁLANDÓ RELEVÁNS TÉNYEZŐK, AMENNYIBEN AZ ÉLETKOR MEGHATÁROZÁSA A GYERMEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKÉT SZOLGÁLJA	
A megalapozott életkor-meghatározás holisztikus és multidiszciplináris megközelítésen alapul, amely lehetővé teszi a kérelmező igényeihez és különleges körülményeihez, neméhez, kulturális háttéréhez és egyéb sebezhetőségeihez való alkalmazkodást.	☐
A tájékoztatáson alapuló beleegyezést legalább az orvosi vizsgálatok esetében be szerzik és dokumentálnak (írásban és bármilyen más bizonyíték formájában a gyermektől és a gyámtól); vagy tiszteletben tartják az orvosi vizsgálatok megtagadásának jogát, és megvizsgálják a megtagadás okát.	☐
A legkevésbé beavatkozó jellegű eljárás kerül megállapításra, amelyet fokozatosan hajtanak végre.	☐
Titoktartás, adatvédelem és biztonság figyelembevétele megtörtént.	☐
A tisztviselők és szakértők foglalkoztak már korábban gyermekekkel, és megfelelően képzettek.	☐
A legkevésbé beavatkozó jellegű módszer kerül kiválasztásra.	☐
A legpontosabb módszer kerül kiválasztásra, és a hibahatár elfogadható a kérelmezőre nézve (a kérdéses korosztály, nem stb.).	☐
A várható eredmény kedvező az eljárás szempontjából, és nem káros a gyermekre nézve.	☐
Rendelkezésre áll hatékony jogorvoslat.	☐

1. OPCIÓN	A kérelmező mindenk felett álló érdekét szolgálja, ha életkorát meghatározzák.
☐	Részletek: (magyarázza meg az ajánlás okait)
2. OPCIÓN	Nem szolgálja a kérelmező mindenk felett álló érdekét, ha életkorát meghatározzák.
☐	Részletek: (magyarázza meg az ajánlás okait)
3. OPCIÓN	A kérelmező életkorának meghatározását ideiglenesen fel kell függeszteni
☐	Részletek: (magyarázza meg az ajánlás okait)
Név	
Szervezet	
Dátum	
Aláírás	
A VIZSGÁLATOT JÓVÁHAGYTA	
Név	
Szervezet	
<p>A vizsgálat eredménye (1., 2. vagy 3. opció) feltételezi az életkor-meghatározási eljárásban való részvételről szóló döntést, és annak az aktában történő rögzítését. Amennyiben az eljárást szükségesnek ítélik (a kétségértékelését követően) az életkor-meghatározási eljárást az alkalmazandó biztosítékokkal összhangban kell elvégezni, figyelembe véve a kérelmező egyedi körülményeit és az EASO ajánlásait.</p>	

Ellenőrző lista a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálatához az életkor meghatározása céljából (2/4)	
TÁJÉKOZTATÁS	
A kérelmezőt és a képviselőt/gyámot tájékoztatják a következőkről.	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ A kétség fennállása és indokai, és hogy ki felelős a gyermeknek szóbeli és írásos tájékoztatást adni gyermekbarát módon, az általa érthető nyelven. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az a lehetőség, hogy az életkor megállapítására egy életkor-meghatározási eljárás keretében kerülhet sor (és ez mit jelent a gyakorlatban, beleértve a különböző vizsgálatok leírását, akár orvosi, akár nem orvosi). 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Tájékoztatás a módszerről és az eljárásról (milyen módszereket alkalmaznak, miért részesítik előnyben ezeket a konkrét módszereket, a módszer pontossága és a beavatkozás jellege, a konkrét módszer hatása stb.). 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ A eljárásból eredő jogok és kötelezettségek, különösen a következők. <ul style="list-style-type: none"> • Az orvosi vizsgálat megtagadásának joga és következményei. • Az életkor-meghatározás eredményei megtámadásának lehetősége és a következő lépések. • A vizsgálat eredményének lehetséges következményei a nemzetközi védelmi eljárásra nézve. 	☐
A megadott információkat a kérelmező és a gyám/képviselő megérti, és ez az információ az aktában dokumentálva van.	☐
A KÉRELMEZŐ VÉLEMÉNYÉT MEGHALLGATJÁK	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Miután konstruktívan és empátikusan elmagyarázták, miért kétséges a bevallott életkor: <ul style="list-style-type: none"> • az életkorral kapcsolatos esetleges következetlenségek esetén; • új dokumentáció vagy az életkor-meghatározásra vonatkozó bizonyíték esetén; • az orvosi vizsgálat megtagadása esetén; • az életkor-meghatározás után, ha az eredmények eltérnek a bevallott életkortól; ■ a kérelmezőnek lehetősége van arra, hogy megtámadja a határozatot, és így meghallgassák őt. 	☐
TÁJÉKOZTATÁSON ALAPULÓ BELEEGYEZÉS – kérelmező és/vagy gyám/képviselő	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az egészség/iskolázottság/érettség figyelembevételével a kérelmező képes tájékozott beleegyezést adni. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ A kérelmezőt érettségének megfelelően bevonják az életkor-meghatározás elvégzésével kapcsolatos döntésbe, ideértve a véleményének és/vagy a gyámja vagy képviselője véleményének a megbeszélését is. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az orvosi vizsgálatba való beleegyezést kell beszerezni, ha az az életkor-meghatározás részét képezi. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Lehetséges a beleegyezés megtagadása, ha úgy vélik, hogy a eljárás nem szolgálja a kérelmező mindenk felett álló érdekét. 	☐
AZ ELJÁRÁS MEGTAGADÁSÁNAK KÖVETKEZMÉNYEI	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A kérelmezőnek lehetősége van arra, hogy megtagadja az eljárást, amelynek következtében megvizsgálják az elutasítás okát. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az eljárás megtagadását a gyám/törvényes képviselő támogatja. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Egyértelműen megállapították, hogy a menedékjog/nemzetközi védelem iránti kérelem elutasítására vonatkozó határozat nem kizárólag azon alapul, hogy a kérelmező megtagadta az eljárást. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az eljárás megtagadása következtében a kérelmezőt nem tekintik automatikusan felnőttnek. 	☐
HOLISZTIKUS ÉS MULTIDISZCIPLINÁRIS MEGKÖZELÍTÉS	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az eljárás figyelembe veszi a kérelmező szükségleteit és különleges körülményeit, és szükség esetén az eljárást átalakítják (korosztálytól, nemtől, etnikai származástól, a személy kulturális háttérétől, sebezhetőségétől és egyéb igényektől függően). 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az eljárás során elkerülik a szükségtelen vizsgálatokat. Ha továbbra is fennáll a kétség, az orvosi módszereket csak más, nem orvosi alternatívák kimerítése után használják. 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ha szükséges az életkor meghatározása, az eljárás egyesíti a különféle fejlődéstípusokat értékelő módszereket (érettség, pszichológiai és fizikai fejlődés, viselkedés stb.). 	☐
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az értékelést multidiszciplináris háttérrel rendelkező szakértők végzik, szükség esetén különböző módszerekkel, és összegyűjtik a kérelmezővel kapcsolatban álló személyektől származó információkat. 	☐

Ellenőrző lista a gyermek mindenk felett álló érdekének vizsgálatához az életkor meghatározása céljából (3/4)	
A LEGKEVÉSBÉ BEAVATKOZÓ JELLEGŰ ÉS LEGPONTOSABB MÓDSZER	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A legkevésbé beavatkozó jellegű és legpontosabb módszereket úgy határozzák meg, hogy figyelembe veszik az értékelendő korosztályt, az adott személy nemét, etnikai hovatartozását, kulturális háttérét, különleges igényeit és körülményeit. ■ A vizsgálatok tiszteletben tartják a kérelmező testi sérthetlenségét és méltóságát. ■ Az érintettek megértik a kérelmező kultúráját és etnikai hovatartozását, és ezt az életkor-meghatározás keretében alkalmazhatják. ■ A eljárásból kizárják a meztelenséget, valamint a nemi szervek és az emlő fejlődésének vizsgálatát. ■ A sugárzást magukban foglaló módszereket végső megoldásként használják, és konkrétan indokolják az egyes esetekben. ■ A szakértő vagy a szakértői testület, amely a végső eredményekről dönt, dokumentálja és megérti a hibahatárt. ■ Az értékelés során tiszteletben tartják a kérelmező magánéletét és a titoktartást. 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
ADATVÉDELEM	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az életkor-meghatározás céljából a kérelmező menedékjog iránti kérelméről vagy a követelés benyújtásának tényéről szóló információkat nem közlik az üldöztetés állítólagos szereplőivel vagy a származási ország hatóságaival, a kormánytisztviselőkkel vagy ügynökeikkel (pl. születési anyakönyvi kivonat vagy más, a kérelmező életkorát igazoló dokumentum megszerzése). ■ Az információkat tisztességesen, jogszerűen és az életkor-meghatározás konkrét céljára gyűjtötték össze. ■ Az életkor meghatározásával kapcsolatos információk és bizonyítékok rögzítése és megosztása megfelel az adatvédelmi rendeletnek. 	☐ ☐ ☐
KÉPZETT SZAKEMBEREK	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az eljárásban részt vevő szakemberek megfelelő képzést kapnak a gyermekek jogairól és szükségleteiről, beleértve a gyermek mindenk felett álló érdekét és a gyermek fejlődését. ■ Nincs összeférhetetlenség az eljárásban részt vevők között, beleértve az életkor meghatározását végzőket és a gyámot/képviselőt. ■ A kérelmezővel kapcsolatba lépők (tolmácsok, képviselő, az életkor meghatározását végző személyek) szakértelmének ellenőrzése megtörtént. ■ Keresik és tiszteletben tartják a kérelmező által előnyben részesített lehetőségeket az értékelés elvégzését végző szakemberek neme és háttere tekintetében. ■ Egyetlen vizsgálat esetén két szakértő egyetért az eredményekkel. ■ Ha különböző vizsgálatokat tartanak szükségesnek, a különböző eredmények értelmezéséért felelős szakértői testületnek multidiszciplináris háttérrel kell rendelkeznie. 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
DUBLINI ESETEK	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A dublini rendelet hatálya alá tartozó, vitatott életkorú kérelmezők esetében a kétség esetén a kérelmező javára döntés elve alkalmazandó. ■ Átadás esetén az adatvédelmi szabályozásnak megfelelően az információkat és a bizonyítékokat, ideértve az életkor meghatározására alkalmazott módszereket is, továbbítják a felelős államnak. ■ Azokban az esetekben, amikor az államok az életkorra vonatkozóan eltérő következtetéseket vontak le, minden rendelkezésre álló bizonyítékot figyelembe kell venni a végső döntés meghozatala előtt. ■ A különböző tagállamokban a különböző vizsgálatokból megállapított legalacsonyabb életkort az EU jogszabályainak megfelelően a személy életkorának tekintik. ■ A végső döntés meghozatalakor a bizonyítékok értékelése során a felelős állam figyelembe veszi a következőket: <ul style="list-style-type: none"> – az életkor meghatározásához felhasznált források és módszerek; – megbízhatóság és/vagy a jelzett hibahatár; – az életkor vizsgálatáért vagy meghatározásáért felelős személyek képesítése; – az életkorral kapcsolatban elérhető minden további információ; – az életkorral kapcsolatos eltérésre adott bármely indok és/vagy magyarázat; – a kérelmező véleménye, különösen, ha az életkorral kapcsolatos eltérés a kérelmező által bevallott eltérő életkor miatt áll fenn. 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
<p>Ha egy ilyen felülvizsgálat után továbbra is kétség áll fenn, a kérelmezőt gyermekként kell kezelni a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének megfelelően.</p>	

Ellenőrző lista a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatához az életkor meghatározása céljából (4/4)	
A DÖNTÉS MEGTÁMADÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI	
■ Az életkor-meghatározásról szóló döntést írásban rögzítik, és szóban elmagyarázzák a kérelmezőnek.	☐
■ Az eredmények és a megbecsült életkor felülvizsgálatra kerülhetnek, ha új bizonyítékok jelennek meg.	☐
■ Az életkor-meghatározásról szóló határozat fellebbezése/felülvizsgálata az érintett kérelmező rendelkezésére áll, és ezt az információt a kérelmezőnek és a képviselőnek/gondviselőnek is tudomására hozzák.	☐
■ Amikor a határozat nem erősíti meg az állítólagos életkort, a kérelmezőnek és a képviselőnek/gondviselőnek megindokolják a döntést.	☐
■ Negatív döntés esetén ismertetik a megtámadás módját.	☐
■ A határozat megtámadása vagy megfellebbezése esetén a kérelmezőnek lehetősége van elmondani a véleményét, és a véleményét figyelembe kell venni.	☐
■ A felperest a fellebbezési eljárásban egy képviselő képviseli.	☐
Ha a fenti biztosítékok valamelyike nem működik, a BIA-jelentésben további információkat kell megadni, amelyeknek tartalmazniuk kell a következőket:	
– nyomon követési intézkedések szükségesek (ha vannak);	
– a vizsgálatot végző személyek vagy a szakértői testület által a vizsgálatok eredményeinek értékelése során felvetett észrevételek vagy aggályok;	
– bármilyen más aggodalom vagy probléma a gyermek jólétével kapcsolatban;	
– további vagy új információk.	

3. melléklet Jogi és politikai keret

Ez a melléklet a nemzetközi és európai jogi eszközökben megállapított legfontosabb, gyermekekkel kapcsolatos rendelkezéseket, valamint a nemzeti hatóságok által a 2016-ban forgalmazott felmérésben hivatkozott nemzeti jogi keretet és joggyakorlatot állítja össze; a tartalmat azonban nem szabad kimerítőnek tekinteni. Tartalmazza a puha jogi eszközökre és az életkor-meghatározás szempontjából releváns anyagokra vonatkozó hivatkozásokat, valamint a rendelkezésre álló hiperhivatkozásokat a felhasználó konzultációjának megkönnyítésére. Végül tartalmaz egy üres részt, amelyet az eszköz felhasználóinak ki kell tölteniük a vonatkozó nemzeti rendelkezésekkel és eszközökkel.

1. Nemzetközi jogs szabályok

Jogi eszköz	Jogok és biztosítékok	Vonatkozó cikk
Az ENSZ 1989. november 20-i egyezménye a gyermekek jogairól (CRC)	Család	Preambulum
	A gyermek fogalma	1. cikk
	A megkülönböztetésmentesség elve	2. cikk
	A gyermek mindenk felett álló érdeke	3. cikk (1) bekezdése, 9. cikk (3) bekezdése, 18. cikk (1) bekezdése, 20. cikk
	Az élethez, az életben maradáshoz és a fejlődéshez való jog	6. cikk
	Anyakönyvezés, név, állampolgárság és szülői gondoskodás	7. cikk
	Személyazonosság és családi kapcsolatok megőrzése	8. cikk
	Személyes kapcsolat és közvetlen érintkezés fenntartásához való jog	9. cikk
	Családegyesítés	10. cikk és a 22. cikk (2) bekezdése
	A gyermek véleményének tiszteletben tartása: meghallgatáshoz való jog	12. cikk
	A gyermek védelme az erőszak minden formájával szemben	19. cikk
	Gondoskodás és elszállásolás	20. cikk
	Menekült gyermek és családfelkutatás	22. cikk
	Az oktatáshoz való jog	28. cikk
	Gyermekmunkával szembeni védelem	32. cikk
	Kínzás tilalma, őrizet mint végső eszköz	37. cikk
	Háború és fegyveres konfliktus	38. cikk
A fiatalkorúakat illető igazságszolgáltatás	40. cikk	
Az ENSZ menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi egyezménye és a menekültek jogállásáról szóló 1967. évi jegyzőkönyv	Menekültek	Az Egyesült Nemzetek meghatalmazottainak a menekültek és hontalan személyek helyzetéről tartott konferenciájának 2545. sz. záróokmánya B. részének (2) bekezdése
	Kísérő nélküli gyermekek	

2. Uniós vívmányok

Jogi eszköz	Jogok és biztosítékok	Vonatkozó cikk
Az Európai Unióról szóló szerződés	A gyermekek jogai	3. cikk (5) bekezdése
Az Európai Unió Alapjogi Chartája	Menedékjog	18. cikk
	A gyermekek jogai	24. cikk
Schengeni határellenőrzési kódex (562/2006/EK rendelet)	A gyermek érdekét szem előtt tartó eljárási intézkedések a kiskorúak esetében	19. cikk (1) bekezdésének f) pontja, VII. melléklet
A befogadási feltételekről szóló irányelv (2013/33/EU irányelv) átdolgozás	Kiskorú	2. cikk d) pontja
	Kísérő nélküli kiskorú	2. cikk e) pontja
	Családtagok	2. cikk c) pont
	Képviselő	2. cikk j) pontja
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke és a család egysége	(9) preambulumbekzdés
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke	(22) preambulumbekzdés, 2. cikk j) pontja, 11. cikk (2) bekezdése, 23. cikk, 24. cikk
	Kiszolgáltatott személyek	21. és 22. cikk
	Nyilvántartásba vétel és dokumentáció	6. cikk
	Családtagok felkutatása	24. cikk (3) bekezdése
	A menekültügyi eljárásokról szóló irányelv (2013/32/EU irányelv) átdolgozás	Kiskorú
Kísérő nélküli kiskorú		2. cikk m) pontja
Képviselő		2. cikk n) pontja és 25. cikk
A gyermek mindenképp felett álló érdeke		(33) preambulumbekzdés, 2. cikk n) pontja, 25. cikk (1) bekezdésének a) pontja, 25. cikk (6) bekezdése
A tájékoztatáshoz való jog		25. cikk (4) bekezdése
Az életkor meghatározása		25. cikk (5) bekezdése
Kvalifikációs irányelv (2011/95/EU irányelv) átdolgozás	Kiskorú	2. cikk k) pontja
	Családtagok	2. cikk j) pontja
	Kísérő nélküli kiskorú	2. cikk l) pontja
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke és a család egysége	(18) preambulumbekzdés
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke	(19), (27) és (38) preambulumbekzdés, 20. cikk (5) bekezdése, 31. cikk (4) és (5) bekezdése
	Meghallgatáshoz/részvételhez való jog, tájékoztatáshoz való jog	22. és 31. cikk
	A család egységének fenntartása	23. cikk
	Családtagok felkutatása	31. cikk (5) bekezdése

Dublini rendelet (604/2013/EU rendelet) átdolgozás	Kiskorú	2. cikk (i) bekezdése	
	Kísérő nélküli kiskorú	2. cikk j) pontja	
	Családtagok	2. cikk g) pontja	
	Hozzá tartozó	2. cikk h) pontja	
	Képviselő	2. cikk k) pontja	
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke és a család egysége	(16) preambulumbekendés	
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke	(13), (24) és (35) preambulumbekendés, 2. cikk k) pontja, 6. cikk, 8. cikk és 20. cikk (3) bekezdése	
	A tájékoztatáshoz való jog	A 118/2004/EU végrehajtási rendelet (4) preambulumbekendése és XI. melléklete	
	Családtagok és hozzátartozók azonosítása	(35) preambulumbekendés	
	Családtagok felkutatása családtagok és hozzátartozók azonosítása	6 cikk (4) bekezdése, 8. cikk	
118/2004/EU végrehajtási rendelet	A gyermekre vonatkozó információk cseréje	A 118/2004/EU végrehajtási rendelet VII. melléklete	
	Családtagok felkutatása, családtagok és hozzátartozók azonosítása	1. cikk (7) bekezdése, II. melléklet A. jegyzék I., B. jegyzék I.	
	A gyermekre vonatkozó információk cseréje	VII. melléklet	
	Tájékoztató a kísérő nélküli gyermekek számára a dublini eljárásról	XI. melléklet	
Eurodac-rendelet (603/2013/EU rendelet) átdolgozás	A gyermek mindenképp felett álló érdeke	(35) preambulumbekendés	
	Emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek azonosítása és védelmi intézkedések	(23) preambulumbekendés	
Emberkereskedelem elleni irányelv (2011/36/EU irányelv)	Gyermek	2. cikk (6) bekezdése	
	Sebezhetőség	2. cikk (2) bekezdése	
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke	(8), (22) és (23) preambulumbekendés, 13. cikk, 16. cikk (2) bekezdése	
	Eljárási biztosítékok a nyomozás során	15. cikk	
	Emberkereskedelem áldozatává vált kísérő nélküli gyermekek védelme	16. cikk	
	Emberkereskedelem áldozatává vált állampolgárok részére kiállított tartózkodási engedély (2004/81/EK irányelv)	Kísérő nélküli kiskorú	2. cikk f) pontja
		A gyermek mindenképp felett álló érdeke	10. cikk a) pontja
Kísérő nélküli gyermekként való azonosítás		10. cikk c) pontja	
Családtagok felkutatása		10. cikk c) pontja	

Családegyesítési irányelv (2003/86/EK irányelv)	Kísérő nélküli kiskorú	2. cikk f) pontja
	Családegyesítés	2. cikk d) pontja
	Családtagok	4. cikk
	A gyermek mindenképp felett álló érdeke	cikk
	Családegyesítés	4. és 10. cikk
	Kiszolgáltatott személyek/ sebezhetőség	3. cikk (9) bekezdése
2011/93/EU irányelv (2011. december 13.) a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról	Beleegyezési korhatár	(8) preambulumbekendés, 2. cikk b) pontja és 3. cikk (2) bekezdése

3. Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat

Ország	Vonatkozó jogszabályok	Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	Vonatkozó ítélkezési gyakorlat
<p>Ausztria</p> <p>A bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal általános eljárási szabályairól szóló szövetségi törvény 13/3. cikkének értelmében, a bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal vagy a szövetségi közigazgatási bíróság többszörös vizsgálati módszer keretében elrendelhet (a 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 2/1/25. cikke) radiológiai vizsgálatokat, különösen az életkor meghatározására szolgáló röntgenvizsgálatokat, ha a külföldiek nem tudják bizonyítani a feltételezett és az előzetes eljárás eredményei alapján kétségbe vont kiskorúságot, nem kifogásolható dokumentumok vagy más megfelelő és egyenértékű bizonyítékok benyújtása által. Minden vizsgálati módszert a lehető legkisebb mértékű beavatkozással kell elvégezni. A külföldiek radiológiai vizsgálatban való közreműködését nem lehet kikényszeríteni. Ha a megalapozott kétségek az életkor-meghatározási vizsgálatokat követően is fennállnak, a külföldi kiskorúságot feltételezik. Ezt a jogi rendelkezést eredetileg 2009-ben fogadták el a korábbi 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 15/1/6. cikkében. 2014 óta a bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal általános eljárási szabályairól szóló szövetségi törvény szabályozza.</p> <p>A 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 2/1/25. cikke a többszörös vizsgálati módszert mint korszerű modellt definiálja, amely az életkort három különböző orvosi vizsgálat (különösen fizikai, fogászati és röntgen) alapján határozza meg. Ezt a jogi rendelkezést 2009-ben fogadták el.</p> <p>A 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 29/6/2. cikke előírja, hogy ha szükséges, az életkor meghatározására szolgáló többszörös vizsgálati módszert (a 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 2/1/25. cikke, a bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal általános eljárási szabályairól szóló szövetségi törvény 13/3. cikke) szükségtelen késedelem nélkül el kell végezni a beutazási eljárás kezdetén. Ezt a jogi rendelkezést 2015-ben fogadták el.</p>	<p>A bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal általános eljárási szabályairól szóló szövetségi törvény 13/3. cikkének értelmében, a bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal vagy a szövetségi közigazgatási bíróság többszörös vizsgálati módszer keretében elrendelhet (a 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 2/1/25. cikke) radiológiai vizsgálatokat, különösen az életkor meghatározására szolgáló röntgenvizsgálatokat, ha a külföldiek nem tudják bizonyítani a feltételezett és az előzetes eljárás eredményei alapján kétségbe vont kiskorúságot, nem kifogásolható dokumentumok vagy más megfelelő és egyenértékű bizonyítékok benyújtása által. Minden vizsgálati módszert a lehető legkisebb mértékű beavatkozással kell elvégezni. A külföldiek radiológiai vizsgálatban való közreműködését nem lehet kikényszeríteni. Ha a megalapozott kétségek az életkor-meghatározási vizsgálatokat követően is fennállnak, a külföldi kiskorúságot feltételezik. Ezt a jogi rendelkezést eredetileg 2009-ben fogadták el a korábbi 2005. évi osztrák menekültügyi törvény 15/1/6. cikkében. 2014 óta a bevándorlási és menekültügyi szövetségi hivatal általános eljárási szabályairól szóló szövetségi törvény szabályozza.</p>	<p>Ausztria Legfelső Közigazgatási Bírósága úgy határozott, hogy amennyiben nincs elegendő bizonyíték a kérelmező állítólagos kiskorúságának igazolására, elsőfokon el kell rendelni az életkor-meghatározást. Nem elegendő az életkor vélelme a jogi tisztviselő által, amely kizárólag a kérelmező megjelenésén alapul (VwGH, 2007.4.16., Ra 2005/01/0463)</p> <p>Ausztria Legfelső Közigazgatási Bírósága úgy határozott, hogy ha a már vizsgálati eljárás eredményei a kérelmező nagykorúságára vonatkozó feltételezett igazolják, a bevándorlási és menekültügyi hivatal nem köteles elrendelni a többszörös vizsgálati módszert a kérelmező életkorának meghatározására, továbbá a kétség esetén a kérelmező javára döntés elve sem érvényesül. (VwGH, 2015.2.25., Ra 2014/20/0045)</p> <p>Ausztria legfelső közigazgatási bírósága úgy határozott, hogy a kérelmező életkorának meghatározására szolgáló többszörös vizsgálati módszer eredményét a döntéshozatali körülmények megállapítására irányuló eljárás részének kell tekinteni. A megfelelő vizsgálat hiánya vagy az életkor-meghatározással kapcsolatos döntésre vonatkozó nem megfelelő indokolás jogellenes határozathoz vezet. (VwGH, 2016.2.25., Ra 2016/19/0007)</p>	<p>Azt is meg kell említeni, hogy 2013. július 18-án az Alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy a gyám lehetséges kinevezése céljából történő életkor-meghatározásnak a végrehajtása a rendőrségi és biztonsági törvény alkalmazásának számít. A gyámügyi szolgálat semmiképpen sem határozhatja meg a kiskorú személyi státuszát, és nem határozhat a polgári jogalkapcsolatos vitában sem. Az Alkotmány 144. cikke értelmében a bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartoznak az ilyen jogi eljárások. Következésképpen, ha a gyermek nevét és születési dátumát (a gyámügyi szolgálat és a bevándorlási hatóságok tekintetében) hivatalos úton szeretné megerősíteni, bírósági eljárást kell kezdeményeznie az illetékes bíróság előtt, a polgári törvénykönyv 46. cikke és/vagy a belga nemzetközi magánjogi törvénykönyv 27. cikke értelmében.</p>
<p>Belgium</p>	<p>A 2002. december 24-i gyámügyi törvény: a gyámügyi szolgálat létrehozása, amely felelős a kiserő nélküli kiskorúakért és a gyamok kijelöléséért.</p> <p>A gyámügyi törvény 7. cikke előírja:</p> <p>1. § Ha a gyámügyi szolgálatnak vagy a menedéjoggal, az ország területéhez való hozzáféréssel, tartózkodással és kiutasítással foglalkozó hatóságoknak megalapozott kétségei vannak az érintett személy életkorát illetően, a gyámügyi szolgálat azonnal orvosi vizsgálatot rendel el, hogy ellenőrizze, a személy 18 évesnél fiatalabb-e vagy sem.</p> <p>Az orvosi vizsgálatot a gyámügy felügyelete alatt kell elvégezni.</p>	<p>Azt is meg kell említeni, hogy 2013. július 18-án az Alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy a gyám lehetséges kinevezése céljából történő életkor-meghatározásnak a végrehajtása a rendőrségi és biztonsági törvény alkalmazásának számít. A gyámügyi szolgálat semmiképpen sem határozhatja meg a kiskorú személyi státuszát, és nem határozhat a polgári jogalkapcsolatos vitában sem. Az Alkotmány 144. cikke értelmében a bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartoznak az ilyen jogi eljárások. Következésképpen, ha a gyermek nevét és születési dátumát (a gyámügyi szolgálat és a bevándorlási hatóságok tekintetében) hivatalos úton szeretné megerősíteni, bírósági eljárást kell kezdeményeznie az illetékes bíróság előtt, a polgári törvénykönyv 46. cikke és/vagy a belga nemzetközi magánjogi törvénykönyv 27. cikke értelmében.</p>	<p>Azt is meg kell említeni, hogy 2013. július 18-án az Alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy a gyám lehetséges kinevezése céljából történő életkor-meghatározásnak a végrehajtása a rendőrségi és biztonsági törvény alkalmazásának számít. A gyámügyi szolgálat semmiképpen sem határozhatja meg a kiskorú személyi státuszát, és nem határozhat a polgári jogalkapcsolatos vitában sem. Az Alkotmány 144. cikke értelmében a bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartoznak az ilyen jogi eljárások. Következésképpen, ha a gyermek nevét és születési dátumát (a gyámügyi szolgálat és a bevándorlási hatóságok tekintetében) hivatalos úton szeretné megerősíteni, bírósági eljárást kell kezdeményeznie az illetékes bíróság előtt, a polgári törvénykönyv 46. cikke és/vagy a belga nemzetközi magánjogi törvénykönyv 27. cikke értelmében.</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
	<p>Az orvosi vizsgálat költségét a kérelmező hatóság viseli. Amennyiben a gyámügyi szolgálat saját kezdeményezésére rendeli meg a vizsgálatot, a költségek az említett szolgálatot terhelik.</p> <p>2. § Amennyiben az orvosi vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy az érintett személy 18 évesnél fiatalabb, a 8. cikk alkalmazandó. Amennyiben az orvosi vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy az érintett személy 18 évesnél idősebb, a gyámügyi szolgálat felügyeleti joga megszűnik. A gyámügyi szolgálat haladéktalanul tájékoztatja az érintett személyt, valamint a menedékkjoggal, az ország területéhez való hozzáféréssel, az ott-tartózkodással és a kiutasítással foglalkozó hatóságot, valamint bármely más érintett hatóságot.</p> <p>3. § Ha az orvosi vizsgálat eredményét illetően kétség merül fel, akkor a legáltalánosabb életkort veszik figyelembe.</p>
Bulgária	<p>A MENEKÜJOGRÓL ÉS A MENEKÜLTEKRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY 2002. december 1-jétől <i>hatályos</i></p> <p>61. cikk (3) bekezdése (kiegészítve – SG 101/2015) Ha bármilyen észszerű kétség merült fel azzal kapcsolatban, hogy az ilyen külföldi nem kiskorú vagy nem a nagykorúságot jelző életkor alatt van, a meghallgatást végző hatóság szakértői véleményt kér az életkor megállapítására.</p> <p>Nincs ilyen rendelkezés.</p>
Horvátország	n.a.
Ciprus	<p>Az életkor-meghatározási eljárás elrendelése a következő jogi rendelkezéseken alapul:</p> <p>- A ciprusi menekültügyi törvény 10. cikke (1) bekezdésének G) pontja értelmében a menekültügyi szolgálat orvosi vizsgálatot végezhet a kísérő nélküli kiskorú életkorának meghatározása céljából a nemzetközi védelem iránti kérelmének vizsgálata keretében.</p> <p>- Az 1997. június 26-i tanácsi állásfoglalás 4. cikke (3) bekezdésének a) pontja a harmadik országokból származó kísérő nélküli kiskorúak vonatkozásában előírja, hogy a) a nemzetközi védelmet kérelmező, magukat kiskorúnak valló kísérő nélküli személyeknek bizonyítaniuk kell életkorukat; b) ha ilyen bizonyíték nincs, vagy ha még mindig komoly kétségek állnak fel, a tagállamok objektív módon megbecsülhetik a nemzetközi védelem kérelmezőinek életkorát. Ebből a célból a tagállam a kiskorút, annak és kijelölt képviselőjének beleegyezésével, szakorvosok által végzett orvosi életkor-meghatározási vizsgálatra küldheti.</p> <p>n.a.</p>
Csehország	<p>325/1999, 89. szakasz</p> <p>326/1999, 124. szakasz</p> <p>109/2002, 23. szakasz</p> <p>A bírósági határozatok egyediek</p>
-	

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
Dánia	A dán külföldiekről szóló törvény 40. c (2) szakasza szerint a dán nemzeti rendőrség és a dán bevándorlási szolgálat követelheti, hogy a magát kiskorúnak valló kísérő nélküli külföldi orvosi vizsgálatban vegyen részt életkora meghatározása céljából.
Észtország	A 2002. január 1-jei igazságügyi vizsgálatról szóló törvény 2006. július 1-jén elfogadott törvény a külföldieknek nyújtott nemzetközi védelemről
Finnország	Az orvosi életkor-meghatározás 2010 óta szerepel a finn külföldiekről szóló törvényben. A 6a. szakasz szerint: Orvosi életkor-meghatározást lehet végezni a családtagok vagy a tartózkodási engedélyt kérelmező külföldi életkorának megállapítására, ha megalapozottan gyanítható, hogy az adott személy életkoráról adott tájékoztatás megbízhatósága fennáll. – Az életkor meghatározásával kapcsolatban jelenleg nincs folyamatban lévő jogszabályi változás Finnországban.
Franciaország	A gyermek védelméről szóló 2016. március 14-i törvény. A röntgensugarak használata jelenleg korlátozott, a szexuális érettség vizsgálatának alkalmazása pedig tilos a 18 év alatti személyek életkorának meghatározása céljából. A 2016. március 14-i törvény a polgári törvénykönyv 388. cikkét egészítette ki. Az új törvény óta nem volt új ügy a témában. A témával kapcsolatos legutóbbi döntés a Rennes-i Fellebbviteli Bíróság 2015. január 13-i határozata (https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?oldAction=rechJuriJudi&idTexte=JURITEXT000030123464&fastReqId=1477313596&fastPos=2). – A helyzet bemutatása: Az érintett személy azt állította, hogy 1996. október 26-án született Kinshasában; következtésképpen kiskorú. A Bumbu község polgármestere által 2012. augusztus 9-én kiadott születési anyakönyvi kivonat másolatát bemutatatták személyazonosságának igazolására. Elindult a gyámsági eljárás, és az általános tanács (<i>osztály</i>) elnöke indítványozta a felügyelet leállítását. – A dokumentumok elemzése alátámasztotta a dokumentumok hitelességét; de felhívta a figyelmet arra, hogy a születési anyakönyvi kivonat a szülők egyszerű szóbeli nyilatkozatán alapult, és így nem volt jogi értéke. A dokumentum nem volt elégséges ahhoz, hogy meghatározhassa a személy életkorát bizonyító erejének hiánya miatt, és nem tudta igazolni a beleegyezési életkorát sem. Azonban a röntgenfelvételek (csukló és bal kéz), a klinikai vizsgálatok és a növekedési lemezek elemzése segítségével meghatározották az életkort.

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
	<ul style="list-style-type: none"> – Minden intézkedés során utalnak a Nemzeti Orvostudományi Akadémia 2007. január 16-i jelentésére, amely szerint a csont életkorának vizsgálata a bal kézfej és a csukló röntgenfelvételei alapján – utalva a következő módszerre: Greulich és Pyle atlasza – továbbra is a legegyszerűbb és legmegbízhatóbb módszer. Ezt használják a legszélesebb körben. Ezidáig nem mutattak ki faji különbségeket. Az Akadémia kijelentette, hogy „nagyon ritka, hogy a csontfejlődés és a tényleges életkor nem egyezik; ez esetben azonban a legtöbb ilyen helyzet a tényleges életkor alulbecsléséhez vezet. – A bíróság elbírálására benyújtott valamennyi elem bizonyítékot szolgáltat és az egyén beleegyezési életkorát állapítja meg. <p>Egyéb döntések azonos indoklással:</p> <p>Rennes-i Fellebbviteli Bíróság – 2014. október 28 https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?oldAction=rechJuriJudi&idTexte=JURITEXT000029685707&fastReqId=698863264&fastPos=3.</p> <p>Rennes-i Fellebbviteli Bíróság – 2014. október 28. https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?oldAction=rechJuriJudi&idTexte=JURITEXT000029685066&fastReq%20id=1179022326&fastPos=4.</p> <p>Limogesi Fellebbviteli Bíróság – 2014. március 3. https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?idTexte=JURITEXT000028708810.</p> <p>Megjegyzendő, hogy a 2016. március 14-i törvény a következő kérdésekre ad választ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A röntgensugarakat alternatív eszközként, és hiányzó érvényes személyazonossági okmány esetén alkalmazták, valamint ha az állítólagos életkor nem biztos. – Az eljárást az igazságügyi hatóságok követik az egyén beleegyezésével. – A vizsgálatot óvatosan kell alkalmazni (kétség esetén a kérelmező érdekét kell nézni, figyelembe véve az egyéb orvosi és szociális adatokat).

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat		
<p>Németország</p> <p>A Szociális törvénykönyv 42f. szakasza leírja az Ifjúsági Jóléti Szolgálatok által az autóba való bejutás eljárása során az életkor meghatározására vonatkozó szabályokat (2016. november 1-jén bevezetve).</p>	<p style="text-align: center;">a) Oberlandesgericht Karlsruhe, 2015. augusztus 26-i határozat – 18 UF 92/15 Összefoglalás</p> <p>1. A hivatalból való vizsgálat kötelezettségéből eredő további vizsgálatok feltétele, hogy az adott személy életkora vonatkozásában kétségek merüljenek fel. Ha a kiskorú életkorára vonatkozó állítása nyilvánvalóan téves, vagy ha az adott személy nem magyarázza meg azokat a körülményeket, amelyek megfelelő mértékben valószínűsítik az életkorát mint kiskorú, a hivatalból való vizsgálatára vonatkozó kötelezettség nem válhat önkényessé. (25. megjegyzés)</p> <p>2. A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvénél alkalmazása azt jelenti, hogy az alany kiskorúságát feltételezzük mindaddig, amíg az életkorára vonatkozó kétségek teljes mértékben el nem oszlanak; ez az elv azonban csak akkor alkalmazandó, ha a bíróság nem tud észszerű bizonyosságot szerezni a személy tényleges életkoráról, miután kimerítette az összes eljárási szempontból és elfogadható vizsgálati lehetőséget, amint azt a körülmények jelzik. (33. megjegyzés)</p> <p>3. A családtagok és a nem vitatott joghatósági ügyekről szóló törvény 27. §-a szerinti életkor meghatározásában való együttműködésének kötelezettsége. (24. megjegyzés)</p> <p>4. A felső végtagok röntgenvizsgálatának jelentőségéről és érvényességéről. (31. megjegyzés) (32. megjegyzés)</p> <p>Egyéb főbb pontok</p> <p>1. A <i>családi ügyekben folytatott eljárásról</i> szóló törvény 27. szakaszában meghatározott együttműködési kötelezettség és a nem vitatott joghatóság kérdése általában magában foglalja az bevallott életkor megvizsgálására irányuló orvosi vizsgálat benyújtását, amennyiben ez nem megalázó és észszerű. OLG Hamm, 2014. február 25., 1 UF 213/13). (24. megjegyzés)</p> <p>2. Az alany életkorának meghatározásához szükséges orvosi vizsgálat mint a VII. sz. Szociális kódex 42. szakasza (az I. sz. Szociális kódex 62. szakaszának (1) bekezdése) szerinti őrizetbe vétel előfeltétele, radiológiai vizsgálatból állhat. Hasonlóképpen megengedhető, hogy egy már létező röntgenfelvételt is megvizsgáljanak az alany életkorának meghatározása érdekében (az OVG Hamburgdal, 2011. február 9-én, 4 Bs 9 / 11.Amt 2011, 472). (32. megjegyzés)</p> <p>3. Nem lehet megbízhatóan meghatározni a nagykorúságot kizárólag a felső végtag radiológiai vizsgálata alapján. (Margin note 31)</p>	<p>1. A hivatalból való vizsgálat kötelezettségéből eredő további vizsgálatok feltétele, hogy az adott személy életkora vonatkozásában kétségek merüljenek fel. Ha a kiskorú életkorára vonatkozó állítása nyilvánvalóan téves, vagy ha az adott személy nem magyarázza meg azokat a körülményeket, amelyek megfelelő mértékben valószínűsítik az életkorát mint kiskorú, a hivatalból való vizsgálatára vonatkozó kötelezettség nem válhat önkényessé. (25. megjegyzés)</p> <p>2. A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvénél alkalmazása azt jelenti, hogy az alany kiskorúságát feltételezzük mindaddig, amíg az életkorára vonatkozó kétségek teljes mértékben el nem oszlanak; ez az elv azonban csak akkor alkalmazandó, ha a bíróság nem tud észszerű bizonyosságot szerezni a személy tényleges életkoráról, miután kimerítette az összes eljárási szempontból és elfogadható vizsgálati lehetőséget, amint azt a körülmények jelzik. (33. megjegyzés)</p> <p>3. A családtagok és a nem vitatott joghatósági ügyekről szóló törvény 27. §-a szerinti életkor meghatározásában való együttműködésének kötelezettsége. (24. megjegyzés)</p> <p>4. A felső végtagok röntgenvizsgálatának jelentőségéről és érvényességéről. (31. megjegyzés) (32. megjegyzés)</p> <p>Egyéb főbb pontok</p> <p>1. A <i>családi ügyekben folytatott eljárásról</i> szóló törvény 27. szakaszában meghatározott együttműködési kötelezettség és a nem vitatott joghatóság kérdése általában magában foglalja az bevallott életkor megvizsgálására irányuló orvosi vizsgálat benyújtását, amennyiben ez nem megalázó és észszerű. OLG Hamm, 2014. február 25., 1 UF 213/13). (24. megjegyzés)</p> <p>2. Az alany életkorának meghatározásához szükséges orvosi vizsgálat mint a VII. sz. Szociális kódex 42. szakasza (az I. sz. Szociális kódex 62. szakaszának (1) bekezdése) szerinti őrizetbe vétel előfeltétele, radiológiai vizsgálatból állhat. Hasonlóképpen megengedhető, hogy egy már létező röntgenfelvételt is megvizsgáljanak az alany életkorának meghatározása érdekében (az OVG Hamburgdal, 2011. február 9-én, 4 Bs 9 / 11.Amt 2011, 472). (32. megjegyzés)</p> <p>3. Nem lehet megbízhatóan meghatározni a nagykorúságot kizárólag a felső végtag radiológiai vizsgálata alapján. (Margin note 31)</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>b) „Higher Administrative Court, Bremen”, 2016. február 22-i határozat – 1 B 303/15</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kérdőív főbb pontjai • A kiskorú fogalmának kifejezett meghatározását a VIII. sz. Szociális kódex 42f rendelkezése tartalmazza, amely 2015. november 1-jén lépett hatályba. • A kiskorú életkorát az azonosító okmányok ellenőrzésével kell meghatározni (többek között a fényképnek észszerű megbízhatósággal kell igazolnia a kérelmező személyazonosságát). Azonosító okmányok hiányában az érintett személyazonosság megállapítása által szolgáltatott információ marad. Ha ez az információ kétséges, képzett vizuális vizsgálatot kell végezni az életkor (külső megjelenés, tolmács megkérdése, egyéb dokumentumok, ha rendelkezésre állnak) értékelésére és meghatározására. <p>Az ifjúsági jóléti hivatal két tapasztalt munkatársa vonatkozásában a négy szem elve mindig érvényes. Ha a személy által biztosított információk ellenőrzése után bizonyos kétségek merülnek fel vizuális vizsgálat után, de összességében észszerű valószínűséggel feltételezhető, hogy kiskorú, a kiskorúakra vonatkozó jogszabályok alkalmazásának követelményei teljesülnek.</p> <p>- A minősített vizuális ellenőrzés eredménye az is lehet, hogy feltételezni kell a nagykorúságot, mert a személy külső megjelenése a nagykorúság világos jeleit mutatja. Hasonlóképpen, a meghallgatás során szerzett információk értékelése is vezethet erre az eredményre, ha az érintett személy nyilatkozatai nem szolgálnak végleges és hiteles bizonyítékkal az eljárás során.</p> <p>A homályos kijelentések és az ellentmondások a külső megjelenéssel együtt szintén ugyanerre az eredményre vezethetnek („Higher Administrative Court, Bremen”, 2015. november 18. napján kelt, 2 B 221/15 számú határozat).</p> <p>A minősített vizuális vizsgálat, amely többet vesz figyelembe, mint a külső fizikai jellemzők, valójában megfelelő módszer lehet egy személy életkorának értékelésére és meghatározására</p> <p>(“Munich Administrative Court”, 2014. szeptember 23. napján kelt, 12 CE 14.1833 számú határozat).</p> <p>Ha a minősített vizuális ellenőrzés nem eredményez megbízható eredményt, orvosi vizsgálatot kell végezni. A VIII. sz. Szociális kódex 42f. szakasza („Printed Matter of the Bundestag” 18/6392) magyarázó jegyzete részletezi az ilyen vizsgálat feltételeit, jelezve, hogy a legenyhébb, és amennyire lehetséges, a legmegbízhatóbb módszert kell kiválasztani.</p> <p>Ez a szakaszos eljárás megfelel a vonatkozó technikai szabványoknak (A szövetségi ifjúsági jóléti hivatalok munkacsoportjának ajánlásai), amelyre a szociális törvénykönyv VIII. törvényének 42. szakasza indokolása hivatkozott.</p>	

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
Görögország	13. cikk (4), (5), (6) és (7) bekezdése
Magyarország	301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról 2016. évi XXIX. törvény az igazságügyi szakértőkről
Írország	A 1996. évi menekültügyi törvény A menekültügyi törvény 8. cikke (5) bekezdésének a) pontja értelmében, amennyiben a hatóság tisztviselője vagy a bevándorlási tisztviselő hivatalos tisztviselője úgy látja, hogy az államba érkező személy 18 évesnél fiatalabb, akkor a Gyermek- és Családi Ügynökséget (TUSLA) kell megkeresnie, amely majd eldönti, hogy a menedéjog iránti kérelmet előterjeszti-e helyette. Abban az esetben, ha kérelmet nyújtanak be, a Gyermek- és Családi Ügynökség (TUSLA), valamint a Menekültügyi Jogi Szolgálat törvényes képviselője segíti a kiskorút a menedéjogi eljárás során, beleértve az interjúján való megjelenést is. A 2015. évi Nemzetközi védelemről szóló törvény (még nem lépett hatályba). A 14. szakasz többek között előírja, hogy amennyiben a 13. §-ban említett tisztnek úgy tűnik, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtó személy, vagy aki előzetes meghallgatás tárgyát képezi, nem érte el a 18 éves életkort és nem kíséri olyan felnőtt, aki felelősséget vállal a személy gondozásáért és védelméért, a tisztviselő a lehető leghamarabb értesíti erről a Gyermek- és Családi Ügynökséget. A 15. szakasz (4) bekezdése előírja, hogy amennyiben a Gyermek- és Családi Ügynökség számára úgy tűnik a rendelkezésére álló információk alapján, beleértve a jogi tanácsadást is, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet olyan személy nevében kell benyújtani, aki nem érte el a 18 éves kort (ebben az alszakaszban „gyermek”), az Ügynökség gondoskodik az elítéléséről és védelméről, valamint a kérelem benyújtásáról a gyermek nevében, valamint a gyermek képviselétéről, illetve segítséget nyújt a kérelem megvizsgálása tekintetében. A 24. szakasz (1) bekezdése előírja, hogy a miniszter vagy egy nemzetközi védelem terén eljáró tisztviselő, amennyiben észszerű okkal szükségesnek itéli, annak megállapítása érdekében, hogy a 15. szakasz (4) bekezdésében említett kérelmező nem éri el a 18 éves kort, e szakaszra is figyelemmel, gondoskodhat arról, hogy a kérelmező életkorát meghatározó vizsgálatot használjon.
	Nincs
	AM v Refugee Applications Commissioner Applicant/Plaintiff: A.M. Respondent/Defendant: Refugee Applications Commissioner Citation/s:[2005] IEHC 317 Egy menedékkérő azt állította, hogy a menedéjog iránti kérelme idején kiskorú volt. A menekültügyi kérelmekért felelős biztos meghallgatta őt, hogy értékelje életkorát, és 18 évesnél idősebbnek ítélte. Ezt követően a felperest felnőttként kezelte, és a későbbiekben negatív menedéjogi döntés született. A kérelmező megtámadta mind az életkor, mind a menekültstátusz meghatározását. A Bíróság megsemmisítette a kérelmező korának megállapításáról szóló határozatot az ilyen eljárásra vonatkozó eljárási követelmények: A bíróság indokolása a kérelmező korának meghatározásakor alkalmazandó minimum eljárásokról: 1. A kérelmező egyszerű módon való tájékoztatása az interjú céljáról ; 2. A kérelmező egyszerű módon való tájékoztatása, hogy a kérdező miért tartja hamisnak az állítást, és lehetőséget kell neki adni az állításai megmagyarázására; 3. A kérelmezőt tájékoztatni kell a kérdező általi fenntartásokról a személyazonossági okmányok vonatkozásában, és lehetőséget kell adni a kérelmezőnek, hogy magyarázatot adhasson; 4. Ha a döntés kedvezőtlenül hat a kérelmezőre, akkor egyértelműen és azonnal tájékoztatni kell a határozatról és annak okairól; Az újbóli értékelés lehetőségéről szóban és írásban tájékoztatni szükséges.

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>A 24. szakasz (2) bekezdése előírja, hogy „az (1) bekezdés szerinti vizsgálat a következő:</p> <p>(a) teljes mértékben tiszteltben kell tartani a kérelmező méltóságát,</p> <p>(b) összhangban van a megbízható eredmény elérésének szükségességével, a legkevésbé invazív vizsgálat, és</p> <p>(c) amennyiben a vizsgálat egy orvosi vizsgálat, amelyet egy nyilván tartásba vett orvos vagy más, megfelelően képzett orvosi szakember végez, az előírt módon.”</p> <p>A 24. szakasz (7) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az „általános nyilatkozatok vagy egyéb releváns jelzések alapján” észszerű okok merülhetnek fel, amelyek indokolják a kérelmező életkorával kapcsolatos kétségeket.</p> <p>A 24. szakasz (3) bekezdése előírja, hogy az orvosi vizsgálathoz való hozzájárulást a (a) kérelmezőtől kell szerezní, (b) a felnőtt, aki felelős a kérelmező gondozásáért és védelméért, vagy (c) egy alkalmazott vagy más kijelölt személy a Gyermekek és Családi Ügynökség, aki a gyermek nevében nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be.</p> <p>A 24. szakasz (4) bekezdése előírja, hogy a gyermeket olyan nyelven kell tájékoztatni, amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti:</p> <p>(a) annak lehetősége, hogy életkorát vizsgálatlal lehet meghatározni,</p> <p>(b) a vizsgálat módszere vagy módszerei,</p> <p>(c) a vizsgálat eredményének lehetséges következményei a nemzetközi védelmi eljárásra nézve, és</p> <p>(d) a gyermek részéről a vizsgálat lefolytatásának következményei.</p> <p>A vizsgálat lefolytatásának következményeit a 24. szakasz (5) bekezdése határozza meg, nevezetesen, hogy a miniszter vagy a nemzetközi védelem területén eljáró tisztviselő megvizsgálhatja, hogy a kérelmező 18 éves.</p> <p>A fogva tartási körülmények között az életkorral kapcsolatos személyek orvosi vizsgálatára vonatkozó különös rendelkezéseket a 25. szakasz tartalmazza, hasonlóan a 24. szakaszhoz.</p> <p>A 25. szakasz többek között előírja, hogy a 20. szakasz (7) bekezdésének b) pontja alkalmazásában a miniszter gondoskodhat arról, hogy a személy életkorának megállapítása érdekében vizsgálatot végezzen.</p>	<p>A bíróság megállapította, hogy a jelen esetben nem teljesültek ezek a követelmények.</p> <p>1. Elvek: A menedékjogi eljárás során a kiskorúak kormegállapítására vonatkozó minimális eljárási követelmények közé tartoznak a következők: (i) a kérelmezőnek az interjú céljainak egyszerű megfogalmazása; (ii) a kérelmező egyszerű tájékoztatása arról, hogy a kérdező miért tartja hamisnak az állítást; és lehetőséget kell adni kérelmezőnek az állítása megmagyarázására; iii. A kérelmezőt tájékoztatni kell a kérdező általi fenntartásokról a személyazonossági okmányok vonatkozásában, és lehetőséget kell adni a kérelmezőnek, hogy magyarázatot adhasson; (iv) Ha a döntés kedvezőtlenül hat a kérelmezőre, akkor egyértelműen és azonnal tájékoztatni kell a határozatról és annak okairól (v) Az újbóli értékelés lehetőségéről szóban és írásban tájékoztatni szükséges</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
Olaszország	<p>142/2015. sz. törvényerőjű rendelet 17–19 cikke (a 2013/33/EU rendelet végrehajtása)</p> <p>Rendelet (a Miniszterek Tanácsa által megvizsgálva): „regolamento recante definizione dei meccanismi per la determinazione dell'età dei minori stranieri non accompagnati vittime di tratta, in attuazione dell'art. 4, comma 2, del decreto legislativo 4 marzo 2014, n. 24”.</p> <p>Art. 8, DPR 22-9-1988, n. 448 (nei processi penali, in caso di incertezza sulla minore età il giudice dispone, anche d'ufficio, una perizia) Art. 28, co. 3, D.Lgs. 286/98 (BIC) Art. 19, co. 2, lett. a), D.Lgs. 286/98 (divieto espulsione minori stranieri) Art. 19, D.Lgs. 25/2008 a 2005/85/EU irányelv végrehajtása (az életkor felmérése az eljárás bármely szakaszában történhet). L'art. 4, co. 2, D.Lgs. 4.3.2014, n. 24, az 2011/36/EU irányelv végrehajtása (meghatározza az életkor értékelésére vonatkozó hollisztikus eljárást, kétség esetén kiskorúság feltételezése).</p> <p>2017-ben elfogadott új rendelet, amely tartalmazza a fellelhetően emberkereskedelemnek áldozatul esett kiséror nélküli kiskorúak életkorának meghatározására vonatkozó eljárást.</p> <p>https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2016/12/22/16G00248/sg.</p>
Lettország	<p>2016. január 19-én hatályba lépett Lettország új menekültügyi törvénye. A Menekültügyi Törvény rendelkezései szerint a Lettországi Állami Határőrség felelős a menedékkérők kérelmének elfogadásáért és a kapcsolódó kezdeti tevékenységek teljesítéséért, többek között a menedékkérő személyazonosságának meghatározásáért.</p> <p>A Menekültügyi Törvény 7. szakaszának második része előírja, hogy a menedékkérő azonosításában és állampolgárságának megállapításában az Állami Határőrségnek joga van a menedékkérő és vagyonának ellenőrzésére, valamint tárgyak és dokumentumok lefoglalására, ha jelentőséggel bírhatnak a kérelem elbírálásában, vagy veszélyt jelenthetnek a menedékkérőre vagy az őt körülvéő személyekre.</p> <p>Ha orvosi szakértői vizsgálat mellett döntenek, az Állami Határőrség haladéktalanul és egy képviselő jelenlétében tájékoztatja a kiséror nélküli kiskorút olyan nyelven, amelyet megért, vagy észszerűen feltételezhető, hogy megért, az orvosi szakértői vizsgálat során, a szakértői vizsgálat lefolytatását, valamint az orvosi szakértői vizsgálat eredményeinek a kérelem vizsgálatára gyakorolt lehetséges hatását, valamint a következményeket, amelyek akkor fordulhatnak elő, ha az a kiséror nélküli kiskorú megtagadja az orvosi szakértői vizsgálatot.</p> <p>Ha az életkor-meghatározási eljárás során a vizsgált személy életkorát nem egyértelműen határozzák meg, a következtetést a vizsgált személy javára hozzák meg – a személyt kiskorúnak kell tekinteni.</p>
	<p>2014.01.27. Tribunale di Torino: a radiológiai értékelés nem zárja ki azt, hogy – egyedi esetben – az életkor megállapításakor hibahatár lépett fel. Kétség esetén a kiskorú életkor élvez elsőbbséget</p> <p>http://www.questionegiustizia.it/articolo/i-metodi-di-accertamento-dell-eta-cronologica-dei-05-03-2015.php.</p>
	<p>Az igazgatási eljárásról szóló törvény 182. sz., „Szakértői vélemény értékelése” című szakasza szerint a bíróság a szakértői véleményt e törvény 154. szakaszának „A bizonyítékok értékelése” rendelkezéseivel összhangban értékeli. A 154. szakasz kimondja, hogy a bíróság saját bizonyítékainak megfelelően értékeli a bizonyítékokat, amelyeket átfogóan, teljes és objektíven ellenőrzött bizonyítékokon kell alapulnia, és az igazságügyi tudatosságnak megfelelően, a logikai törvények, a tudomány megállapításai és az elvek alapján,; semmilyen bizonyítéknak nincs olyan előre meghatározott hatása, mint ami a bíróságra nézve kötelező; a bírósági ítéletnek tartalmaznia kell, hogy miért előnyben részesülnek bizonyos bizonyítékok a többihez képest, és miért ismerik el bizonyos tényeket bizonyítottnak, míg más tényeket nem bizonyítottak.</p> <p>Ha a szakértői vélemény nem eléggé világos vagy hiányos, a bíróság kiegészítő szakértői vizsgálatot rendelhet el, amelyet ugyanazon szakértőnek kell teljesítenie.</p> <p>Ha a szakértői vélemény nem megalapozott vagy indokolt, vagy ha több szakértő véleménye ellentmond egymásnak, a bíróság ismételt szakértői vizsgálatot rendelhet el, annak végrehajtását egy másik szakértőnek vagy több szakértőnek kell elvégeznie.</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
	<p>Az a feltétel, hogy a kísértő nélküli kiskorú képviselője megtagadta az orvosi szakértői vizsgálat elvégzését e személy életkorának megállapítására, nem lehet egyedüli indok arra, hogy a kísértő nélküli kiskorú kérelmező vizsgálatot vagy elutasítástra vonatkozó döntést hozzon a menekült vagy a kiegészítő védelmi státuszról. A 2004. szeptember 7-i Lettországi Minisztertanács 776. sz. Szabályzatának „Az Állami Törvényszéki Központ szabályozása” 3. cikke értelmében az Állami Határőrség kérelmet terjeszt a bírósági orvosi vizsgálatra, annak megállapítása érdekében, hogy egy személy életkorát meghatározza-e, az Állami Igazságügyi Gyógyászati Központhoz, amely életkor-meghatározást végez, a törvények és rendeletek szerint regisztrált módszertan alkalmazásával („Életkor-meghatározási módszertan” 2-20 /VTMEC-1/336, elfogadva: 2013. 02. 07.).</p> <p>Az Állami Határőrség 1. sz. Belső szabályzatának 2016. január 16-i „A határőrség tisztviselői tevékenységére vonatkozó szabályok, amikor egy külföldi menedékkérő iránti kérelmet terjeszt elő” előírja, hogy amennyiben egy menedékkérő életkorát vizsgálják, a szakértői véleményt az igazgatási eljárásról szóló törvény 182. szakaszának megfelelően a bíróság elé kell terjeszteni.</p>
Litvánia	<p>A külföldiek jogállásáról szóló törvény, 123. cikk és a Litván Köztársaságban a menedékkérő megadásáról és visszavonásáról szóló, a Litván Köztársaság belügyminiszterének rendelete, 2. szakasz (104)–(114) bekezdése</p>
Luxemburg	<p>A menedékkérő és egyéb védelmi formákról szóló felülvizsgált törvény 12. cikkének (3) bekezdése szerint a miniszter orvosi vizsgálatot rendelhet el a menedékkérő életkorának meghatározása érdekében. Meg kell mondani, hogy az életkor meghatározása befolyásolja a nemzetközi védelem nyújtásának eljárását. E tekintetben utalunk a fent említett törvény 9. cikkének (2) bekezdésére, amely szerint minden kérelmező köteles minden olyan információt közölni, amely a kérelem jogszerűségének azonosításához szükséges, beleértve az életkort is. Abban az esetben, ha a kérelmező megtagadja az orvosi vizsgálatot, a megjelenést elmulasztja, vagy kiderül, hogy nagykorú, a kérelmező tájékoztatást kap arról, hogy ezek a körülmények negatívan befolyásolják a nemzetközi védelem iránti kérelem döntéshozatalát. Ebben az esetben a nemzetközi védelem iránti kérelmet a fent említett törvény 20. cikkében előírt gyorsított eljárás keretében lehet feldolgozni. Ettől kezdve teljes körűnek kell lennie az alkalmazás tekintetében. Az a tény, hogy elmulasztották ezt az orvosi vizsgálatot, nem akadályozza meg a minisztert abban, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelemről határozatot hozzon. Az ilyen döntés azonban nem kizárólag az ilyen elutasításon alapul.</p>
Málta	<p>A 2008. évi jogi nyilatkozat 243 A 2005-ös 320-as jogi nyilatkozat 14. cikke</p>
	<p>Nem adtak ki nemzeti bírósági ítéleteket az életkor értékeléséről.</p> <p>n.a.</p> <p>n.a.</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat		
Hollandia	A rendelkezéseket az idegenrendészeti rendelet tartalmazza („vreemdelingbesluit”). 3.109d. cikk, amely 2015. július 20-án lépett hatályba.	2003. október 23., ABRIS 200304904/1 A miniszternek gondoskodnia kell arról, hogy az értékelést megbízhatóan és gondosan végezzék el, hogy az értékelés alátámasztja a következtetéseket. A miniszter köteles a szükséges ismeretekkel rendelkező szakértőt igénybe venni. Annak érdekében, hogy az értékelés megbízhatóan és alaposan elvégezhető legyen, a miniszternek átfogó jelentést kell kapnia, amelyért a szakértő felelősséget vállal, még akkor is, ha a szakértő nem kívánja közzétenni a nevét. 2004. március 3., ABRIS 200307415/1 A életkor-meghatározásról szóló jelentést szakértői tanácsnak tekintik. Elutasításra kerül az az érv, hogy a hagyományos röntgensugarak nem használhatók a kulcsfontosságú leképezésére. Az értékelésben alkalmazott kutatási módszer megbízható.
Norvégia	Bevándorlási törvény, 88. szakasz Életkorvizsgálat Amennyiben a menedékjogi ügyben vagy a családtag tartózkodási engedéllyel kapcsolatos ügyben nem lehet észszerű bizonyossággal megállapítani, hogy a külföldi állampolgár 18 évesen aluli vagy annál fiatalabb, a külföldi állampolgártól beleegyezés kérhető, hogy meg lehessen vizsgálni a korának meghatározása érdekében. A vizsgálat eredményét az ügy egyéb információi alapján kell értékelni. Ha a külföldi állampolgár megtagadja, hogy megvizsgálják, tisztában kell lennie azzal, hogy ez jelentőséggel bír az ügy értékelése során. A királyi rendeletekkel további rendelkezéseket hozhat az életkori vizsgálatok végrehajtására vonatkozóan.	n.a.
Lengyelország	2003. június 13-i törvény a Lengyel Köztársaság területén a külföldiek védelmének biztosításáról. Az életkor-meghatározással kapcsolatban nincsenek folyamatban lévő jogszabályi módosítások.	2003. június 13-i törvény a Lengyel Köztársaság területén a külföldiek védelmének biztosításáról. Az életkor-meghatározással kapcsolatban nincsenek folyamatban lévő jogszabályi módosítások.
Portugália	N27 / 2008. Sz. Törvény 30.06-tól. Menekeügyi törvény - 28. cikk (3) bekezdés N67 / 98 törvény 26.10. Sz. Törvény A személyes adatok védelméről szóló törvény augusztus 19-i N45 / 2004. Az augusztus 19-i N45/2004 sz. törvény meghatározza az igazságügyi orvosi jogi rendszerét	n.a.

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
Románia	<p>A romániai menekültügyről szóló 122/2006. Sz. Törvény (közzétett 2006. január 16-án, 428 / 18.05.2006), a következőképpen rendelkezik:</p> <p>16. cikk „A kiséző nélküli kiskorú menedékkérőkre vonatkozó garanciák”</p> <p>(1) A kiséző nélküli kiskorú menedékjog iránti kérelmét elsődlegesen kell megvizsgálni.</p> <p>(2) A Bevándorlási Főfelügyelet intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb időn belül kijelöljön egy jogi képviselőt, aki segíti a kiséző nélküli kiskorú menedékkérőt a menedékjogi eljárás során, beleértve az első menedék országának eljárási idejét is, a biztonságos harmadik ország eljárását, a biztonságos európai harmadik ország eljárása vagy a felelős tagállam meghatározásának eljárását.</p> <p>(2 ^ 1) A kiséző nélküli kiskorúakat haladéktalanul tájékoztatják a törvényes gondviselő kinevezéséről. A törvényes gondviselő a gyermek mindennek felett álló érdekeinek megfelelően teljesíti feladatait, és ehhez szükséges szakértelemmel rendelkezik.</p> <p>(3) Nincs szükség arra, hogy a kiséző nélküli kiskorú menedékkérő számára jogi képviselőt jelöljenek ki, ha a kérelem benyújtásától számított 15 napon belül nagykorúvá válik.</p> <p>(4) A Bevándorlási Főfelügyelet:</p> <p>(a) biztosítja, hogy a képviselő tájékoztathassa a kiséző nélküli kiskorút a személyes meghallgatás jelentőségéről és esetleges következményeiről, és arról, hogyan készüljön fel a személyes meghallgatásra.</p> <p>(b) a 17. cikkben említett jogi információk eljárásokat biztosítja (a menedékkérők jogai) és a nemzetközi védelem visszavonása esetén alkalmazott eljárások, mind a kiskorú, mind a törvényes képviselője.</p> <p>(c) tájékoztatja a törvényes képviselőt és a kiséző nélküli kiskorú menedékkérőt egy olyan nyelven, amelyet az utóbbi megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megérti, az életkor-meghatározás igazságügyi szakértői vizsgálatának lehetőségéről. Ennek az információnak tartalmaznia kell az orvosi vizsgálati módszerekre vonatkozó javallatokat, a vizsgálat eredményének lehetséges következményeit és az igazságügyi vizsgálat esetleges elutasításának hatásait.</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat

- (4) Az életkor-meghatározás igazságügyi vizsgálata a kiskorú egyéni méltóságának teljes figyelembevételével történik, a legkevésbé invazív módszerekkel, amelyek lehetővé teszik a lehető legmegbízhatóbb eredményt.
- (5) A Bevándorlási Főfelügyelőség a törvényhozásnak a gyermekjogok előmozdításában és védelmében, valamint a törvényszékben betöltött feladataival együttműködik a helyi közigazgatási hatóságok struktúráival, valamint tisztázza a kiskorúak jogi helyzetét, illetve a gyermekjogok jogi helyzetét, egy különleges védelmi intézkedés bevezetése esetén.
41. cikk „A menedékkérő kiskorú külföldi személy korának megállapítása”
- (1) Abban az esetben, ha a menedékkérő kijelentette, hogy kiskorú, és nincsenek komoly kétségek életkorával kapcsolatban, akkor kiskorúnak tekinthető.
- (2) Ha a kiskorú nélküli kiskorú gyermek nem tudja bizonyítani életkorát, és komoly kétségek vannak a kiskorúságával kapcsolatban, a Bevándorlási Kérelmek ügyében eljáró Főfelügyelőség menekültügyi kérdésekre szakosodott egysége a menedékjog iránti kérelem elbírálása előtt, igazságügyi szakértői vizsgálatot kér a kérelmező életkorának megállapítására, a kiskorú és a törvényes képviselő előzetes írásbeli hozzájárulásával.
- (3) Abban az esetben, ha a menedékkérő és/vagy a törvényes képviselő megtagadja az orvosszakértői vizsgálatának elvégzését az életkor felmérése érdekében, és nincsenek meggyőző igazolások az életkoráról, akkor nagykorúnak kell tekinteni.
- (4) A (3) bekezdésben előírt esetben úgy kell tekinteni, hogy az adott személy a menedékjog iránti kérelem benyújtásának napján 18 éves korú.
- (5) A (3) bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók abban az esetben, ha az életkor megállapítására vonatkozó igazságügyi vizsgálat megtagadása alapján megalapozott okok vannak, amelyeket pszichológus által a Bevándorlási Főfelügyelőségen belüli értékelés után fedeztek fel.
- (6) Az igazságügyi vizsgálat eredményének értelmezése a kérelmező életkorának értékelésére a kiskorú mindenek felett álló érdekének elvét figyelembe véve történik.
- (7) A kiskorú nélküli kiskorú kérelmezőnek az életkor értékelésére vonatkozó igazságügyi vizsgálata megtagadása nem lehet kizárólagos oka a menedékjog iránti kérelmének elutasítására, és nem akadályozhatja meg az illetékes hatóságokat abban, hogy nemzetközi védelem iránti kérelmével kapcsolatban határozatot hozzanak.

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>49. cikk „Törvényeségi vizsgálat”</p> <p>(1) Ha a nemzetközi védelmet kérelmező határozata szempontjából relevánsnak minősül, és ha a kérelmező hozzájárulása fennáll, a kérelmezőt a múltban az üldöztetésre vagy komoly kockázatra vonatkozó kitétség jeleinek igazságügyi vizsgálatnak vetik alá.</p> <p>(2) A kérelmező megtagadása, tekintettel az (1) bekezdés szerinti bűnügyi vizsgálat lefolytatására, nem akadályozza meg a Bevándorlási Főfelügyeletet a menedékjog iránti kérelemre vonatkozó döntés meghozatalában.</p> <p>(3) Az (1) bekezdésben előírt igazságügyi vizsgálatokat az igazságügyi intézmények végzik, és eredményüket azonnal továbbítják a Bevándorlási Főfelügyeletnek. A kiadások levonását a Belügyminisztérium biztosítja a Bevándorlási Főfelügyelet erre a célra elküldött költségvetésével.</p> <p>(4) Ha az (1) bekezdés szerint nem végeznek igazságügyi vizsgálatot, a Bevándorlási Főfelügyelet írásban értesíti a kérelmezőt arról, hogy saját költségén igazságügyi vizsgálatot végezhet a múltban az üldöztetésre vagy a bűncselekményekre vonatkozó kitétség jeleiről. súlyos kockázatot jelent.</p> <p>(5) Az (1) és (4) bekezdésben előírt igazságügyi vizsgálatok eredményeit a Bevándorlási Főfelügyelet figyelembe veszi a nemzetközi védelem iránti kérelem más elemeivel való megerősítésében.</p> <p>Az életkor-meghatározással kapcsolatban nincsenek folyamatban jogalkotási változtatások.</p>	

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
Szlovákia	<p>A menekültügyi törvény 480/2002 Coll. módosított szöveg – 23/7. szakasz</p> <p>Ha a minisztérium kétségbe vonja a kérelmező életkorát, a kérelmezőnek orvosi vizsgálatra van szüksége; a 16. szakasz (2) bekezdése szerinti külföldiek esetében a törvényes képviselője vagy gyámja beleegyezése szükséges. Ha az orvosi vizsgálat megállapítja, hogy a kérelmező nagykorú, a minisztérium nagykorú személyként kezeli, és haladéktalanul tájékoztatja törvényes képviselőjét vagy gyámját és az illetékes bíróságot a vizsgálat eredményéről. Ha a külföldi elutasítja az orvosi vizsgálat lefolytatását, vagy ha a törvényes képviselő vagy gyámja nem ért egyet ezzel a vizsgálatl, e törvény értelmében a külföldi az eljárás szempontjából nagykorú személynek tekintendő. Ha az orvosi vizsgálat nem képes meghatározni, hogy kiskorú vagy nagykorú személy, e törvénynek megfelelően az eljárás céljából kiskorúnak minősül, és a törvényes képviselő és a gyám gondoskodik a kérelmezőről haladéktalanul. A 4. szakasz (2) bekezdése szerinti utasításon belül a minisztérium tájékoztatja a kérelmezőt arról, hogy lehetséges van-e orvosi vizsgálat lefolytatására annak megállapítására, hogy milyen életkor, végrehajtási módja és a vizsgálat eredményei a menedékjog iránti kérelem elbírálásához szükségesek, valamint a vizsgálat megtagadásának következményeit.</p> <p>* 4/2. szakasz A kérdőív kitöltése előtt, de legkésőbb az eljárás megkezdésétől számított 15 napon belül a minisztérium meghatalmazott alkalmazottja utasítja a kérelmezőt a menedékjogi eljárás során fennálló jogairól és kötelezettségeiről, a lehetséges következményekről. Az e törvény szerinti kötelezettségeinek nem teljesítése vagy megsértése, az e törvény szerinti eljárásban való képviselet lehetősége és a jogi segítségnyújtás lehetősége. A minisztérium tájékoztatást nyújt a kérelmezőnek a kérelmezők és a menedékjogot biztosító személyek gondozására összpontosító nem kormányzati szervezetekről is; ha lehetséges, az utasításokat és információkat írásban és olyan nyelven kell benyújtani, amelyet a kérelmezőnek meg kell értenie.</p> <p>*16/2. szakasz A még nem nagykorú külföldi nevében a törvényes képviselő végzi a jogi aktusokat. Ha az ilyen külföldi törvényes képviselő nélkül a Szlovák Köztársaság területén marad, a bíróság gyámot nevez ki számukra.</p>
Szlovénia	<p>n.a.</p> <p>n.a.</p> <p>Nemzetközi védelemről szóló törvény (ZMZ-1) – elfogadták 2016-ban</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>Spanyolország</p> <p>Spanyol alkotmány, 1978</p> <p>A spanyol törvény 2/2009. December 11-én, a spanyolországi külföldiek jogairól és kötelességeiről szóló 4/2000.</p> <p>Az 557/2011. Királyi rendelet, amely április 20-án jóváhagyja a spanyolországi külföldiek jogairól és kötelességeiről szóló 4/2000.</p> <p>A spanyol törvény a kisebbségi bírósági jogvédelemről 1/1996. Január 15., részben módosítva a polgári jogi eljárás szabályait.</p> <p>Polgári törvénykönyv</p>	<p>As Audencia Provincial de Madrid bírósági végzése (22. szakasz) a életkor-meghatározási kritériumokról. A rendelet figyelembe veszi, hogy a Madridi Regionális Kormányzati Kiskorúak Bizottsága sajátos bizonyítéknak tekinti az életkor orvosi értékelését, ebből azonban nem lehet megalapozott következtetéseket levonni. Tehát több bizonyítékra van szükség a kiskorú korára vonatkozóan.</p>
<p>Svédország</p> <p>A menedéjog iránti kérelmeket a 2005-ös külföldi törvény alapján értékeli (SFS 2005: 716). A törvény különbséget tesz a felnőttek és a gyermekek közötti eljárás között, és számos szabályozás előnyösebb a gyermekek számára. Ezért a törvény alapján a menedéjog iránti kérelmek vizsgálatának fontos részeként szükséges az életkor felmérése.</p> <p>2016. július 20-án ideiglenes törvény lépett hatályba, amely egyes részekben a külföldiekről szóló törvényt 3 évig, 2019. július 19-ig helyettesíti. Az ideiglenes törvény célja, hogy korlátozza a tartózkodási engedély megszerzésének lehetőségét Svédországban. A törvény többek között azt jelenti, hogy csak ideiglenes tartózkodási engedélyeket adnak a menekülteknek és a kiegészítő védelemre szoruló személyeknek. A 2015. november 24. előtti menedéjogot kérő kiskorúak és gyermekes családok mentesülnek a törvény hatálya alól.</p> <p>2017. május 1-jén hatályba léptek a külföldiekéről szóló törvény és a törvény végrehajtási rendelete, amelyek szabályozzák az életkor felmérését azokban az esetekben, amikor a személy 2017. február 1-je után kérelmezte a menedéket. Az új rendelkezések azt jelentik, hogy a svéd Migrációs Ügynökség életkor-meghatározást végez azokban az esetekben, amikor egy személyt 18 évesnél fiatalabbnak nyilvánítanak, és indokolt megkérdőjelezni ezt az állítást. Ez a korhatár a menedéjogi eljárás korai szakaszában kerül sor. Az ügynökség ideiglenes döntést hoz a fellebbezhető életkorral, és a határozatot el kell választani a tartózkodási engedélyről szóló végső határozattól. Most már törvény is előírja, hogy azoknak a kérelmezőknek, akik nem nyújtottak be elegendő bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy kiskorúak, bizonyítottan meg kell adniuk az orvosi korhatár értékelését. Ezt csak akkor lehet megtenni, ha a kérelmező írásbeli hozzájárulását adta. Az orvosi életkor szerinti felmérést az ideiglenes döntés meghozatala előtt kell elvégezni. Az ügynökség végső soron dönt a kérelmező életkoráról a tartózkodási engedély ügyében hozott végleges döntés kapcsán.</p>	<p>A „Supreme Migration Court” legfrissebb és jelentősebb előzetes döntése az életkor felméréséről a 2014. február 11-i határozat (MIG 2014: 1), amelyben a bíróság hangsúlyozza, hogy a kérelmezőnek a megállapított életkorra vonatkozó bizonyításti terhet kell viselnie, és hogy a Migrációs Ügynökség nem köteles orvosi vizsgálatot nyújtani, csak tájékoztatási kötelezettségről van szó.</p> <p>Nem találtak elérhető online linket a határozathoz, de a döntés megtalálható a bírósági honlapon (csak svédül) http://www.rattsinfosok.dom.se/lagrummet/index.jsp</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>Azokban az esetekben, amikor a személy 2017. február 1-je előtt kérelmezte a menedéjogot, nincs olyan konkrét nemzeti jogszabály, amely a korhatár szabályozására vagy a menedéjogi eljárás során történő végrehajtásra irányul. Alapvetően egy olyan bizonyítékértékelés, amely a törvény általános elveit, a bizonyítási terhet stb. követi. Az életkor-meghatározásra végső soron akkor kerül sor, amikor az ügynőkségek végleges döntést hoz a tartózkodási engedélyről, amely fellebbezhető.</p> <p>Svédország a bizonyítékok szabad értékelését alkalmazza, ami azt jelenti, hogy nincsenek előre meghatározott szabályok egy bizonyos típusú bizonyíték értékére vonatkozóan, és nincsenek szabályok arra vonatkozóan, hogy milyen típusú bizonyítékokat lehet benyújtani az életkor alátámasztására (az oknál fogva kell lennie). Emellett megemlíthetjük, hogy Svédországban nem létezik a személyazonosság jogi meghatározása (amely magában foglalja a személyi életkorát). Ezt csak bírósági határozatok határozzák meg.</p> <p>Art. 7. 8 et 17 al. 3bis de la Loi fédérale sur l'asile (LAsi).</p>	<p>Jurisprudence du Tribunal administratif fédéral (JICRA 2004/30 et JICRA 2005/16)</p> <p>A következő területek szabályozottak a bírósági határozatok által: Alapvető követelmények a meghallgatás megkezdése előtt</p> <p>1) Az értékelést két képzett szociális munkásnak kell elvégeznie az alábbiak szerint: AS kontra London Borough of Croydon [2011] EWHC 2091, (19) bekezdés R (FZ) kontra London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59, (2) bekezdés J kontra külügyminiszter (2001) EWHC 3073 (Admin), (13) bekezdés</p> <p>2) Szükség esetén tolmácsot kell biztosítani – amint azt meghatározza az R (FZ) kontra London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59</p> <p>3) Az egyéneknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy egy független, megfelelő felhőtt jelenléte kapjanak - az alábbiak szerint: A kontra London Borough of Croydon [2009] EWHC 939 (Admin) R (NA) kontra London Borough of Croydon [2009] EWHC 2357 (Admin), 50 R bekezdés (FZ) kontra London Borough of Croydon [2011] EWCA Civ 59, 25. bekezdés</p>
<p>Svájc</p> <p>Egyesült Királyság</p>	<p>Az Egyesült Királyságban nincs közvetlen jogszabály, amely előírja az életkor-meghatározás mikor szükségességét vagy releváns, illetve, hogyan kell azt végrehajtani.</p> <p>A határon tartózkodó bevándorlási tisztviselők előzetes értékelést végezhetnek, a kísérő nélküli fiatal először tett saját nyilatkozata, a rendelkezésre álló dokumentumok, valamint a bevándorlási tisztviselő általi külső testi jegyek és viselkedési jellemzők értékelése alapján. Az eredmény nem kötelező érvényű, mivel ezen a ponton az egyén vitathatja és megtagadhatja azt. Emellett a bevándorlási tisztviselő az egyén életkoráról kialakított álláspont további tisztázását is kérheti. Mindkét esetben, ha az egyén megtagadja a kialakított álláspontot vagy a bevándorlási tisztviselő feltételezi, hogy az egyén 18 évesnél fiatalabb, akkor a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazzák és az egyént gyermekként kezelik. Ez azt jelenti, hogy átadják őket a helyi hatóság gyermekjóléti részlegének, ahol kéri az életkor meghatározásának lebonnyolítását.</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>Az Egyesült Királyság gyermekjogi szabályai szerint a gyermek 18 évesnél fiatalabb személy, ezért a helyi hatóságnak közvetett hatásköre van az életkor meghatározására annak érdekében, hogy biztosítsa, hogy a gyermekeket 18 éven aluli személynek tekintésük. A helyi hatóságok által használt módszereket nem írják elő a jogszabályok, de a gyakorlatban két szociális munkást alkalmaznak az egyén vizsgálatára, akik a vizsgálat alapján meghatározzák az életkort. A fiatalokkal való együttműködéssel kapcsolatos képesítésüket és tapasztalataikat használják a végleges álláspont kialakításához. Bár nincs előírás, hogy a helyi önkormányzatok elvégezzék az életkor felmérését, a bíróságok iránymutatásokat és minimumkövetelményeket állapítottak meg, amelyeket a helyi hatóságoknak be kell tartaniuk. Az egyik kulcsfontosságú bírósági ítélet a <i>London Borough of Merton</i> ügyben volt („<i>B</i>” v. <i>London Borough of Merton</i> [2003] EWHC 1689 (Admin)). Mivel a hivatkozott jogeset óta a bíróságok továbbfejlesztették álláspontjukat, a törvényes korhatár megállapítása érdekében mostanra már követni kell a megállapított kumulatív követelményeket. Ezt „Merton-kompatibilis” korhatár-értékelésnek vagy „ítélkezési gyakorlatnak megfelelő” korhatárnak is nevezik.</p>	<p>4) A helyi hatóságok kötelesek betartani a saját útmutatásait az értékelés során - az alábbiak szerint:</p> <p>„<i>A</i>” <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 939 (Admin)</p> <p>„<i>R</i>” (NA) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 2357 (Admin)</p> <p>5) Ha az ügy körülményei olyanok, hogy az egyén újbóli értékelésére kerül sor (például egy második életkori felmérésen), akkor előnyösebb, ha azok, akik az első értékelést elvégezték, nem vesznek részt a másodikban – ahogyan azt az „<i>R</i>” (NA) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 2357 (Admin), 50. és 69. pontja meghatározza.</p> <p>6) Az egyértelmű esetek kivételével (ahol nagyon nyilvánvaló, hogy egy személy 18 évesnél idősebb, és általában nincs szükség hosszabb vizsgálatra), a korhatárt értékelők nem határozhatják meg az életkort kizárólag a kérelmező megjelenése alapján - a megadottak szerint:</p> <p>Merton, 27., 37. és 38. pont</p> <p>„<i>R</i>” (FZ) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2011] EWCA Civ 59, 3. bekezdés Az interjú Az életkor-meghatározást végző személyek kötelesek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Elmagyarázni az érdekelteknél a meghallgatás célját, amint azt a Merton-ítélet (55) bekezdése meghatározza. 2) Arra törekedni, hogy a kérelmező általános hátterét kiderítse, beleértve a kérelmező családi körülményeit, háttértörténetét és oktatási hátterét, valamint a kérelmező tevékenységét az elmúlt néhány évben (az etnikai és kulturális információk szintén fontosak lehetnek), amint azt a Merton-ítélet (37) bekezdése meghatározza. 3) Értékelni és kérdéseket feltenni a kérelmező hitelességének tesztelésére, ha van okuk kétségbe vonni a kérelmező saját életkorára tett nyilatkozatát, amint azt a Merton-ítélet (37) bekezdése meghatározza. 4) Lehetőséget kell adni a kérelmezőnek arra, hogy magyarázatot adhasson a beszámolójában esetlegesen felmerülő következetlenségekre, vagy bármire, ami hátrányosan érintheti a hitelességét; legjobban, ha ez a lehető leghamarabb megtörténik, amikor még frissek az emlékek, amint azt a Merton-ítélet (55) bekezdése meghatározza; <p>„<i>R</i>” (FZ) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2011] EWCA Civ 59, (20) bekezdés</p> <p>„<i>R</i>” (NA) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 2357 (Admin), (52) bekezdés</p>

Nemzeti jogszabályok és ítélkezési gyakorlat	
<p>5) Nem szabad megfeleledkezni arról, hogy az esetek különbözőnek egymástól, és hogy az egyik esetben szükséges vizsgálati szint nem feltétlenül szükséges a másikban, amint azt a Merton-ítélet (50) bekezdése meghatározza; Következtetések:</p> <p>1) Az életkort meghatározó helyi önkormányzat figyelembe veheti a belügyminisztérium által szerzett információkat, de saját döntését meg kell hoznia, és ebből kifolyólag megfelelő információval kell rendelkeznie, amint azt a Merton (39) bekezdése meghatározza.</p> <p>2) Orvosi jelentés nem szükséges, és a helyi hatóságok nem kötelesek ilyet elrendelni. Ha a kérelmező benyújtja, a gyermekorvosok által benyújtott orvosi jelentések nem jelentenek nagyobb súlyt, mint a tapasztalt szociális munkások megfelelő módon elvégzett jelentései, de a helyi hatóság vagy a belügyminisztérium nem hagyhatja figyelmen kívül őket – ezeket meg kell vizsgálni, ha azokat benyújtották – az alábbiak szerint:</p> <p>Merton, (50) és (51) bekezdés</p> <p>„A” <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 939 (Admin), (33), (34) és (47) bekezdés.</p> <p>3) A következtetéseknek és az okoknak a felperes által benyújtott dokumentumokhoz kell kapcsolódnia, amint azt az „R” (NA) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 2357 (Admin), (61)–(64) bekezdése előírja.</p> <p>4) Megfelelő indokokat kell adni olyan döntésre, amely szerint a gyermeket kereső kérelmező nem gyermek (bár ezeknek nem kell hosszúnak vagy bonyolultnak kell lenniük),</p> <p>amint azt az alábbiak meghatározzák: Merton, 45. és 48. pont</p> <p>„A” <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 939 (Admin)</p> <p>5) Az interjút haladéktalanul fel kell jegyezni, és a jegyzeteknek pontosnak és következetesnek kell lenniük - amint azt az „R” (NA) <i>kontra London Borough of Croydon</i> [2009] EWHC 2357 (Admin), 50. és 60. pontja határozza meg - az interjú és az értékelés között eltelt két hónapos időszak ellentétesnek bizonyult a jelenlegi gyakorlatnak.</p> <p>6) A meghallgatás megkezdésének és befejezésének időpontjának a hiánya az értékelő dokumentumban, vagy a szünetek kérdése nem teszi hibásnak az eljárást, de kívánatos, hogy az ilyen információk – amint azt a „ZS” (<i>Afganisztán</i>) v. <i>Secretary of State for the Home Department</i> [2015] EWCA Civ 1137, 36. bekezdése előírja. 1137. cikk, (36) bekezdés.</p>	

3. (a) Az életkor meghatározására vonatkozó nemzeti iránymutatások

Ország	
AT	-
BE	<p>Amikor a kísérő nélküli kiskorú bemutatja a Bevándorlási Osztálynál menedékkjog iránti kérelmet, az azonosító űrlapot kitöltik, és a kísérő nélküli kiskorú személyazonosságára vonatkozó információkat, mint például a az általa nyilatkozott születési időt és helyet regisztrálják.</p> <p>Ha a Gyámügyi Szolgálat, a Bevándorlási Hivatal vagy a Menekültügyi és Hontalan Személyek Főtitkára Hivatalának kétségei vannak, hogy az érintett személy kiskorú-e, orvosi életkor-meghatározás rendelhető el az azt kérő hatóság költségére. Kétség esetén, például a kiskorú külső testi megjelenését, viselkedését vagy beszédmódját illetően, vagy ha személyazonosító okmányokat nem nyújtanak be, vagy ha ezeknek a dokumentumoknak a hitelességét nem lehet megerősíteni, életkor-meghatározást lehet elvégezni. A vizsgálatot egy tolmács segítségével magyarázzák el a kiskorúnak, és a kiskorú a saját nyelvén magyarázatot kap a vizsgálatról.</p> <p>Az életkor-meghatározást orvosi vizsgálat segítségével végzik. Az orvosi vizsgálat úgynevezett hármastest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egy fogorvos klinikai benyomása, a fogképződés (első vizsgálat) radiológiai vizsgálata, - a nem domináns kéz és csuklója, - mindkét kulccsont mediális vége (két extra vizsgálat, amelyeket végül az első vizsgálat után végeznek). - Belgium ezt a három vizsgálatot kombinálja az érvényesség és a megbízhatóság növelése érdekében (?). Abban az esetben, ha a három vizsgálat különböző eredményeket ad, akkor a legalacsonyabb életkort veszi figyelembe. Ezen túlmenően az adott vizsgálatnál életkor mínusz 1 standard eltérést alkalmaznak annak meghatározására, hogy valaki valóban 18 év alatti(?). A gyámról szóló törvény 7. cikke előírja, hogy ha az orvosi vizsgálat eredménye kétséges, akkor a legalacsonyabb életkort kell figyelembe venni. <p>A különböző orvosi vizsgálatok során összegyűjtött információk alapján az orvos jelentést készít, amelyet elküldenek a gondviselő szolgálatnak, amely döntést hoz. Ezt a határozatot elküldik a szóban forgó személynek és a bevándorlási hivatalnak.</p> <p>A különböző tudományterületeken keresztül végzett életkor-meghatározást olyan szakemberek ajánlják, mint Prof. Dr. Willem (KU Leuven, Orvostudományi Kar, Orális Egészségtudományi Tanszék, Törvényszéki Odontológiai Központ), aki kiterjedt kutatást végzett a fogászati életkor-meghatározás terén, és aki nemzetközileg elismert szakértő ezen a területen. Ez a gyakorlat figyelembe veszi az AGFAD (a Törvényszéki Orvostudományi Szövetségi Orvostudományi Törvényszék tanulmányi csoportja) ajánlásait is. Ez a vizsgálati csoport, amely az orvosok, a fogorvosok, a radiológusok és az antropológusok köréből áll, iránymutatást tett közzé ezen a területen, és a következő módszerek alkalmazását javasolja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fizikai vizsgálat, amelynek során ellenőrzik az antropometriai adatokat (magasság és súly, testtípus), a szexuális érés jeleit és a lehetséges fejlődési rendellenességeket; bal oldali röntgenfelvételt; • fogászati vizsgálat, amelynek során a fogászati állapotot ellenőrzik, és egy ortopantomogramot értékelnek; ha a röntgenfelvételek azt mutatják, hogy a kézcsontok teljesen kifejlődtek, ajánlott a röntgenkép röntgenfelvétele vagy számítógépes tomográfiaja (CT-vizsgálat) annak megállapítása érdekében, hogy az egyén elérte-e a 21 éves kort. <p>Ezeket a módszereket kombinálni kell a diagnózis pontosságának növelése és a lehetséges fejlődési rendellenességek azonosítása érdekében. Ezen túlmenően ez az iránymutatás előírja azokat a feltételeket, amelyeknek az összevető vizsgálatok során teljesülniük kell ahhoz, hogy felhasználhatók legyenek az életkor becsülése céljából.</p> <p>A Gyámügyi Szolgálat felkérése valamennyi kórház követi a tanulmányi csoport irányelveit az életkori becsülések során.</p>

	<p>Gyakori megjegyzés, hogy az orvosi vizsgálatok nem teszik lehetővé az életkor pontos meghatározását. Valóban, minden szakértő, mint például Dr. G. Willemis is, elismeri, hogy a csontváz és a fogászati életkori vizsgálatok mindig tudományos találgatások, amelyek nem teszik lehetővé az életkor pontos meghatározását. Hangsúlyozzák, hogy az eredmény korhatár-becslés, és mindig körülbelül 1-2 éves hibahatárt kell figyelembe venni. Ez a módszer lehetővé teszi a Gyámügyi Szolgálat számára, hogy megbízható módon határozza meg, hogy gyámat kell-e kijelölni, különösen akkor, ha a fiatal nem tud hiteles dokumentumokat bemutatni, vagy egyszerűen nem ismeri a születésének dátumát (az Unicef szerint a fejlődő országokban az 5 év alatti gyermekeknek csak a felét regisztrálták. A szubszaharai Afrikában a születések 64 %-a nem regisztrált, Dél-Ázsiában pedig a születések 65 %-a nem regisztrált).</p> <p>Ha a személyt 18 évesnél idősebbnek tartják, a bevándorlási hivatal határozza meg életkorukat. Itt a „Gauss-görbét” kell alkalmazni, aminek következtében az átlagéletkor megmarad, tekintettel arra, hogy kisebb valószínűsége annak, hogy az adott személy a görbe szélén van (pl. az orvos a jelentésében megállapította, hogy a kérelmező 20,6 éves 2 éves hibahatárral, így 20,6 a legvalószínűbb életkor. Nagyon alacsony a valószínűsége, hogy 18,6 évnél fiatalabb vagy 22,6 évnél idősebb. Ha a kísérő nélküli kiskorú által bevallott életkor az orvos jelentése szerint lehetséges, a kérelmező által bejelentett születési dátumot fogadják el. Ha a menedékkérő 15 éves, de az életkori vizsgálat azt mutatja, hogy az életkor 16,6 és 18,6 között van, a személy 16,6 éves. Ebben az esetben a Gyámügyi Szolgálat 16,6-at vesz igénybe a születéskor és a gyám megszűnésének időpontjában).</p> <p>Miután a Gyámügyi Szolgálat döntött az életkor értékeléséről, a CGRS-nek és a Bevándorlási Hivatalnak ezt tiszteletben kell tartania, és módosítania kell a nyilvántartott életkort a menedékjogi iratokban és minden egyéb dokumentációban. Ekkor "alias" adatot használnak, amelyben a regisztráció során jelentett életkort említik.</p> <p>A gyám és/vagy a kiskorú további bizonyítékot adhat a kiskorú életkoráról (pl. a származási ország belga vagy szomszédos országainak nagykövetségén keresztüli szerzett hivatalos születési anyakönyvi kivonat), és a gyám kifejeheti véleményét a kiskorú életkorával kapcsolatban. Ha a kiskorú és/vagy gyámja nem ért egyet a Gyámügyi Szolgálat döntésével, ügyvéd segítségével fellebbezést nyújthatnak be az Államtanácsához.</p>
BG	Igen. A menekültügyi és menekültügyi törvényben van egy olyan cikk, amely az életkor-meghatározásról rendelkezik.
CH	-
CY	Igen, a kísérő nélküli kiskorúak életkor-meghatározási eljárása a menekültügyi eljárás keretében
CZ	-

DE	<p>A szövetségi tartományok felelősek a kísérő nélküli kiskorúak életkorának meghatározásáért, amely a „gondozásba vételkor” (Inobhutnahme) történik meg, amint kapcsolatba lépnek valamely német hatósággal. A meghozott döntésük képezi a menekültügyi eljárás alapját.</p> <p>A szociális törvénykönyvet 2015-ben módosító törvény preambulumban hivatkoznak a szövetségi ifjúsági jóléti szolgáltatások munkacsoportjának ajánlásaira (Bundesarbeitsgemeinschaft der Landesjugendämter) http://www.bagjae.de/downloads/118_handlungsempfehlungen-umf_2014.pdf.</p> <p>Tehát a szociális törvénykönyv 42f szakasza biztosítja az életkor-meghatározási eljárás alapját, amely fokozatos eljárást vezet be:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyes dokumentumok ellenőrzése, további információk keresése 2. Interjú (a személyzet két képzett és tapasztalt tagjával), általános benyomás a kérelmező fejlettségéről, beleértve a szakértői vizuális vizsgálatot 3. Kétség esetén: orvosi vizsgálat, a gyermek egészségére nézve a legkevesbé káros hatást kifejtő módszer alkalmazásával. <p>A Szövetségi Ifjúsági Jóléti Szolgálatok Munkacsoportja javasolja az igazságügyi korosztály diagnosztikai csoportjának ajánlásait az életkor-meghatározási eljárás kapcsán (Arbeitsgemeinschaft für Forensische Altersdiagnostik, AGFAD)</p>
DK	-
EE	-
EL	Protokoll a kísérő nélküli gyermekek kapcsán
ES	-
FI	<p>A finn külföldiekéről szóló törvény kimondja, hogy a vizsgálat elvégzése előtt a vizsgálandó személynek közvetlen írásos beleegyezését kell adnia saját akaratáról. Szükség van a szülő vagy gyám vagy más jogi képviselő írásos beleegyezésére is. A beleegyezés előtt a kérelmező vagy a támogató, valamint a kérelmező vagy támogató szülője, gyámja vagy más törvényes képviselője tájékoztatást kap az életkor felmérésének fontosságáról, az alkalmazott vizsgálati módszerekről, a lehetséges egészségügyi hatásokról, valamint a vizsgálat lefolytatásának elutasításának következményeiről. Olyan nyelven, amelytől észszerűen elvárható, hogy megért. Az életkor megállapítására vonatkozó orvosi életkori vizsgálatot a rendőrség, a határőrség vagy a Finn Bevándorlási Hivatal kérésére a Helsinkai Egyetem, Törvényszéki Orvostudományi Osztály végzi.</p> <p>Két szakértőnek közös értékelést kell készítenie. A szakértők közül az egyik mindig a Helsinkai Egyetem, Törvényszéki Orvostudományi Tanszék alkalmazottja. Szakértő lehet egy jóváhagyott orvos vagy a szükséges szakértelemmel rendelkező jóváhagyott fogorvos.</p>
FR	<p>A szociális cselekvésre és családokra vonatkozó törvény L. 221-2-2. cikkének érvényesítése érdekében a 2016. június 24-i rendelet elmagyarázza a kiskorúak nyilvánítottak a családjuk védelmétől ideiglenesen vagy véglegesen megfosztott személyek befogadásának és életkori felmérésének feltételeit.</p>
HR	-
HU	-

IE	Nincs. Általános szabály, ha a Gyermek- és Családi Ügynökség (TUSLA) megalkotta azt a szakmai véleményt, hogy a hozzájuk rendelt személy kiskorú-e vagy felnőtt-e, az ORAC elfogadja a TUSLA véleményt. A TUSLA-értékelés eredményéről részletes jelentés formájában írásban kell értesíteni az ORAC-t. Ezt a jelentést csatolni kell a kérelmező dokumentációjához. A jelentés egy példányát a felterjesztendő dokumentációhoz is csatolni kell. Az ORAC elismeri a jelentést, amelyben az ORAC elfogadja a HSE szakmai véleményét.
IT	Nincs, de van néhány regionális útmutatásunk. Lásd pl.: <i>varie\minori\protocollo_identificazione_msna.pdf</i>
LT	Nem létezik hivatalos politika vagy iránymutatás nemzeti szinten az életkor értékelésére vonatkozóan.
LU	-
LV	A menekültügyi törvény (27. szakasz) előírja, hogy a kísérő nélküli kiskorúaknak orvosi vizsgálaton kell részt venniük az életkor meghatározása érdekében.
MT	-
NL	A menedéjogi eljárás korhatárolására vonatkozó iránymutatásokat a külföldiek törvény végrehajtási iránymutatásai részletezik („Vreemdelingencirculaire”) C1/2.2.
NO	Szakpolitikai iránymutatás: PN 2012-011 A szakpolitikai iránymutatás tartalmaz a kísérő nélküli kiskorúak által benyújtott menedéjogi ügyek feldolgozására. Az iránymutatás egyik fő témaköre az életkor meghatározása és az életkor megállapítása.
PL	A Külföldiek Hivatala és a Határőrség általános belső irányelvekkel rendelkezik, milyen esetben kell elvégezni az életkor-meghatározást, és milyen információkat kell adni az értékelésről a kérelmező számára.
PT	-
RO	n.a.
SE	Igen. A migrációs ügynökségen belüli életkor-meghatározási politikát jelenleg felülvizsgálják, de a 2015 szeptemberi iránymutatás továbbra is hatályban van (SR 35/2015). Az SR 35/2015-ben szereplő szakpolitikát elsősorban a 2. kérdésre adott válaszban említett „Supreme Migration Court” ítélete alapján dolgozták ki, de azért is, mert a svéd parlamenti ombudsman kritikát fogalmazott meg 2012-ben (4107-2011. sz. határozat) és a 2015-ben (6942-2013. sz. határozat) az ügynökség által végzett életkori felméréssel kapcsolatos konkrét esetekben. A határozatok megtalálhatók a http://www.jo.se/en/ .
Szlovénia	Életkor-meghatározás esetén nem rendelkezünk hivatalos politikával vagy iránymutatással nemzeti szinten. A kor meghatározásra vonatkozó eljárás összhangban van a Nemzetközi Védelemről szóló törvénnyel és csak a kísérő nélküli kiskorú életkorának értékelésére.
SK	Az orvosi életkor-meghatározást a kezek és könyökizületek röntgenfelvételei alapján egy radiológiai osztály végzi. Ezután az orvosi jelentésekben megemlíjük, hogy a röntgenkép alapján a csontok megfigyelése megfelel-e a 18 évnél idősebb személy fejlődésének és növekedésének. Az orvosi korhatárokat a rendőrség, a döntéshozó és a gyám kérésére végzik.

UK	<p>A belügyminisztérium útmutatást adott ki saját személyzetének, amely elérhető a https://www.gov.uk/government/publications/assessing-age-instruction címen. Ez az útmutató jelenleg felülvizsgálat alatt áll.</p> <p>Az Egyesült Királyságban az gyermekszolgálatok igazgatóinak társasága (Association of Directors of Children's Services, ADCS) az életkor-meghatározásra vonatkozóan a következő iránymutatásokat hagyta jóvá a szociális munkások számára: https://adcs.org.uk/assets/documentation/Age_Assessment_Guidance_2015_Final.pdf http://adcs.org.uk/assets/documentation/information_sharing_proforma_april_2015.doc.</p> <p>Ezen túlmenően a következő iránymutatókat is kidolgozták az életkor-meghatározást végző szociális munkások számára. Ezeket a „Hillingdon és Croydon iránymutatásoknak” nevezik, amelyek a kísérő nélküli migráns gyermekeket nagy számban kezelő, helyi hatóságok tapasztalatain alapulnak.</p>
-----------	---

*Egyéb nemzeti jogi eszközök**Nemzeti ítélkezési gyakorlat**Nemzeti iránymutatás***4. Vonatkozó ítélkezési gyakorlat ⁽⁶⁶⁾**

ECLI ügy: EU: C: 2013: 367 C-648/11 - MA és mások - A gyermek mindenképp felett álló érdeke	MA és mások
<i>Tarakhel kontra Svájc</i> , 29217/12 sz. kérelem, Európa Tanács: Az Emberi Jogok Európai Bírósága, 2014. november 4.	<i>Tarakhel kontra Svájc</i>
<i>Abdullahi Elmi és Aweys Abubakar kontra Málta</i> , 25794/13. sz. és 28151/13. sz. kérelem, Európa Tanács: Az Emberi Jogok Európai Bírósága, hatályba lépett: 2016. november 22-én	<i>Abdullahi Elmi és Aweys Abubakar kontra Málta</i>
Nemrégiben az Egyesült Királyságban a Felső Bíróság és a Fellebbviteli Bíróság megállapította, hogy az Egyesült Királyság politikája úgy ítéli meg, hogy az UASC kora megjelenése/viselkedése alapján jogellenesnek minősül, különösen akkor, ha az fogva tartáshoz vezethet.	AA v Secretary of State for the Home Department R (on the application of AA (Sudan)) v Secretary of State for the Home Department Court confirms Government's age policy is unlawful

5. Nem kötelező erejű normatív eszközök („Soft Law”)

ENSZ, Gyermekjogi Bizottság (CRC): 14. sz. átfogó kommentár (2013) a gyermek ahhoz való jogáról, hogy a mindenképp felett álló érdeke elsődleges szempont legyen (3. cikk, (1) bekezdés), 2013. május 29., CRC/C/GC/14.
ENSZ, Gyermekjogi Bizottság (CRC): 6. sz. átfogó kommentár (2005): A kísérő nélküli gyermekek kezelése származási országukon kívül, 2015. szeptember 1., CRC/GC/2005/6.
ENSZ, Gyermekjogi Bizottság (CRC): 12. sz. átfogó kommentár (2009): A kiskorú meghallgatáshoz való joga, 2009. július 1., CRC/GC/GC/12.
A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: A migráns gyermekek védelme {SWD (2017) 129 final}, ahol kifejezetten utalunk az EASO-ra, hogy frissíteni fogja az életkor értékelésének útmutatását
Az Európa Tanács cselekvési terve a menekült és migráns gyermekek védelméről (2017–2019), a https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=090000168071484e címen elérhető cselekvési terv arról, hogyan lehet védelmet biztosítani a gyermekeknek a migrációban.

⁽⁶⁶⁾ Tekintettel az ítélkezési gyakorlat és a joggyakorlat dinamikus és gyorsan fejlődő jellegére ezen a területen, az alábbi adatbázisokra mutató hivatkozások hasznosak lehetnek ahhoz, hogy tájékoztatást nyújtsanak a témával kapcsolatos legfrissebb jogi álláspontokról: Európai menekültügyi adatbázis (EDAL), Refworld és a brit és ír jogi információs intézet

4. melléklet Az életkor-meghatározási eljárások során alkalmazott módszerek és eljárási biztosítékok áttekintése ⁽⁶⁷⁾

⁽⁶⁷⁾ Az e mellékletben szereplő táblázatok tömör kivonatai az EASO által 2016 és 2017 között körbeküldött kérdőív eredményeinek, amelynek célja a gyakorlatok sajátosságainak és hasonlóságainak feltérképezése.

Az életkor-meghatározási eljárások során alkalmazott gyakorlatok és eljárási biztosítékok áttekintése⁶⁸

EU+ állam	NEM ORVOSI MÓDSZEREK					ORVOSI MÓDSZEREK						
	Benyújtott dokumentumok	A fizikai megjelenésen alapuló becslések ⁽⁶⁸⁾	Életkor-meghatározási interjú	Szociális szolgáltatások értékelése	Pszichológiai interjúk	Fogászati vizsgálat	Fizikai fejlettség	Szexuális érettség vizsgálata ⁽⁶⁹⁾	Kéztörőntgen (kézfej/csukszó)	Kulcsesont-röntgen	Fogászati röntgen	Egyéb
Ausztria	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Belgium	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Bulgária	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Horvátország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Ciprus	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Csehország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Dánia	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Észtország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Finnország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Franciaország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Németország	V	V	V	V	V	V	V**	V	V	V	V	
Görögország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Magyarország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	***
Irország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	***
Olaszország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Lettország	V	V	V	V	V*	V	V	V	V	V	V	
Litvánia	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Luxemburg	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	***
Málta	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	***
Hollandia	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Norvégia	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Lengyelország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Portugália	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Románia	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Szlovákia	V	V ⁽⁷⁰⁾	V	V ⁽⁷¹⁾	V	V	V	V	V	V	V	****
Szlovénia	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Spanyolország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Svédország	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Svájc	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	****
Egyesült Királyság	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	
Összesítés	27	19	17	11	6	16	11	7	23	12	19	4

(*) Az emberkereskedelem áldozatai és a kiszolgáltatott személyek esetén. 69

(**) Vizualis értékelés.

(***) Medenceröntgen.

(****) Negyedik borda (PT).

(*****) A térd MRI-je (SE).^{70/71}

(68) Az e mellékletben szereplő táblázatok tömör kivonatai az EASO által 2016 és 2017 között közzétett körbeküldött kérdőív eredményeinek, amelynek célja a 2013-ban összegyűjtött információk aktualizálása.

(69) Kérjük, vegye figyelembe, hogy a „fizikai megjelenésen alapuló becslések” és a „szexuális érettség vizsgálata” azért szerepelnek itt, mert megjelentek az előző kiadvány feltérképezésében, azonban az EASO már nem tekinti őket életkor-meghatározási módszereknek.

(70) Az életkor előzetes becslése csak útmutatásként szolgál, ha ez a becslés határozza meg, hogy egy személy kiskorú. Ha azt állítja, hogy kiskorú, de feltételezhető, hogy felhőtt, mindenképp orvosi vizsgálatra kerül sor. Tehát az előzetes becslés során a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazzák.

(71) Szlovákiában csak néhány konzultációt folytatnak le a szociális munkásokkal.

Az életkor-meghatározási eljárások során alkalmazott eljárási biztosítékok áttekintése (I)

EU+ állam	A gyermek mindenképp felett álló érdekét az életkor-meghatározási eljárás során biztosítják	Megkísérelnek más megközelítéseket mielőtt az életkor-meghatározás mellett döntenének	Az eljárás során egy független személy támogatja a kérelmezőt	A kérelmező véleményét meghallgatják, és érettségének megfelelően figyelembe veszik	A kérelmező tájékoztatást kap az összes vizsgálat okairól, módjáról, következményeiről és eredményeiről	A kérelmezőt csak az orvosi vizsgálatokról tájékoztatják	A kérelmező tájékoztatáson alapuló beleegyezése szükséges az alkalmazott életkor-meghatározási módszertől függetlenül	A kérelmező képviselőjének hozzájárulása minden esetben szükséges
Ausztria	Igen	Igen	Igen	Jogi képviselőn keresztül	Nem	Igen	Nem	Nem
Belgium	Igen*	Igen	Csak összetett esetekben**	Igen	Igen	Nem	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Nem
Bulgária	Igen**	Igen	Igen**	Jogi képviselőn keresztül	Nem	Igen	Igen	Igen
Horvátország	Nem meghatározott	Igen	Igen**	Igen**	Igen	Nem	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Ciprus	Igen**	Igen	Igen**	Igen	Igen	Nem	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Csehország	*	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Nem meghatározott
Dánia	Igen**	Igen	Igen	Igen	Nem	Igen	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Nem meghatározott
Észtország	*	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Finnország	Nem meghatározott	Igen	Igen**	Nem meghatározott	Igen, információs oldal	Nem	Igen	Igen
Franciaország	Nem meghatározott	Igen	Nem	Igen	Igen	Nem	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Nem meghatározott
Németország	Nem meghatározott	Igen	Igen**	Igen	Igen	Nem	Igen	Nem meghatározott
Görögország	*	Igen	Igen	Nem meghatározott	Igen	Nem	Igen	Nem meghatározott
Magyarország	Nem meghatározott	Igen	Igen**	Nem meghatározott	Igen	Nem	Igen	Csak 14 év alatti kérelmezők esetében
Írország	**	Igen	Igen**	Igen	Igen	Nem, csak nem orvosi módszereket használnak	Nem, csak nem orvosi módszereket használnak	Nem, csak nem orvosi módszereket használnak
Olaszország	*	Igen	Igen	Igen	Igen	Nem	Igen	Igen
Lettország	*	Nem meghatározott	Igen	Nem	Nem	Igen	Nem	Nem
Litvánia	Igen**	Igen	Igen**	Igen**	Nem	Igen	Igen	Igen

EU+ állam	A gyermek mindennek felett álló érdekét az életkor-meghatározási eljárás során biztosítják	Megkísérelnek más megközelítéseket mielőtt az életkor-meghatározás mellett döntenének	Az eljárás során egy független személy támogatja a kérelmezőt	A kérelmező véleményét meghallgatják, és érettségének megfelelően figyelembe veszik	A kérelmező tájékoztatást kap az összes vizsgálat okairól, módjáról, következményeiről és eredményeiről	A kérelmezőt csak az orvosi vizsgálatokról tájékoztatják	A kérelmező tájékoztatáson alapuló beleegyezése szükséges az alkalmazott életkor-meghatározási módszertől függetlenül	A kérelmező képviselőjének hozzájárulása minden esetben szükséges
Luxemburg	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Málta	*	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott
Hollandia	Igen**	Igen	IND-személyzet	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló tájékoztató füzet lefedi az életkor-meghatározást	Nem	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Norvégia	*	Igen	Igen**	Igen	Nem	Igen	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Lengyelország	Nem meghatározott	Igen	Igen**	Igen	Nem	Igen	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Portugália	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott
Románia	Igen	Igen	Az igazságügyi vizsgálat során	Igen	Nem	Igen	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén
Szlovákia	Igen **	A vizsgálat során	Igen** (71)	Igen	Igen	Igen	Nem	Igen (gyám vagy képviselő írásos beleegyezése)
Szlovénia	Igen**	Igen	Igen**	Igen**	Igen	Nem	Igen	Igen
Spanyolország	Igen*	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott
Svédország	Igen	Az értékelés során	Igen	Igen	Igen	Nem	Csak orvosi életkor-meghatározási módszer esetén	Nem meghatározott
Svájc	Igen	Igen	Csak dublini esetekben	Csak a kiskorúságról szóló negatív értékelés esetén	Nem	Nem	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Egyesült Királyság	Igen	Igen	Igen**	Igen	Igen	Nem	Nem, mivel csak nem orvosi módszereket használnak	Nem

(*) Függgően lévő eredmény esetén a kérelmezőt gyermekként kezelik.

(**) A Gyám/képviselő vagy a gyermekjóléti szolgálatok biztosítják a gyermek mindennek felett álló érdekét.

EU+ állam	A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvénél alkalmazása az eljárás során	A kérelmező az alkalmazott módszertől függetlenül megtagadhatja az életkor-meghatározást	Az életkor-meghatározás megtagadása nem eredményezi automatikusan a kérelmező felöltöttként való figyelembevételét	A nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásakor nem veszük figyelembe az életkor-meghatározás megtagadását	A kérelmezőt tájékoztatják az eredményekről az általa megértett nyelven	Az életkor-meghatározási eljárás nem egyértelmű eredményeit a kérelmező javára veszik figyelembe	Az életkor meghatározásáról szóló határozat ellen hatékony jogorvoslat áll rendelkezésre
Ausztria	Igen, nem egyértelmű eredmény esetén	Igen	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek, az indokok vizsgálata	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként
Belgium	Igen	Igen	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	A megtagadást nem veszük figyelembe	Igen (a szociális asszisztensek által)	Igen	Igen
Bulgária	Igen	csak orvosi	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	A megtagadást nem veszük figyelembe	Igen	Nem	Nem meghatározott
Horvátország	Igen, nem egyértelmű eredmény esetén	Igen	Csak indokolatlan megtagadás esetén	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozattal egyidőben
Ciprus	Igen	Igen	Nem meghatározott	A megtagadást nem veszük figyelembe, kivéve ha a kiskorúság fontos a nemzetközi védelem iránti kérelem szempontjából	Igen	Nem meghatározott	Nem
Csehország	Igen	Igen	Automatikusan felöltöttnek tekintik	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Dánia	Nem meghatározott	csak orvosi	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	Nem meghatározott	Csak akkor, ha az eredmények idősebb életkort állapítanak meg	Igen	Igen
Észtország	Igen	Igen	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Finnország	Nem	Igen	Csak indokolatlan megtagadás esetén	A megtagadást nem veszük figyelembe	Igen	Nem (figyelmen kívül hagyják)	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozattal egyidőben
Franciaország	Igen	csak orvosi	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	Nem meghatározott	Igen	Igen	Igen
Németország	Igen	Igen	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	A megtagadást nem veszük figyelembe	Igen	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozattal egyidőben
Görögország	Igen	Igen	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	Nem meghatározott	Igen	Igen	Nem meghatározott
Magyarország	Igen	Igen	Automatikusan felöltöttnek tekintik	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként
Irorság	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Igen
Olaszország	Igen (kétéves hibahatár a kérelmező javára)	Igen	Nem tekintik automatikusan felöltöttnek	A megtagadást nem veszük figyelembe	Igen (kulturális közvetítők és tolmácsok segítségével)	Igen (kétéves hibahatár a kérelmező javára)	Igen
Lettorság	Igen	Nem meghatározott	Nem meghatározott	hatással lehet, de minden körülményt figyelembe vesznek és egyesével megvizsgálják	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott

EU+ állam	A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvénél alkalmazása az eljárás során	A kérelmező az alkalmazott módszertől függetlenül megtagadhatja az életkor-meghatározást	Az életkor-meghatározás megtagadása nem eredményezi automatikusan a kérelmező felhívóként való figyelembevételét	A nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásakor nem veszik figyelembe az életkor-meghatározás megtagadását	A kérelmezőt tájékoztatják az eredményekről az általa megértett nyelven	Az életkor-meghatározási eljárás nem egyértelmű eredményeit a kérelmező javára veszik figyelembe	Az életkor meghatározásáról szóló határozat ellen hatékony jogorvoslat áll rendelkezésre
Litvánia	Igen, nem egyértelmű eredmény esetén	csak orvosi	Csak indokolatlan megtagadás esetén	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként
Luxemburg	Igen	Nem	Automatikusan felhívótnak tekintik	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Málta	Igen	Igen	Nem tekintik automatikusan felhívótnak	Nem meghatározott	Igen	Igen	Igen, tájékoztatják a jogorvoslat lehetőségéről
Hollandia	Nem meghatározott	Igen	Automatikusan felhívótnak tekintik	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Nem	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként
Norvégia	Nem meghatározott	csak orvosi	Nem tekintik automatikusan felhívótnak	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Nem	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként
Lengyelország	Igen, nem egyértelmű eredmény esetén	csak orvosi	Automatikusan felhívótnak tekintik	Igen, hatással van a hitelességre	Nem meghatározott	Igen	Nem meghatározott
Portugália	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Románia	Nem	Igen	Csak nem kellőképpen indokolt megtagadás esetén	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Igen	Nem meghatározott
Szlovákia	Igen	Igen, de azt jelenti, hogy a kérelmezőt automatikusan felhívótnak tekintik	Automatikusan felhívótnak tekintik	A megtagadást nem veszik figyelembe	Igen	Igen	Nem
Szlovénia	Igen, nem egyértelmű eredmény esetén	Igen	Csak nem kellőképpen indokolt megtagadás esetén	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Igen	Nem meghatározott
Spanyolország	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott	Nem meghatározott
Svédország	Igen	csak orvosi	Csak nem kellőképpen indokolt megtagadás esetén	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Nem	Igen (Ki lehet adni ideiglenes életkorral szóló határozatot, amelyet meg lehet támadni a menekültügyi eljárás során)
Svájc	Igen	Nem meghatározott	Nem tekintik automatikusan felhívótnak	Igen, hatással van a nemzetközi védelem iránti kérelemre	Igen	Igen	Igen, a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként
Egyesült Királyság	Igen	Igen, de ez azt is jelenti, hogy a kérelmező egyetért a megállapított életkorral	A megtagadás azt jelenti, hogy a kérelmező egyetért a megállapított életkorral	A megtagadást nem veszik figyelembe	Igen	Nem	Igen

A legfontosabb megállapítások összefoglalása

1. A gyermek mindenképp felett álló érdekét az életkor-meghatározási eljárás során biztosítják.
 - A garanciákat a jogi keret biztosítja: **AT, CH, RO, SE, UK.**
 - A garanciákat a személy gyermekként történő kezelése biztosítja az eljárás során: **BE, CZ, EE, EL, IT, LV, MT, NO, ES.**
 - A garanciákat a képviselő vagy a gyám jelenlétének garantálása biztosítja: **BG, CY, DK, IE, LT, NL, SK, SI.**
2. A kérelmező életkorára vonatkozó információk megszerzésének egyéb módszereit választják az életkor-meghatározási eljárás alkalmazása előtt
 - 21 EU+ állam általában megkísérli az információk megszerzését, mielőtt döntene.
 - az életkor-meghatározás elvégzéséről: **AT, BE, BG, HR, CH, CY, DK, FI, FR, DE, EL, HU, IE, IT, LT, NL, NO, PL, RO, SI, UK.** 2 EU+ állam az életkor-meghatározás során kísérli meg beszerezni az információkat: **SK, SE.**
3. A kérelmezőt egy független személy támogatja a eljárás során
 - 22 EU+ állam engedélyezi, hogy egy független személy részt vegyen az életkor meghatározása során: **AT, BG, HR, CY, CZ, DK, EE, FI, DE, EL, IE, IT, LV, LT, LU, NO, PL, PT, SK, SI, SE, UK.**
 - Ezek közül 13 EU+ állam (**BG, HR, CY, FI, DE, HU, IE, LT, NO, PL, SK, SI, UK**) megerősítette, hogy ez a személy a gyám vagy a képviselő.
 - **Belgiumban** a gyám csak összetett esetekben van jelen.
 - **Hollandiában** a gyermekeket a migrációs/menekültügyi hatóságok munkatársai támogatják, akik nem függetlenek.
 - **Svájcban** a független személy csak a dublini eseteknél van jelen.
 - **Romániában** a független személy csak az igazságügyi vizsgálat során van jelen.
 - **Szlovákiában** a független személy csak akkor van jelen, ha a kérelmező gyámja (vagy jogi képviselője) beleegyezik.
 - **Franciaországban** a kérelmezőt a menekültügyi osztály támogatja.
4. A kérelmező véleményét meghallgatják, és érettségének megfelelően figyelembe veszik
 - 14 EU+ állam gyűjti össze és veszi figyelembe a kérelmező véleményét: **BE, CY, DK, FR, DE, IE, IT, NL, NO, PL, RO, SK, SE, UK.**
 - 5 EU+ állam a képviselőn vagy a gyámon keresztül szerzi be: **AT, BG, HR, LT, SI.**
 - **Svájc** csak a negatív eredmények (felnőtt) esetén veszi figyelembe a kérelmező véleményét.
5. A kérelmezőt tájékoztatják az életkor-meghatározás okairól, a figyelembe vett módszerről, a menekültügyi eljárás következményeiről és lehetséges eredményeiről, valamint az életkor-meghatározás megtagadásának következményeiről
 - 15 EU+ államban valamennyi módszer tekintetében tájékoztatják a kérelmezőt az életkor-meghatározás okairól, a figyelembe vett módszerről, a menekültügyi eljárás következményeiről és lehetséges eredményeiről, valamint az életkor-meghatározás megtagadásának következményeiről: **BE, HR, CY, FI, FR, DE, EL, HU, IE, IT, NL, SK, SI, SE, UK.**
 - 9 EU+ állam csak az orvosi módszerekről tájékoztatja a kérelmezőt: **AT, BG, DK, LV, LT, NO, PL, RO.**
 - **Svájcban** ezt csak a kiskorúságról szóló negatív értékelés esetén teszik meg.

6. A kérelmező és/vagy a képviselő tájékoztatáson alapuló beleegyezése szükséges az életkor-meghatározáshoz, az alkalmazott életkor-meghatározási módszertől függetlenül
 - 11 EU+ államban kéri a kérelmező beleegyezését az összes módszerhez: **BG, FI, DE, EL, HU, IT, LT, MT, PT, SI, ES.**
 - 12 EU+ állam csak orvosi módszerek esetén kéri a kérelmező beleegyezését: **BE, HR, CY, CZ, DK, EE, FR, NL, NO, PL, RO, SE.**
 - 4 nem igényel hozzájárulást: **AT, LV, IE, UK** (IE és UK nem követeli meg, mert nem használnak orvosi módszereket).
 - **Szlovákia** a kérelmező beleegyezését nem, de a képviselő vagy a gyám beleegyezését kéri.
 - 6 EU+ állam minden esetben igényli a képviselő beleegyezését: **BG, FI, IT, LT, SI, SK.**
 - 7 EU+ állam csak az orvosi vizsgálatokhoz kéri a képviselő beleegyezését: **HR, CY, EE, NL, NO, PL, RO.**
 - **Magyarország** csak akkor kéri a képviselő beleegyezését, ha a kérelmező életkora feltehetően 14 év alatt van.
 - 5 EU+ állam (**AT, BE, IE, LV, UK**) semmilyen esetben sem kéri a képviselő beleegyezését. **Írország** és az **Egyesült Királyság** nem kér beleegyezést, mert nem használnak orvosi módszereket.
7. A kétség esetén a kérelmező javára döntés elvének alkalmazása az életkor-meghatározási eljárás során
 - 17 EU+ állam alkalmazza a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét: **BE, BG, CY, CZ, EE, FR, DE, EL, IE, IT** (2 éves hibahatár) **LV, LU, MT, SK, SE, CH, UK.**
 - **Finnországban** és **Romániában** nem alkalmazzák az elvet.
8. A kérelmezőnek lehetősége van arra, hogy a módszertől függetlenül megtagadja az életkor-meghatározási eljárást
 - 15 EU+ állam elismeri a kérelmező azon jogát, hogy a módszertől függetlenül megtagadja az életkor-meghatározási eljárást: **AT, BE, HR, CY, CZ, EE, FI, DE, EL, HU, IT, MT, NL, RO, SI.**
 - 7 EU+ állam csak az orvosi vizsgálatok megtagadásának lehetőségét ismeri el: **BG, DK, FR, LT, NO, PL, SE.**
 - Az **Egyesült Királyságban** a megtagadás azt jelenti, hogy a kérelmező egyetért a megállapított életkorról.
 - **Luxemburg** nem ismeri el az eljárás megtagadásának lehetőségét.
9. Az életkor-meghatározás megtagadása nem eredményezi automatikusan a kérelmező felnőttként való figyelembevételét
 - 12 EU+ állam megtagadás esetén a kérelmezőt nem tekinti automatikusan felnőttnek: **AT, BE, BG, DK, EE, FR, DE, EL, IT, MT, NO, CH.**
 - 6 EU+ állam a kérelmezőt felnőttnek tekinti, ha a megtagadást a kérelmező nem indokolja vagy nincs további bizonyíték a kiskorúságra vonatkozóan: **HR, FI, LT, RO, SI, SE.**
 - Az **Egyesült Királyságban** az elutasítás azt jelenti, hogy a kérelmező egyetért a feltételezett életkorról.
 - 6 EU+ állam automatikusan felnőttnek tekinti a kérelmezőt, ha megtagadja az életkor-meghatározási eljárásról való részvételt: **CZ, HU, LU, NL, PL, SK.**
10. A nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásakor nem veszik figyelembe az életkor-meghatározás megtagadását
 - 7 EU+ állam nem veszi figyelembe az elutasítást a nemzetközi védelemre vonatkozó kérelem elbírálásakor: **BE, BG, CY** (kivéve, ha a kiskorúság fontos a kérelem szempontjából), **FI, DE, IT, SK, UK.**
 - 14 EU+ állam figyelembe veszi az elutasítást a kérelem vizsgálatakor: **AT, HR, EE, HU, LV, LT, LU, NL, NO, PL, RO, SI, SE, CH.**

11. A kérelmezőt tájékoztatják az eredményekről az általa (feltételezhetően) megértett nyelven
 - 23 EU+ állam nyújt tájékoztatást a kérelmezőnek azon a nyelven, amelyet (feltételezhetően) megért: **AT, BE, BG, HR, CY, CZ, EE, FI, FR, DE, EL, HU, IT, LT, MT, NL, NO, RO, SK, SI, SE, CH, UK.**
 - **DK** csak akkor ad tájékoztatást az eredményekről, ha a kérelmezőt az általa bevallott életkornál idősebbnek ítélik.
12. Az életkor-meghatározási eljárás nem egyértelmű eredményeit a kérelmező javára veszik figyelembe
 - 16 EU+ állam a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét alkalmazza, ha az eredmények nem egyértelműek: **AT, BE, HR, DK, FR, DE, EL, HU, IT, LT, MT, PL, RO, SK, SI, CH.**
 - 6 EU+ állam nem alkalmazza a kétség esetén a kérelmező javára döntés elvét: **BG, FI, NL, NO, SE, UK.**
13. Az életkor meghatározásáról szóló határozat ellen hatékony jogorvoslat áll rendelkezésre
 - 8 EU+ állam kínál lehetőséget arra, hogy a kérelmező külön megtámadhassa az életkor meghatározásáról szóló határozatot: **BE, DK, FR, IE, IT, MT, SE, UK.** Több információra van szükség: **BG, CZ, EE, EL, ES, LV, LU, PL, PT, RO, SI**
 - 9 EU+ állam kínál lehetőséget arra, hogy a nemzetközi védelemről szóló határozat részeként vagy azzal egyidejűleg a kérelmező megtámadhassa az életkor meghatározásáról szóló határozatot: **AT, HR, FI, DE, HU, LT, NL, NO, CH**
 - 2 EU+ állam nem biztosít jogorvoslatokat a kérelmezőnek az életkor-meghatározással szemben: **CY, SK.**

5. melléklet Bibliográfia

Brisith Association of Social Workers, *BASW position statement*, 2015.

ADCS: *Age assessment joint working guidance*, 2015.

Eid, R. M. R. et al. n.d.: *Assessment of dental maturity of Brazilian children aged 6 to 14 years using Demirjian's method*.

Al-Krenawi, A., Graham, J. R.: The cultural mediator: bridging the gap between a non-Western community and professional social work practice, *British Journal of Social Work*, 2001.

Busler, D., Psychosocial age assessments in the UK, *Forced Migration Review*, 2016.

FRA: *Guardianship for children deprived of parental care*, 2014.

Dedouit, F., Auriol, J., Rousseau, H., Rougé, D., Crubézy, E., Telmon, N.: Age assessment by magnetic resonance imaging of the knee: a preliminary study, *Forensic Science International*, 2012, 217–232. o.

Demirjian, A., Goldstein, H., Tanner, J. M.: *A new system of dental age assessment*, *Human biology*, 1973, 211. o.

Dvorak, J., George, J., Junge, A., Hodler, J.: Age determination by magnetic resonance imaging of the wrist in adolescent male football players, *British Journal of Sports Medicine*, 2007, 45–52. o.

Dyball, K., Mcphie, G., Tudor, C.: *Age assessment practice guidance: an age assessment pathway for social workers in Scotland*, 2012.

European Council on Refugees and Exiles, *Right to justice: quality legal assistance for unaccompanied children — Comparative report*, ECRE, 2014.

Food and Agriculture Organisation of the United Nations: *Guidelines for estimating the month and the year of birth of young children*, 2008.

Frontex: *VEGA handbook: children at airports*, 2015.

Gertych, A., Zhang, A., Sayre, J., Pospiech-Kurkowska, S., Huang, H. K.: Bone age assessment of children using a digital hand atlas — Computerised medical imaging and graphics, *The Official Journal of the Computerized Medical Imaging Society*, 2007, 322–331. o.

Gleiser, I., Hunt, E. E.: The permanent mandibular first molar: its calcification, eruption and decay, *Am. J. Phys. Anthropol.*, 1955, Vol. 13, 253-283. o., doi:10.1002/ajpa.1330130206.

Greulich, W. W., Pyle, S. I.: *Radiographic atlas of skeletal development of the hand and wrist*, second edition, Stanford University Press, Stanford, 1959.

Inter-Agency Working Group on Unaccompanied and Separated Children: *Inter-agency guiding principles on unaccompanied and separated children*, 2004.

Kt, Professor Sir Al Aynsley-Green: *The assessment of age in undocumented migrants*, Aynsley-Green consulting, 2011.

Ladwig, K-H., Brockhaus, A. C., Baumert, J., et al.: *Post-traumatic stress disorder and not depression is associated with shorter leukocyte telomere length: findings from 3 000 participants in the population-based, KORA F4 Study*, Ouellette MM, ed. PLoS ONE, 2013.

Olze, A., Schmeling, A., Taniguchi, M., Maeda, H., van Niekerk, P., Wernecke, K-D., Geserick, G.: Forensic age estimation in living subjects: the ethnic factor in wisdom tooth mineralisation', *International Journal of Legal Medicine*, 2004, 170–173. o.

- Ritz-Timme, S., Cattaneo, C., Collins, M. J., et al.: Age estimation: the state of the art in relation to the specific demands of forensic practise, *International Journal of Legal Medicine*, 2000, 29–136. o.
- Cameriere, R., De Luca, S., Cingolani, M., Ferrante, L.: *Are the common age estimation procedures useful for assessing age of unaccompanied children and adolescents?*, 2017.
- Schutt, R. K.: *Investigating the social world: the process and practice of research*, University of Massachusetts Boston, 8. kiadás, 2015.
- Serin, J., Rérolle, C., Pucheux, J., Dedouit, F., Telmon, N., Savall, F., Saint-Martin, P.: Contribution of magnetic resonance imaging of the wrist, *International Journal of Legal Medicine*, 2016
- Schmeling, A. et al.: Age estimation of unaccompanied minors, *Forensic Science International*, I. rész. General considerations, 2006.
- Schmeling, A. et al.: Studies on the time-frame for ossification of the medical clavicular epiphyseal cartilage in conventional radiography, *International Journal of Legal Medicine*, 2004, Vol. 118, No 1, 5–8. o.
- Schmeling, A., Dettmeyer, R., Rudolf, E., Vieth, V., Geserick, G.: Forensic age estimation: methods, certainty, and the law, *Dtsch Arztebl Int*, 2016, 44–50. o.
- Schmeling, A., Garamendi, P. M., Prieto, J. L. and Landa, M. I.: [Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults](#), *Forensic medicine — From old problems to new challenges*, 2011, ed. Prof. Duarte Nuno Vieira, InTech, ISBN: 978-953-307-262-3.
- Schmeling, A., Grundmann, C., Fuhrmann, A., Kaatsch, H-J., Knell, B., Ramsthaler, F., Reisinger, W., Riepert, T., Ritz-Timme, S., Rösing, F. W., Röttscher, K., Geserick, G.: Criteria for age estimation in living individuals, *International Journal of Legal Medicine*, 2008, 457–460. o.
- Schmidt, S. et al.: Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals, *International Journal of Legal Medicine*, 2011.
- Separated children in Europe programme: Review of current laws, policies and practices relating to age, from a thematic working group, 2011.
- Separated children in Europe programme: *Statement of good practice*, SCEP, 2009.
- Settersten, R. A., Mayer, J., Ulrich, K.: [The measurement of age, age structuring, and the life course](#), *Annual Review of Sociology*, Annual Reviews Stable, Vol. 23, 1997, 233–261. o..
- Smith, T., Brownlees, L.: [Age assessment practices: a literature review and annotated bibliography](#), *Child protection section UNICEF*, 2011.
- Solari, A. C., Abramovitch, K.: The accuracy and precision of third molar development as an indicator of chronological age in Hispanics, *Journal of Forensic Science*, Vol. 47, No 3, 2002, 531–535. o.
- Tanner, J. M., Oshman, D., Lindgren, G., Grunbaum, J. A., Elsouki, R., Labarthe, D.: Reliability and validity of computer-assisted estimates of Tanner-Whitehouse skeletal maturity (CASAS): comparison with the manual method, *Journal Hormone Research in Paediatrics*, 1994, 288-294. o.
- Thevissen, P. W., Kvaal, S. I., Dierickx, K., Willems, G.: Ethics in age estimation of unaccompanied minors, *Journal of Forensic Odontostomatology*, 2012, 85–102. o.
- Tscholl, P. M., Junge, A., Dvorak, J., Zubler, V.: MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions, *Scandinavian Journal of Medicine and Science Sports*, 2016, 324–328. o.
- UN High Commissioner for Refugees (UNHCR): *Child protection issue brief: birth registration*, UNHCR, 2013.

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR): *Field handbook for the implementation of UNHCR BID guidelines*, 2011.

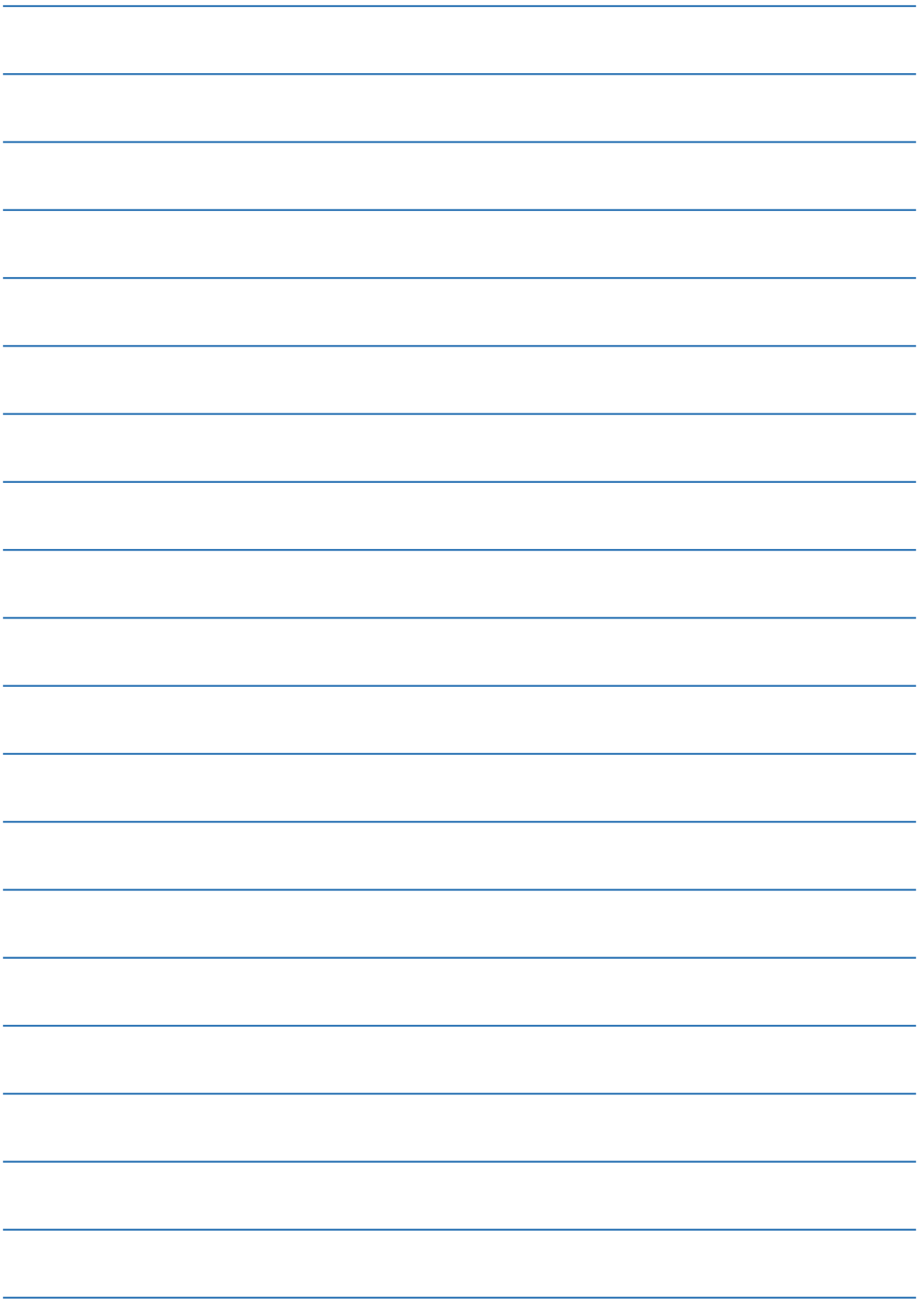
UN High Commissioner for Refugees (UNHCR): *Guidelines on international protection No 8: child asylum claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, 2009.

UNHCR and UNICEF: *Safe and sound: what states can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe*, UNHCR/UNICEF, 2014.

UNHCR: *The heart of the matter: assessing credibility when children apply for asylum in the European Union*, 2017.

UNHCR: *Guidelines on determining the best interests of the child*, 2008.

UNHCR: *Note on burden and standard of proof in refugee claims*, 1998.

Kapcsolatba szeretne lépni az EU-val?

Személyesen

Az Európai Unió területén több Europe Direct információs központ is működik. Keresse meg az Önhöz legközelebb eső központot: https://europa.eu/european-union/contact_hu

Telefonon vagy e-mailben

A Europe Direct központok feladata, hogy megválaszolják a polgárok Európai Unióval kapcsolatos kérdéseit. Vegye igénybe a szolgáltatást

- az ingyenesen hívható telefonszámon: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bizonyos szolgáltatók számíthatnak fel díjat a hívásért),
- a rendes díjszabású telefonszámon: (+32 2) 29-99-696, vagy
- e-mailen: https://europa.eu/european-union/contact_hu

Információkat keres az EU-ról?

Online

Az EUROPA portál tájékoztatással szolgál az Európai Unióról az EU összes hivatalos nyelvén: https://europa.eu/european-union/index_hu

Uniós kiadványok

A következő címen uniós kiadványok tölthetők le/rendelhetők meg díjmentesen/fizetés ellenében: <https://publications.europa.eu/hu/publications>. Ha bizonyos ingyenes kiadványokból több példányra van szüksége, rendeljen a Europe Direct központtól vagy hazájának helyi információs központjától (lásd: https://europa.eu/european-union/contact_hu).

Uniós jogszabályok és kapcsolódó dokumentumok

Az EUR-Lex portálról bármelyik hivatalos nyelven letölthetők az EU jogi tartalmi és az 1952-től megjelenő jogszabályai: <http://eur-lex.europa.eu>

Az EU által gondozott nyílt hozzáférésű adatok

A nyílt hozzáférésű adatok európai uniós portálja (<http://data.europa.eu/euodp/hu>) uniós adatkészletekhez biztosít hozzáférést. Az adatok kereskedelmi és nem kereskedelmi célból egyaránt díjmentesen letölthetők és felhasználhatók.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala